

An abstract painting with a rich, textured surface. The composition is dominated by vertical bands of color, including bright yellow, green, red, and black. The colors are layered and blended, creating a sense of depth and movement. The texture appears to be that of thick paint or mixed media, with visible brushstrokes and some areas that look like they might be made of paper or fabric. The overall effect is one of dynamic energy and artistic complexity.

ALEM

ARTEU LIVING®

A NEW CONCEPT INSPIRED BY ART

ÇAĞDAŞ SANATIN BAŞKENTLERİNDE SONBAHAR

HER YAZ OLDUĞU GIBİ GERİDE BIRAKTIĞIMIZ YAZ DA LONDRA, BERLİN, PARIS, VİYANA, NEW YORK GIBİ DÜNYANIN SANAT VE KÜLTÜR BAŞKENTLERİNDE SANAT TARİHİNE GİRMİŞ İSİMLER SAHNE ALDI. YAZ MEVSİMİ SONA ERİP DE SONBAHAR AYLARI GELDİĞİNDE ÜSTATLAR YERLERİNİ GENÇ VE BAŞARILI SANATÇILARA BIRAKMAYA BAŞLADILAR. İŞTE ÇAĞDAŞ SANATA YÖN VEREN DÜNYANIN SANAT MERKEZLERİNDE SONBAHAR..

/ Hazırlayan: Eser BAYKUŞ

1990'lerden başlayarak sanat dünyasını bir "çağdaş sanat" humması sardı. Birbiri ardına faaliyete geçen çağdaş sanat müzeleri, çağdaş sanat galerileri, çağdaş sanat müzayedeleri vb. aracılığıyla dev bir küresel sanat piyasası inşa edildi. Küresel metropoller arası yarışta hamle yapmaya çabalayan İstanbul da bu piyasanın merkezlerinden biri haline geldi. Ama şu bir gerçek ki Viyana, Brüksel gibi sanat ve kültür denince ilk akla gelen şehirler, konu çağdaş sanat olunca yerlerini çoktandır başta New York olmak üzere Berlin, Londra ve Paris gibi şehirlere kaptırdılar. Başını Çinli sanatçıların çektiği jenerasyon her ne kadar dünya çağdaş sanatına yavaş yavaş damga vurmaya başlasa da bu sanatçıların yetiştikleri topraklar bir merkez değil, merkeze sanatçı yetiştiren şehirler olarak kaldılar. Uzakdoğulu sanatçıların kendilerini en özgür şekilde ifade etme ortamı buldukları Amerika, başta New York olmak üzere çağdaş sanatın tüm bileşenlerini; koleksiyoner, galeri, sanatsever, eleştirmen, küratör, sanat okulları, müzeler, fuarlar, bienaller vs. bir araya getirerek bu alanda uzak ara liderliği ele geçirmiş durumda. Son yıllarda özellikle Berlin her ne kadar New York'un tahtını sarsmaya başlayacağını sinyallerini verse de bunun uzun bir zaman alacağı aşikar. Berlin hala çağdaş sanat galeri ile değil, tarihi müzeleri ile haber olmaya devam ediyor. Berlin, daha çok müzelerinde sergilenen çok çeşitli hazineler ile karşımıza çıkıyor. Müze Adası'ndaki Pergama Müzesi (Pergamonmuseum) içinde yer alan Pergamonaltarı ve Babylon'un Şehir Kapısı ziyaretçileri adeta büyülüyor. Berlin müzelerindeki en

paha biçilmez eserlerden bir tanesi de yeni yerleşim yeri Eski Müze (Alte Museum) olan Nefertiti'nin Büstü (Büste der Nofretete). Tiergarten'daki Kültür Forumu (Kulturforum), Resim Galerisi (Gemälde Galerie) ve Yeni Ulusal Galerisi'nin (Neuen Nationalgalerie) içinde klasik ve modern sanatın büyüleyici eserlerini sergiliyor. Çağdaş sanata ait birçok eseri ile Hamburg İstasyonu (Hamburger Bahnhof) modern bir sergi konsepti sunuyor. Marlene Dietrich'in mirasını sergileyen diğer etkileyici müze de Potsdamer Platz'daki Film Müzesi. Nefes kesici mimarisi ile Yahudi Müzesi (Jüdische Museum) tek kelime ile eşsiz. Helmut Newton Koleksiyonu ile birlikte Fotoğraf Müzesi (Museum für Fotografie) ve Hamburger Bahnhof'da Flick Collection da sanatseverlerin duraklarından bazıları. Berlin tarihi ile yakından ilgilenenler Checkpoint Charlie'de bulunan "Berlin Hikâyesi"ni (The Story of Berlin) dinlemek için Duvar Müzesi'ni (Mauernuseum) ve Berlin tarihinde keyifli bir yolculuğa çıkmak için Märkischen Museum'u ziyaret edebilir. Berlin gibi Avrupa'nın bir diğer sanat merkezi olan Londra'da 300'den fazla müze ve galeri bulunuyor. Tabii bu rakam içerisinde tartışmasız başı çeken müzeler var, bunların başında da British Museum geliyor. Dünyaca ünlü bir müze olan British Museum hiç şüphe yok ki Londra'nın en çok merak edilen müzelerinden bir tanesi. İnsanlık tarihini ve kültürünü birde eserleri inceleyerek öğrenmek isterseniz 7 milyondan fazla eseri ile British Museum göz kamaştırıyor. Sergilenen eserlerin yanı sıra pek çok eser de yer olmamasından dolayı müzenin altında depolanıyor. 1752 yılında ▶

1990'LARDAN BAŞLAYARAK
SANAT DÜNYASINI BİR ÇAĞDAŞ
SANAT HUMMASI SARDI. BİRBİRİ
ARDINA FAALİYETE GEÇEN
ÇAĞDAŞ SANAT MÜZELERİ,
GALERİLERİ, ÇAĞDAŞ SANAT
MÜZAYEDELERİ ARACILIĞIYLA
DEV BİR KÜRESEL SANAT PIYASASI
İNŞA EDİLDİ.

BERLİN GİBİ
AVRUPA'NIN BİR DİĞER
SANAT MERKEZİ OLAN
LONDRA'DA 300'DEN
FAZLA MÜZE VE GALERİ
BULUNUYOR.

kurulmuş olan British Museum eski çağlardan günümüze kadar pek çok değerli eseri sergiliyor. Koleksiyonun büyük bir bölümünü ünlü fizikçi ve bilim adamı Sir Hans Sloane'un topladığı eserler oluşturuyor. Koleksiyondaki önemli objelerden bir iki tanesini sıralayacak olursak: Parthenon Marbles, Rosetta Stone ve Portland Vase. Orta Asya'dan tutunda Uzakdoğu'ya kadar pek çok ülkeden gelen ünlü eserleri ile British Museum, aynı zamanda yılda bir veya iki kez açtığı özel sergilerle de sanat ve tarih severlerin gözdesi olma özelliğini taşıyor. British Museum'dan sonra Londra'nın bir diğer göz kamaştırıcı müzesi ise Trafalgar bölgesinde bulunan

National Gallery. 1250'lerden başlayıp 1900'leri içeren Avrupa'nın ünlü tablolarını görmek için ilk adresiniz National Gallery olmalı. 2300'den fazla eserin sergilendiği galeriyi sadece görmek bile saatleri alıyor. Londra'da doğal tarih koleksiyonu için ziyaret etmeniz gereken yer Natural History Museum olmalı. Dünyanın en geniş Doğal Tarih Koleksiyonuna ev sahipliği yapan bu müzede bitkilerden çeşitli hayvan iskeletlerine kadar 70 milyondan fazla parça bulunuyor. İçinde sergilenenler ilginizi çekmese bile muhakkak binanın içi görülmeye değer. Fen ve bilim Severler için Londra Science Museum

ilk adres olmalı. Her yaş grubuna hitap eden fen ve bilim müzesi Science Museum muhakkak gezilmesi gereken yerlerden bir tanesi. Fen deneylerinden ünlü fen bilimcilerin kullandıkları aletlere kadar pek çok eserin sergilendiği aynı zamanda herkese bizzat yaparak öğrenme olanağı sunduğu çok eğitici bir yer. Tabii modern İngiliz sanatının en popüler müzesi Tate Modern... 2000 yılında açılan Tate Modern, ismi üzerinde Londra'nın modern sanat müzesidir. Dört bölümden oluşan müzede sergilenen akımlar: Kübizm, Fütürizm, Sürrealizm ve Minimalizm'dir. Avrupa'nın bir diğer çağdaş sanata öncülük eden şehirlerinden biri olan Paris ise

VİYANA VE BRÜKSEL
GİBİ SANAT VE KÜLTÜR
DENİLİNCE AKLA İLK
GELEN ŞEHİRLER, KONU
ÇAĞDAŞ SANAT
OLUNCA YERLERİNİ
ÇOKTANDIR NEW
YORK'A KAPTIRDILAR.

özellikle Palais de Tokyo ile dikkat çekiyor. 1937'de Uluslararası Sanat ve Teknoloji sırasında açılır. İlk ismi Modern Sanat Müze Sarayı olarak verilir. Bugün bir stüdyo ve laboratuvar alanı olarak yerleşik sanatçı ve küratörlere açık deneysel bir program yürütüyor. 2001'de Anne Lacaton ve Jean-Philippe Vassal tarafından yeniden tasarlanan art deco binasında sürekli sergi bulunmuyor. Bu açıdan Londra'nın ArtAngel'ını hatırlatıyor. Palais de Tokyo'dan sonra Paris'in bir diğer dikkat çekici bölgesi, alternatif sanatın merkezi St. Germain. Onlarca galerinin bir arada bulunduğu bölge, pek çok başarılı sanatçıya yıl boyunca ev sahipliği yapıyor. Ve tabii Paris'in ünlü çağdaş sanat merkezi Centre Pompidou... Centre Pompidou, altı katlı bir oluşum. Oluşuma içeriden girilerek ulaşılan ve dışarıdan da görülen yürüyen merdivenlerle çıkılıyor. Oluşumun altıncı katı, değişimli sergilere ayrılmış. Bu koleksiyonun çeşitli bölümlerden oluştuğunu gözlüyoruz. Pompidou'yu

diğer çağdaş müze oluşumlarından ayıran en önemli yanı, hep kendine -müze ve müzecilik stratejilerine- göre iddialı ve bir söylemi olanı ele almaları... Centre Pompidou'nun ardından çağdaş sanat denince ilk akla gelen mekan Musée National d'Art Moderne. Müze Paris'deki Centre Pompidou'da, 4. arrondissement'inde bulunuyor. 1947 yılında aslen Palais de Tokyo 'da kurulmuştur ama 1977 yılında müze şu an ki yerine taşınmıştır. Müze dünyadaki çağdaş ve modern sanat müzelerindeki ikinci en büyük koleksiyona sahiptir. Ve gelelim New York'a... New York denince ilk akla gelen yer Modern Sanat Müzesi yani MoMa'dır. New York'un en büyük müzelerinden biridir ve mimari yapıyla da dikkati çeker. Her yıl özel koleksiyonların sergilendiği bir yerdir. Müze MOMA (Museum of Modern Art) olarak da bilinir. Müzede kendi koleksiyonları dışında Picasso'nun 'Les Femmes d'Alger', Van Gogh'un 'Starry Night', Claude Monet 'nin 'Water

Lilies' ve Piet Mondrian'ın 'Broadway Boogie Woogie' adlı eserleri de sergileniyor. New York'u çağdaş sanatın merkezi yapan MoMa'dan sonra bu alanda en çok dikkat çeken mekanlar Frank Lloyd Wright tarafından dizayn edilen Solomon R Guggenheim Müzesi ve modern sanatın örneklerini içinde barındıran Whitney Museum of American Art'tır. Guggenheim'a da ayrıca bir paragraf ayırmak gerekir. Solomon R. Guggenheim Müzesi (Solomon R. Guggenheim Museum), New York'da, Frank Lloyd Wright tarafından tasarlanmış, modern sanat eserlerinin sergilendiği bir müzedir. Müze, mimari açıdan bir farklılık gösterir. Kabaca bir çay fincanı gibi, yukarı doğru genişleyen sarmal bir yapıdadır. Bu yapının duvarlarında 19. ve 20. yüzyıla ait sanatçıların eserleri sergileniyor. Bu sanatçılardan bazıları: Brancusi, Braque, Calder, Chagall, Robert Delaunay, Giacometti, Kandinsky, Klee, Leger, Miro, Picasso ve Van Gogh'dur.

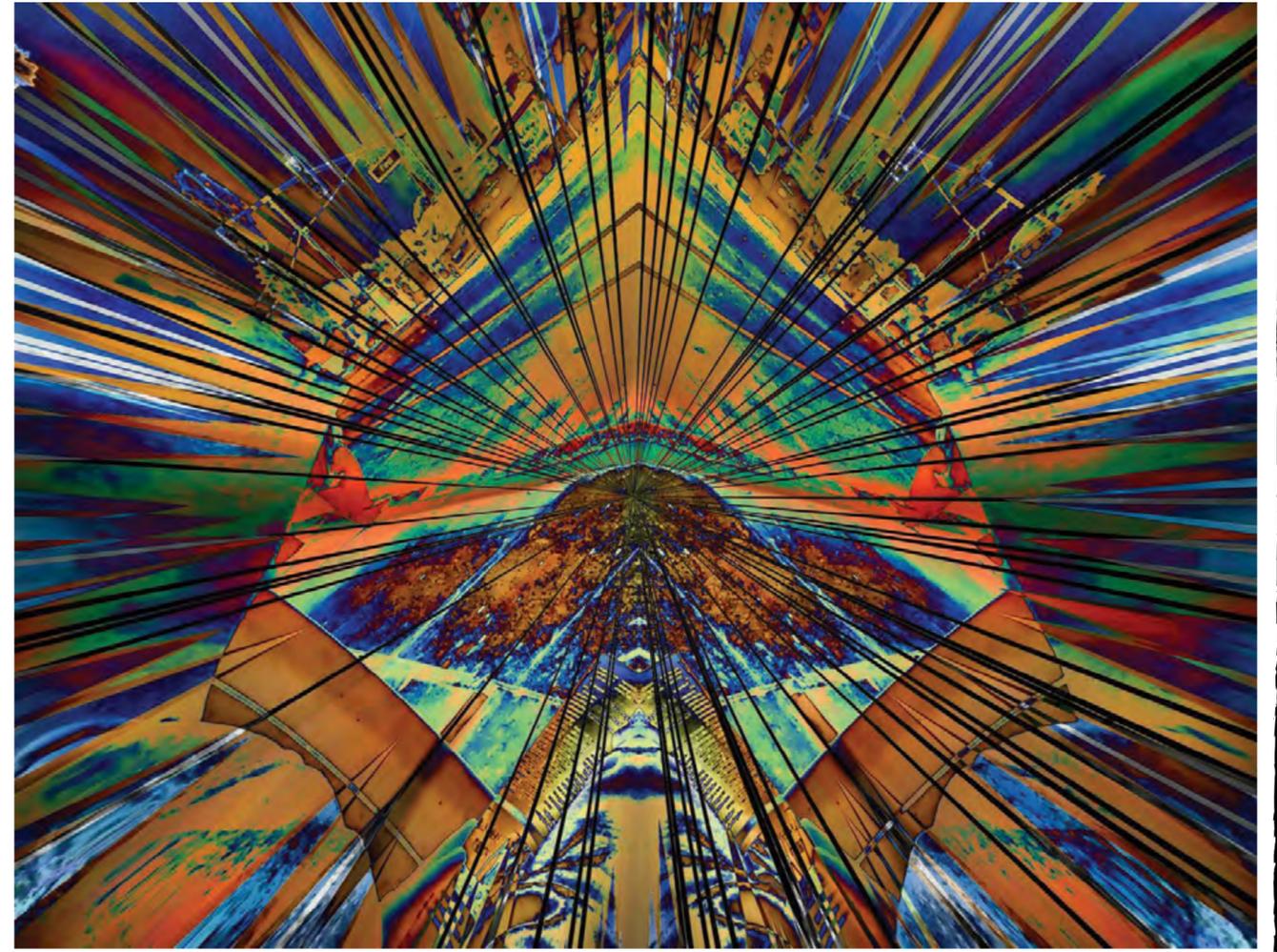
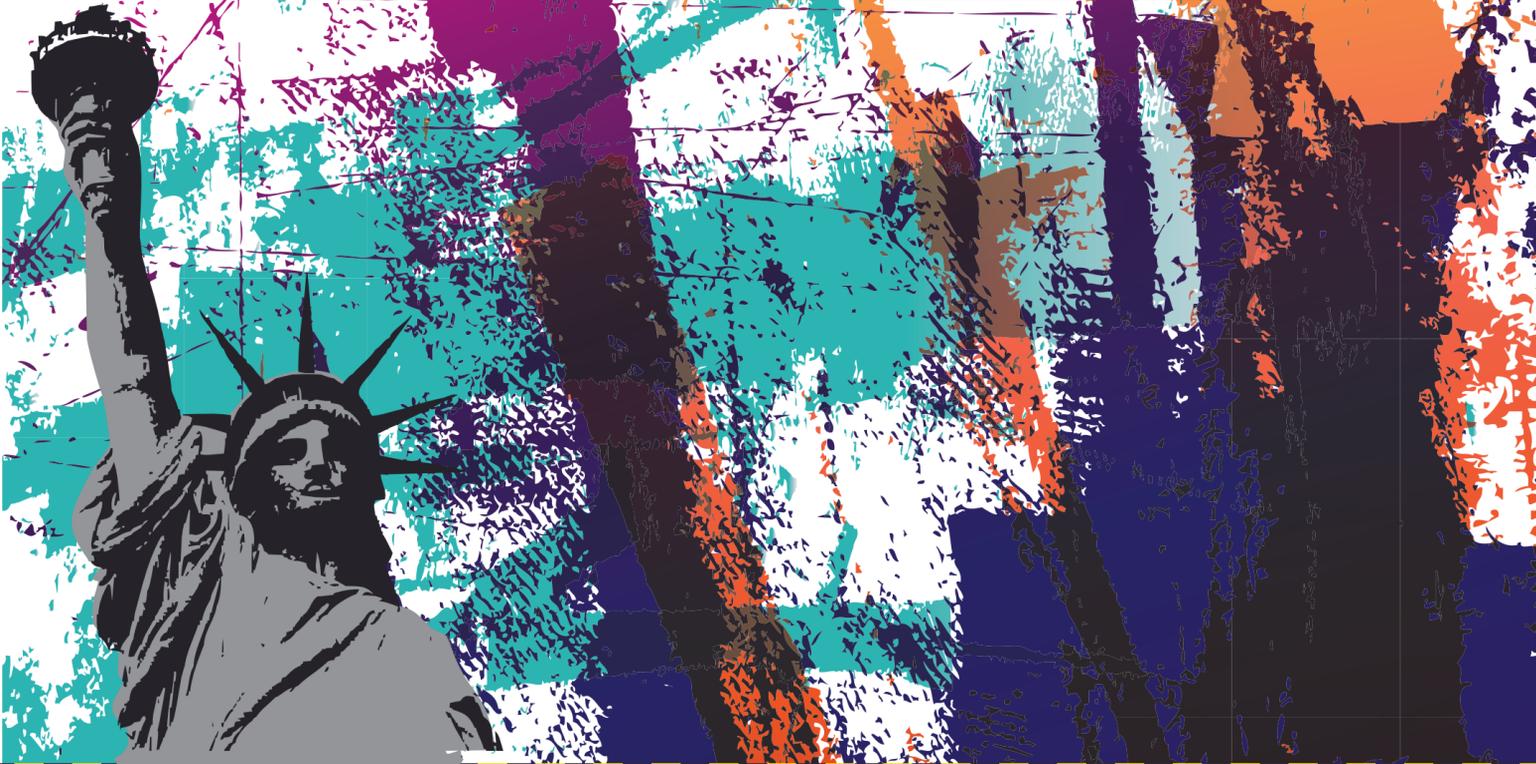
AMERİKA, BAŞTA NEW YORK OLMAK ÜZERE SANATIN TÜM
BİLEŞENLERİNİ BİR ARAYA GETİREREK ÇAĞDAŞ SANAT ALANINDA,
UZAK ARA LİDERLİĞİ ELE GEÇİRMİŞ DURUMDA.

NEW YORK, ÇAĞDAŞ SANATIN BAŞINI ÇEKİYOR. NEW YORK GALERİLERİ ÇAĞDAŞ SANATIN ÖNEMLİ İSİMLERİNE EV SAHİPLİĞİ YAPARAK BİR ÇEKİM ALANI OLUŞTURURKEN, BU SAYFALARIMIZDA NEW YORK'UN ÖNEMLİ GALERİLERİNDEKİ SERGİLERDE KEYİFLİ BİR GEZİNTİ YAPACAĞIZ.

/ Hazırlayan: Eser BAYKUŞ

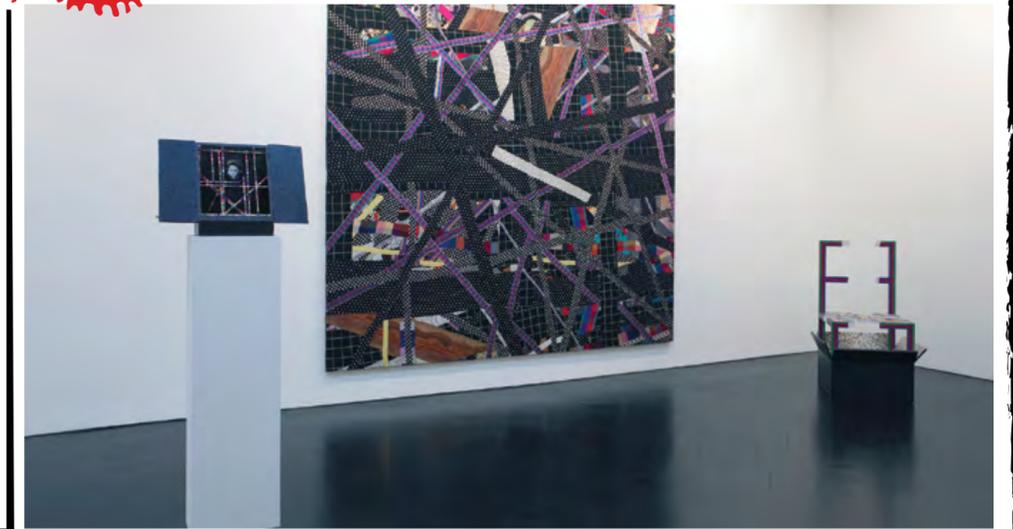
Lucas Samaras

PACE

28 EYLÜL
27 KASIM
2012

YUNANİSTAN'DA DOĞAN FAKAT AMERİKA'DA EĞİTİM GÖREN SAMARAS, KİŞİSEL İMAJLARINI MARUZ BIRAKTIĞI BOZUNUM VE FOTOĞRAFİK DÖNÜŞÜMLERLE OLUŞTURDUĞU İŞLERİYLE TANINIYOR.

1936 yılında doğan Lucas Samaras fotoğrafçı olmasının yanı sıra ressam ve heykeltıraş olarak da büyük bir üne sahip. Yunanistan'da doğan fakat Amerika'da eğitim gören Samaras, kişisel imajlarını maruz bıraktığı bozunum ve fotoğrafik dönüşümlerle oluşturduğu işleriyle tanınıyor. Çoğunluğu fotoğraf tekniğiyle üretilmiş karışık fotoğraflardan oluşan sergi, kuşkusuz 2012'nin en ilginç sergilerinden biri olacak. Genellikle usta sanatçıların ilk dönem eserlerine yer verdiği sergileriyle tanınan galeri Pace, Lucas Samaras ile ilk kez çalışmasına rağmen aldığı olumlu yorumların ardından sık sık genç çağdaş sanatçılara yer vereceğini açıkladı.

HAROON MIRZA

19 Eylül
2012
06 Ocak
2013

New Museum

Dünyanın en prestijli sanat dergilerinden biri olan Art+Auction, Mayıs sayısı için yüzlerce küratör, koleksiyoner ve galeri ile yaptığı anket sonucunda ortaya çıkardığı "Çağdaş sanat koleksiyonlarına eklenmesi gereken 50 yeni sanatçı"dan biri olan Haroon Mirza, son dönem çalışmalarının yer aldığı solo sergisi ile ilk kez New York sanat piyasasının karşısına çıkıyor. Genç sanatçının "Preoccupied Waveforms" adını verdiği sergide farklı malzemelerden oluşturduğu çalışmaları yer alıyor. Serginin küratörü ise Gary Carrion-Murayari. Serginin en büyük özelliklerinden biri ise teknolojiyi kullanması. Çalışmalarla entegre müzik yayını, LED ekran çalışmaları ve video çalışmaları da sanatseverlerin beğenisine sunuluyor.

MIAMI BEACH

Art Basel

Miami son 10 yıldır başka bir kimliği ile ön plana çıkıyor: sanat ve tasarımın buluşma noktası. Çağdaş sanat dünyasının kış durağı olan Art Basel Miami Beach, her yıl Aralık ayında sanat dünyasının önde gelen isimlerini, galerileri, koleksiyonları, ve sanat meraklılarını Miami'de buluşturuyor. 2002'den bu yana Miami'nin Art Deco bölgesinde gerçekleştirilen Art Basel Miami, tüm dünyadan yüzlerce galerinin temsil ettiği binlerce sanatçının eserine ev sahipliği yapıyor. Bu fuar ile eş zamanlı olarak; Art Miami, Design Miami, Pulse, Flow, Aqua, Nada, Scope, Verge, Photo, INK, Pool, Fountain, Bridge gibi yaklaşık 20 civarı uydur fuar da Miami'de yer alıyor. Özel sergiler, kişisel koleksiyonlar, performanslar, sokak enstalasyonları, paneller, fotoğraf, müzik, film, mimarlık ve tasarımı resimle birleştiren etkinlikler ve partiler ile Miami Aralık ayında adeta şölen yerine dönüşüyor. Şehrin dört bir yanına yayılmış sürprizler sayesinde sadece sanatseverlerin değil, seyahat etmeye meraklı herkesin çekim merkezi haline gelen Miami'nin yaratıcı atmosferini ve ilham verici enerjisini kaçırmayın.

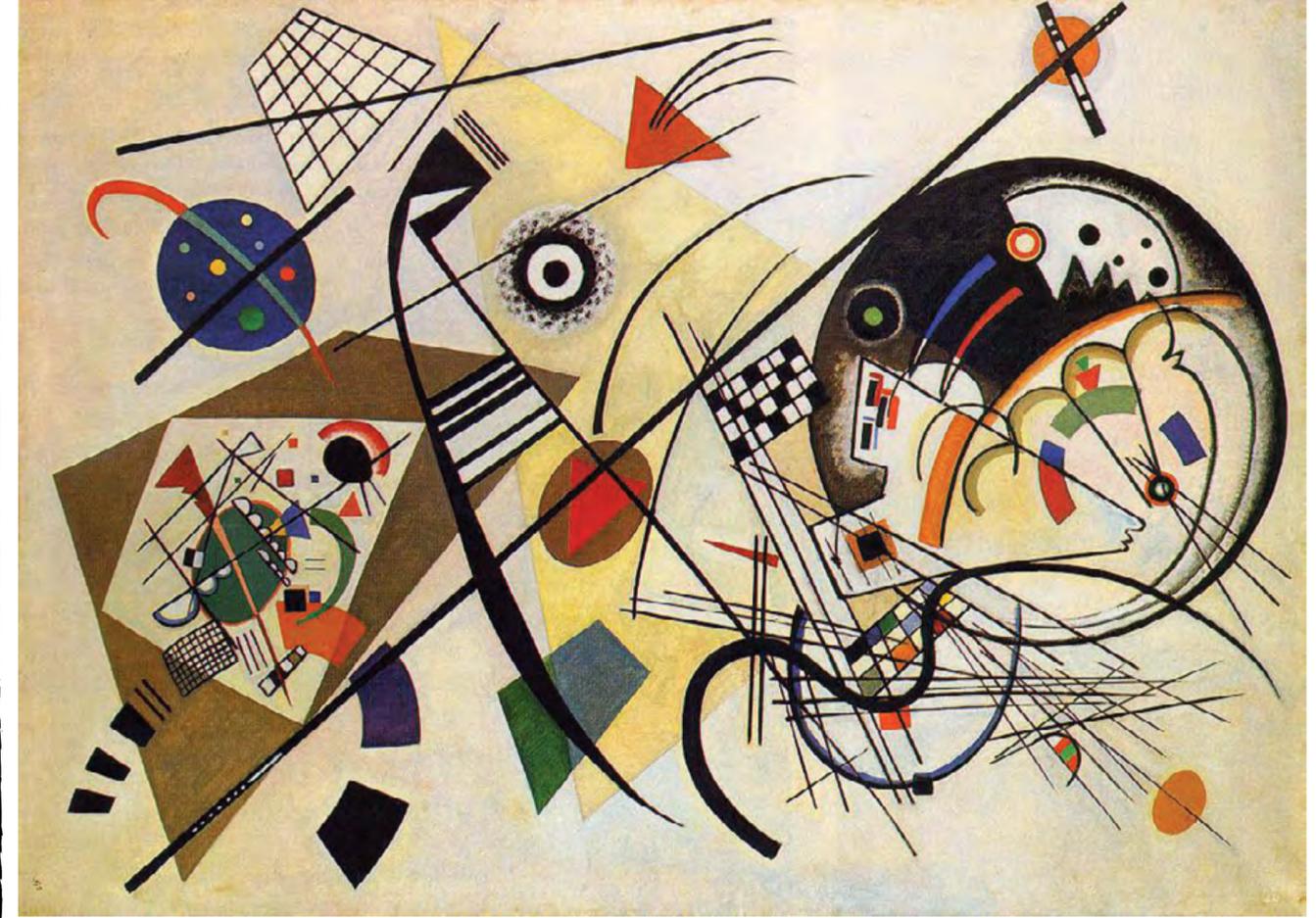
6-9
ARALIK
2012

Matthew Marks

JACKSON POLLOCK & TONY SMITH

20. yüzyılın yetiştirdiği en önemli sanatçılardan biri olan soyut dışavurumcu ressam Jackson Pollock ve Amerikalı minimalist heykeltıraş Tony Smith, Ekim ayında bir ay boyunca New York Matthew Marks Museum'da sanatseverlerin karşısına çıkıyor. Tony Smith ve Jackson Pollock'ın heykellerinin yanında Pollock'ın bazı tuval çalışmaları da sergide yer alacak. Aynı yıl doğan çağdaş iki sanatçının bir araya gelmesi için yaklaşık iki yıldır çalışma yapıyordu. Serginin bir diğer özelliği ise iki sanatçının eserlerinin ilk kez bir araya gelmesi. Aynı zamanda sosyal hayatlarında iki yakın arkadaş olan Pollock ve Smith'e ait özel fotoğrafları da sergiye ziyaret edenler izleyebilecekler.

KANDINSKY

Guggenheim

New York'un ve dünyanın en ünlü müzelerinden biri olan Guggenheim, 10 ay boyunca 20. yüzyılın en önemli sanatçılarından biri olan Vasily Kandinsky'yi misafir ediyor. Soyut sanatı ilk ortaya atan ve ilk yapıtını 1910 yılında veren Kandinsky'nin 150 eseri sanatseverlere sunuluyor. Yaz dönemi olmasının arağmen üç ayda bir milyonu aşkın kişi tarafından ziyaret edilen serginin fokus olduğu dönem, Kandinsky'nin 1912-1913 yılları arasında verdiği eserler. Robert Delaunay ve Franz Marc'ın kendi koleksiyonlarından da eserlerin yer aldığı serginin büyük bir kısmı Kandinsky Galerisi'nden getirildi.

NEW YORK'UN VE DÜNYANIN EN ÜNLÜ MÜZELERİNDEN BİRİ OLAN GUGGENHEIM, 20. YÜZYILIN EN ÖNEMLİ SANATÇILARINDAN BİRİ OLAN VASILY KANDINSKY'Yİ MİSAFİR EDİYOR.

PARIS'TE GÖRÜLMEMEYE DEĞER SERGİLER

AVRUPA'DA SANATIN KAĞSAK NOKTALARINDAN BİRİ OLAN PARIS, ESKİ PARLAK GÜNLERİNDE OLMASA DA ÇAĞDAŞ SANATA ÖNCÜLÜK EDEN ŞEHİRLERİNDEN BİRİ. BU SAYFALARIMIZDA PARISİN ÜNLÜ SANAT MEKANLARINDAKİ SERGİLERDE BİR KEŞİT SUNARAK ÇAĞDAŞ SANATIN NABZINI YAKALAYACAĞIZ.

/ Hazırlayan: Eser BAYKUŞ

RYAN GANDER "ESPERLUETTE" PALAIS DE TOKYO

28 EYLÜL
2012
7 OCAK
2013

ÖZELLİKLE YERLEŞTİRME ÇALIŞMALARıyla DİKKAT ÇEKEN İNGİLİZ SANATÇI RYAN GANDER, "ESPERLUETTE" ADINI VERDİĞİ SOLO SERGİSİ İLE PARIS PALAIS DE TOKYO'DA SAHNE ALDI

Özellikle yerleştirme çalışmalarıyla dikkat çeken İngiliz sanatçı Ryan Gander, "Esperluette" adını verdiği solo sergisi ile 28 Eylül'den itibaren Paris Palais de Tokyo'da sahne alıyor. Damien Hirsch'ün büyük övgü ile söz ettiği sanatçının devasa yerleştirmeleri

nedeniyle sadece altı çalışması şu an için sanatseverlere sunuluyor. Ayrıca sanatçının fotoğraf ve video çalışmaları da sergilenen eserler arasında yer alıyor. Son sergisini Kassel Documenta'da sanatseverlere sunan Gander'ın sonraki durağı ise Londra olacak.

/ Hazırlayan: Zeynep İZMİR

ROMAN ONDAK

MUSÉE D'ART MODERNE DE LA VILLE DE PARIS

SLOVAKYALI SANATÇI ROMAN ONDAK, MUSÉE D'ART MODERNE DE LA VILLE DE PARIS'DE 16 ARALIK'A KADAR SANATSEVERLERLE BULUŞTU.

Londra'da düzenlenen Frieze Sanat Festivali'nde Deutsche's Bank tarafından 2012 yılının artisti seçilen Slovakyalı sanatçı Roman Ondak, zaman temalı son dönem çalışmaları Paris'te sanatseverlerle buluşuyor. Serginin en büyük özelliği sergiyi ziyaret edenlerin de interaktif olarak serginin bir parçası olmaları. Her bir ziyaretçi Ondak'ın oluşturduğu, ölüm ve varoluşu sorguladığı çalışmasında isim ve soyismi ile birlikte kilosunu ve ölüm tarihini görebileceği bir duvar ile karşılaşılıyor. Bu ilgi çekici sergi, Aralık ayının ortasına kadar devam ediyor...

NATHALIE OBADIA

SARKIS "AURA D'APRÈS VAUDOU"

Paris'teki Nathalie Obadia Galerisi, Sarkis'in ikinci kişisel sergisine ev sahipliği yaptı. Sanatçının, 'Aura d'après Vaudou' isimli sergisinde, ilk kez gösterilecek olan 13 adet kağıt üzerine yağlı boya eseri, 2011 yılında Fondation Cartier pour l'Art Contemporain'de gerçekleşen 'Les Trésors du Vaudou' isimli sergiden izler taşıyor. Sarkis'in suluboya denemelerinde dikkat çeken, yararlandığı her aracın kendine has özelliklerini ön plana çıkarmayı ele alan yaratım şekli, bu sergide yağlı boyanın yapısal özelliklerini sorgulamasını beraberinde getiriyor. Sarkis'in ayrıca Château d'Angers için özel olarak tasarladığı haç şeklindeki "Altın İskele" yerleşimesinin yer aldığı 'Passages Croisés en Or' sergisinin açılışı 4 Ekim 2012 tarihinde gerçekleşti.

PARISTEKİ NATHALIE OBADIA GALERİSİ, SARKIS'İN İKİNCİ KİŞİSEL SERGİSİNE EV SAHİPLİĞİ YAPTI. SARKIS'İN SULUBOYA DENEMELERİNDE DİKKAT ÇEKEN, YARARLANDIĞI HER ARACIN KENDİNE HAS ÖZELLİKLERİNİ ÖN PLANA ÇIKARMAYI ELE ALAN BİR YARATIM ŞEKLİ.

“RAW MATERIALS” PALAIS DE TOKYO

FABRICE HYBER

PALAIS DE TOKYO, 28 EYLÜL VE 07 OCAK TARİHLERİ ARASINDA ÇAĞIMIZIN SIRADIŞI SANATÇILARINDAN BİRİ OLAN FABRICE HYBER'İN “RAW MATERIALS” (HAMMADDE) SERGİSİNE EV SAHİPLİĞİ YAPIYOR.

Palais de Tokyo, 28 Eylül ve 07 Ocak tarihleri arasında çağımızın siradişi sanatçılarından biri olan Fabrice Hyber'in "Raw Materials" (Hammadde) sergisine evsahipliği yapıyor. Hyber, heykel ve enstalasyonlarında günümüz dünyasının hammaddesini gözler önüne seriyor. Hyber'in sergide mutlaka görülmesi gereken eseleri; La Maison des vents, Le Mur escalier, Sol éponge, Terrain de jeu pour ballon carré, Mètre carré de rouge à lèvres, POF 3, La Balançoire ve MIT-Man. Sergide Hyber'in sadece son dönem çalışmaları değil, 1981 yılından başlayarak çeşitli zaman skalasında pek çok çalışmasını görmek mümkün.

PARIS'TE GÖRÜLMEMEYE DEĞER SERGİLER

AVRUPA'DA SANATIN KAVŞAK NOKTALARINDAN BİRİ OLAN PARIS, ESKİ PARLAK GÜNLERİNDE OLMASA DA ÇAĞDAŞ SANATA ÖNCÜLÜK EDEN ŞEHİRLERİNDEN BİRİ. BU SAYFALARIMIZDA PARIS'İN ÜNLÜ SANAT MEKANLARINDAKİ SERGİLERDE BİR KESİT SUNARAK ÇAĞDAŞ SANATIN NABZINI YAKALAYACAĞIZ.

/ Hazırlayan: Eser BAYKUŞ

Keyifli Okumalar!

RYAN GANDER "ESPERLUETTE" PALAIS DE TOKYO

28 EYLÜL
2012
7 OCAK
2013

ÖZELLİKLE YERLEŞTİRME ÇALIŞMALARIYLA DİKKAT ÇEKEN İNGİLİZ SANATÇI RYAN GANDER, "ESPERLUETTE" ADINI VERDİĞİ SOLO SERGİSİ İLE PARİS PALAIS DE TOKYO'DA SAHNE ALDI

Özellikle yerleştirme çalışmalarıyla dikkat çeken İngiliz sanatçı Ryan Gander, "Esperluette" adını verdiği solo sergisi ile 28 Eylül'den itibaren Paris Palais de Tokyo'da sahne alıyor. Damien Hirsch'ün büyük övgü ile söz ettiği sanatçının devasa yerleştirmeleri

nedeniyle sadece altı çalışması şu an için sanatseverlere sunuluyor. Ayrıca sanatçının fotoğraf ve video çalışmaları da sergilenen eserler arasında yer alıyor. Son sergisini Kassel Documenta'da sanatseverlere sunan Gander'in sonraki durağı ise Londra olacak.

28 EYLÜL
16 ARALIK
2012

ROMAN ONDAK MUSÉE D'ART MODERNE DE LA VILLE DE PARIS

SLOVAKYALI SANATÇI ROMAN ONDAK, MUSÉE D'ART MODERNE DE LA VILLE DE PARIS'DE 16 ARALIK'A KADAR SANATSEVERLERLE BULUŞTU.

Londra'da düzenlenen Frieze Sanat Festivali'nde Deutsche's Bank tarafından 2012 yılının artisti seçilen Slovakyalı sanatçı Roman Ondak, zaman temalı son dönem çalışmaları Paris'te sanatseverlerle buluşuyor. Serginin en büyük özelliği sergiyi ziyaret edenlerin de interaktif olarak serginin bir parçası olmaları. Her bir ziyaretçi Ondak'ın oluşturduğu, ölüm ve varoluşu sorguladığı çalışmasında isim ve soyismi ile birlikte kilosunu ve ölüm tarihini görebileceği bir duvar ile karşılaşılıyor. Bu ilgi çekici sergi, Aralık ayının ortasına kadar devam ediyor...

NATHALIE OBADIA

SARKİS "AURA D'APRÈS VAUDOU"

13 EYLÜL
13 EKİM
2012

Paris'teki Nathalie Obadia Galerisi, Sarkis'in ikinci kişisel sergisine ev sahipliği yaptı. Sanatçının, 'Aura d'après Vaudou' isimli sergisinde, ilk kez gösterilecek olan 13 adet kağıt üzerine yağlı boya eseri, 2011 yılında Fondation Cartier pour l'Art Contemporain'de gerçekleşen 'Les Trésors du Vaudou' isimli sergiden izler taşıyor. Sarkis'in suluboya denemelerinde dikkat çeken, yararlandığı her aracın kendine has özelliklerini ön plana çıkarmayı ele alan yaratım şekli, bu sergide yağlı boyanın yapısal özelliklerini sorgulamasını beraberinde getiriyor. Sarkis'in ayrıca Château d'Angers için özel olarak tasarladığı haç şeklindeki "Altın İskele" yerleşmesinin yer aldığı 'Passages Croisés en Or' sergisinin açılışı 4 Ekim 2012 tarihinde gerçekleşti.

PARİSTEKİ NATHALIE OBADIA GALERİSİ, SARKİS'İN İKİNCİ KİŞİSEL SERGİSİNE EV SAHİPLİĞİ YAPTI. SARKİS'İN SULUBOYA DENEMELERİNDE DİKKAT ÇEKEN, YARARLANDIĞI HER ARACIN KENDİNE HAS ÖZELLİKLERİNİ ÖN PLANA ÇIKARMAYI ELE ALAN BİR YARATIM ŞEKLİ.

28 EYLÜL
2012
7 OCAK
2013

"RAW MATERIALS" PALAIS DE TOKYO

FABRICE HYBER

PALAİS DE TOKYO, 28 EYLÜL VE 07 OCAK TARİHLERİ ARASINDA ÇAĞIMIZIN SIRADIŞI SANATÇILARINDAN BİRİ OLAN FABRICE HYBER'İN "RAW MATERIALS" (HAMMADDE) SERGİSİNE EV SAHİPLİĞİ YAPIYOR.

Palais de Tokyo, 28 Eylül ve 07 Ocak tarihleri arasında çağımızın siradişi sanatçılarından biri olan Fabrice Hyber'in "Raw Materials" (Hammadde) sergisine evsahipliği yapıyor. Hyper, heykel ve enstalasyonlarında günümüz dünyasının hammaddesini gözler önüne seriyor. Hyber'in sergide mutlaka görülmesi gereken eseleri; La Maison des vents, Le Mur escalier, Sol éponge, Terrain de jeu pour ballon carré, Mètre carré de rouge à lèvres, POF 3, La Balançoire ve MIT-Man. Sergide Hyber'in sadece son dönem çalışmaları değil, 1981 yılından başlayarak çeşitli zaman skalasında pek çok çalışmasını görmek mümkün.

DÜNYADAKİ EN ETKİLEYİCİ MÜZELERDEN VE SANAT KOLEKSİYONLARINDAN BAZILARINA EV SAHİPLİĞİ YAPAN LONDRA, SONBAHAR İLE ÜZERİNDEKİ REHAVETİ ATARAK GENÇ VE BAŞARILI SANATÇILARA EV SAHİPLİĞİ YAPMAYA HAZIRLANIYOR.

/ Hazırlayan: Eser BAYKUŞ

Genç sanatçılara
ev sahipliği yapıyor

Londra

FRIEZE ART FAIR

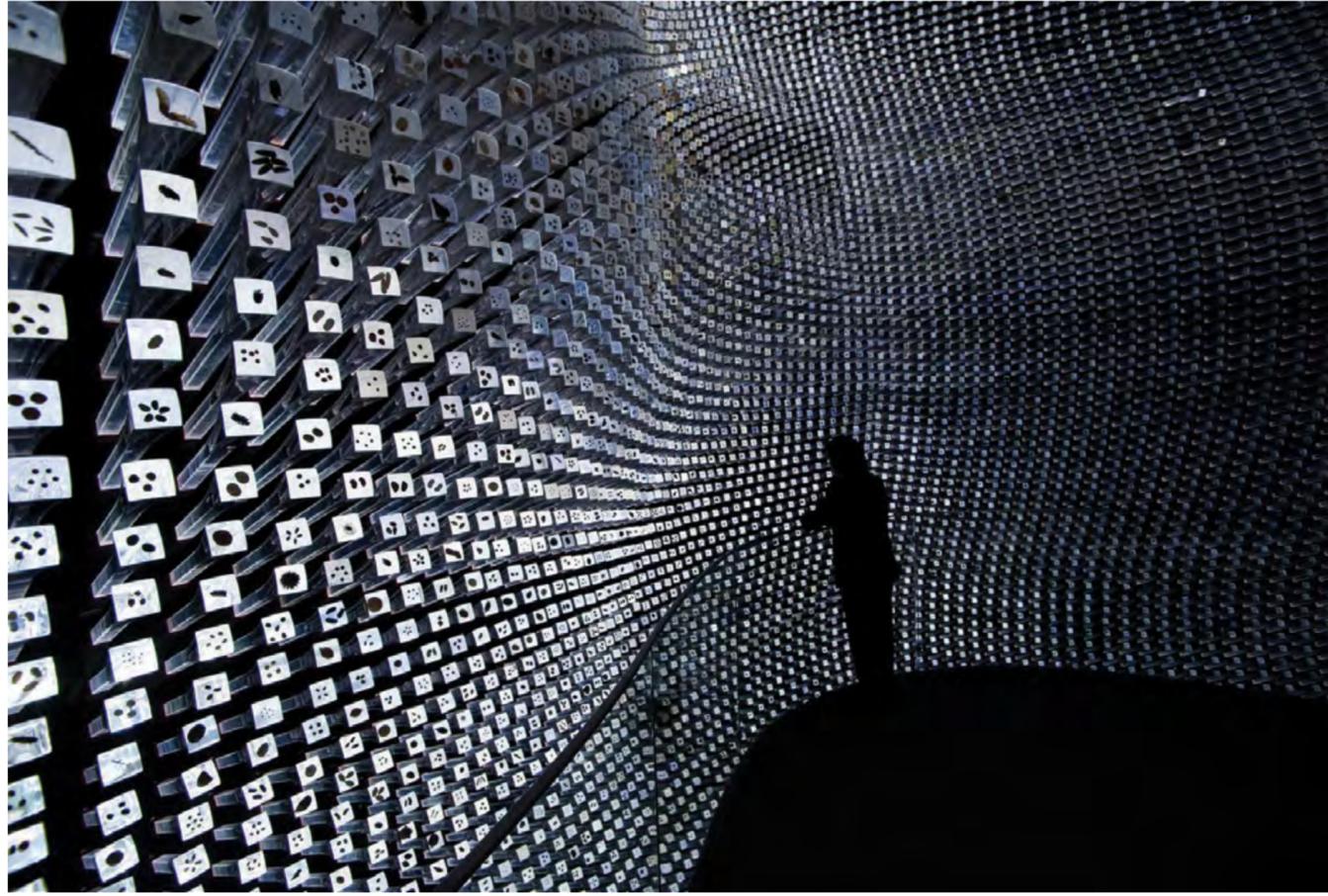
Avrupa'nın en önemli sanat fuarlarından olan Frieze, 1-14 Kasım tarihleri arasında Londra, Regents Park'ta yer aldı. Birçok konuşma, sergi, eğitim programı ve film gösterimi gibi sanatsal etkinliklerin yer aldığı fuar ilgiyle karşılandı. Toplam 175 sergi katılımcısıyla Frieze Sanat Fuarı'nda her zamankinden daha çok sanat galerisi buluştu. Asya ve Güney Amerika gibi yeni ortaya çıkan bölgelerle birlikte galerilerin dinamizmi, yoğun Avrupalı ve

Amerikalı sanatçı katılımıyla dengelenmiş bulunuyor. uarın en çok konuşulan başka bir işi de Thomas Dane Gallery'de Michael Landy'nin yaptığı 'Kredi kartı yok etme makinesi'. Frieze Londra'ya Türkiye'den bu yıl sadece Rampa ve Rodeo katıldı. Rodeo'da Banu Cennetoğlu, Haris Epaminonda, İman Issa, Gülsün Karamustafa, Shahryar Nashat, Christodoulos Panayiotou, Efthhis Patrourakis ve James Richards'ın işleri sanatseverler ile buluşuyor.

1-14
KASIM
2012

TOPLAM
175 SERGİ
KATILIMCISIYLA
FRIEZE SANAT
FUARI'NDA HER
ZAMANKİNDEN
DAHA ÇOK
SANAT GALERİSİ
BULUŞTU.

SIRA DIŐI BİR SERGİ

11 EYLÜL
3 KASIM
2012

Thomas Heatherwick

Yeni sanatçılar keşfetmek istiyorsanız, Thomas Heatherwick'in ilk kişisel sergisi 'Designing the Extraordinary'yi mutlaka görün. Pek çok tasarımı "Nasil yani" diye sordurtuyor insana. V&A Museum'da. Bilindiđi gibi Heatherwick bir mimar. Londra Olimpiyatları'nın açılış töreninde İngiliz mimar Thomas Heatherwick tarafından tasarlanan olimpiyat ateşinin

görkemli tasarımı başarılı mimarı bir anda dünyanın gündemine oturtmuştu. Soho'daki Longchamp'i de tasarlayan dahi İngiliz, kurucusu olduğu Heatherwick Studio'da diğer direktörler Fred Manson, Ron Packman, Maisie Rowe ve 45 kişilik bir ekip ile birlikte oluşturduğu eserlerle V&A Museum'da sanatseverlerin karşısına çıkıyor.

YENİ SANATÇILAR KEŞFETMEK İSTİYORSANIZ, THOMAS HEATHERWICK'İN İLK KİŞİSEL SERGİSİ 'DESIGNING THE EXTRAORDINARY'YI MUTLAKA GÖRÜN. PEK ÇOK TASARIMI "NASIL YANI" DİYE SORDURTUYOR İNSANA.

Ustalar Royal Academy Londra'da...
ANISH KAPOOR, TRACEY EMIN, ANTONY GORMLEY VE GRAYSON PERRY

11 EKİM
11 KASIM
2012

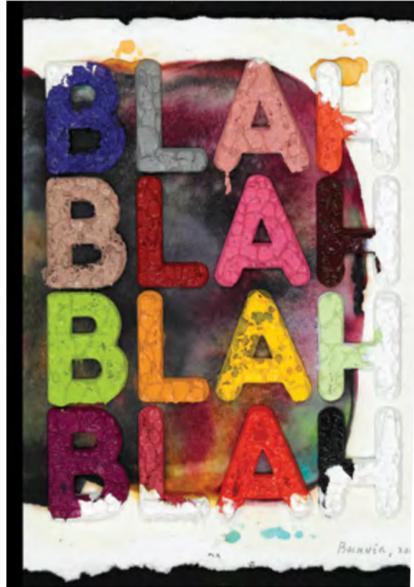
Dev heykelleri ile geçtiğimiz yıl Amerika'da en çok ziyaret edilen sanatçı olan dünyaca ünlü sanatçı Anish Kapoor, bu sefer Avrupa'yı fethetmeye hazırlanıyor. Üstelik bu kez kendisine Londra'daki Victoria and Albert Müzesi'nde; Saa-Fee, İsviçre'deki European Graduate School'da; Sydney'deki the Art Gallery of New South Wales'de, Londra'daki the Royal Academy of Arts'da ve Tate Britain'da "yaratıcılık ve otobiyografi arasındaki ilişki ile öznellik ve kişisel geçmişin sanata etkisi" konusunda dersler veren son dönemin parlayan sanatçılarından Tracey Emin eşlik ediyor. Tam bir ay boyunca ziyaret edilebilecek sergiye Kapoor ve Emin dışında Antony Gormley, Grayson Perry, Frank Gehry, Cindy Sherman ve Anselm Kiefer'in da eserleri yer alıyor.

Mel Bochner, Evrenin Efendileri Londra'da...
"MASTER OF THE UNIVERSE"

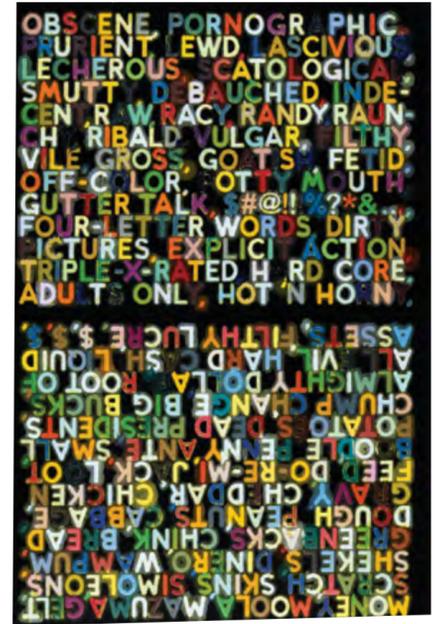
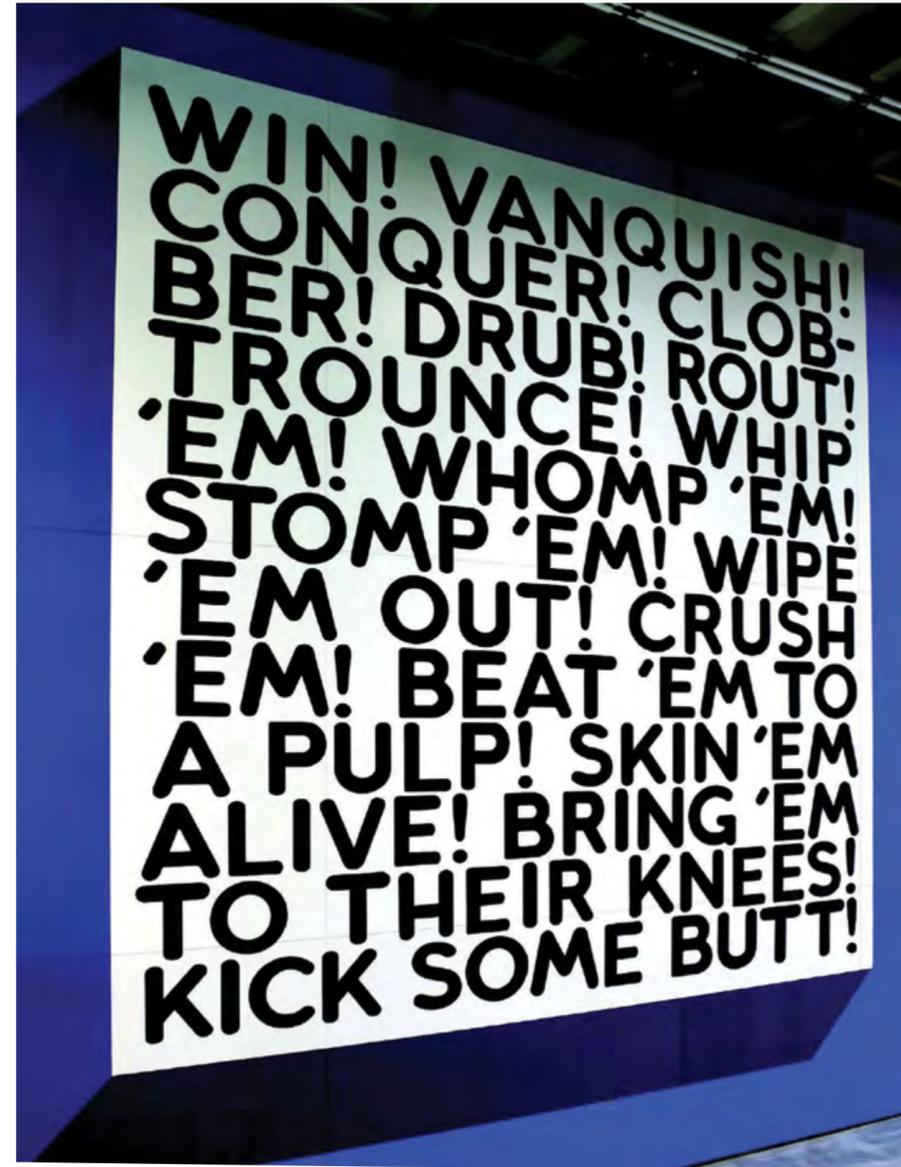
WHITECHAPEL GALLERY

12 EKİM
30 ARALIK
2012

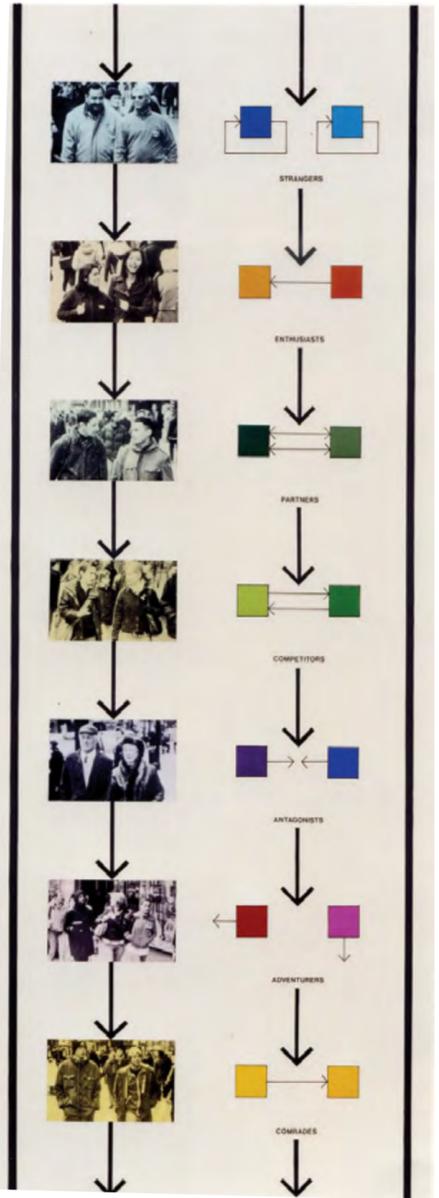
Londra Whitechapel Galeri, kavramsal sanatın kuruluşunda ve geliştirilmesinde önemli isimlerden biri olan Mel Bochner'i son dönem çalışmalarıyla ağırlıyor. Geçtiğimiz yıllarda 'Thesaurus Resimleri' isimli sergisi ile İstanbul'da sanatseverle buluşan Bochner, son döneme ait otuza yakın eseri ile bu kez Londra'lı sanatseverlere bambaşka bir evrenin kapılarını açacak. Dilin ve anlamların sandığımız gibi tek boyutlu olmadığını bizlere gösteren kavramsal sanat, birincil anlamdan diğer anlamların permutasyonu ile karşımıza çıkarken, Mel Bochner, bize son dönem işleri ile düşünme, görme ve dilin saydam olmayışı arasındaki ilişkiyi kendine has stili ve duruşuyla anlatıyor.

LONDRA WHITECHAPEL GALERİ,
KAVRAMSAL SANATIN KURULUŞUNDA VE
GELİŞTİRİLMESİNDE ÖNEMLİ İSİMLERDEN
BİRİ OLAN MEL BOCHNERİ SON DÖNEM
ÇALIŞMALARıyla AĞIRLIYOR.

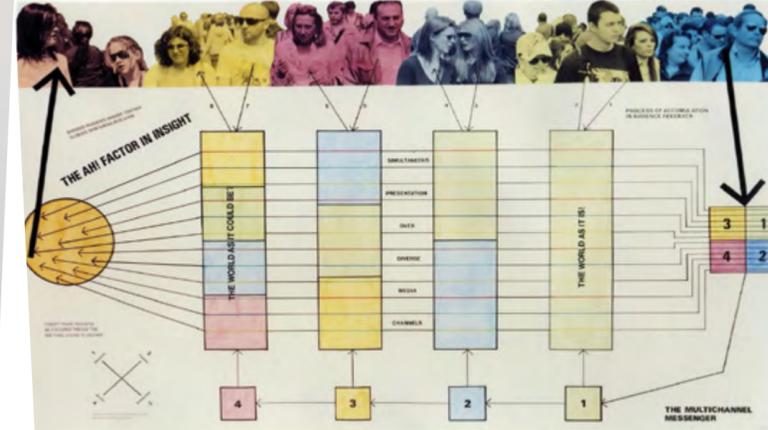

“SECRET LANGUAGE THE CODE BREAKERS”
THOMAS SCHULTE

Britanyalı ünlü sanatçı Stephen Willats, son dönem çalışmalarıyla Berlin’deki Thomas Schulte galeride 15 Eylül – 10 Kasım tarihleri arasında boy gösteriyor. Özellikle reklam ve televizyon dünyasına yönelik çalışmaları ile tanınan Willats daha önce pek çok kez Berlin’de sanatseverler buluştu. Günümüz teknoloji ikonlarını tuval resmi ile birleştiren Britanyalı sanatçının sonraki durağı ise Viyana.

BRİTANYALI ÜNLÜ SANATÇI STEPHEN WILLATS, SON DÖNEM ÇALIŞMALARıyla BERLİN’DEKİ THOMAS SCHULTE GALERİDE 15 EYLÜL - 10 KASIM TARİHLERİ ARASINDA BOY GÖSTERİYOR.

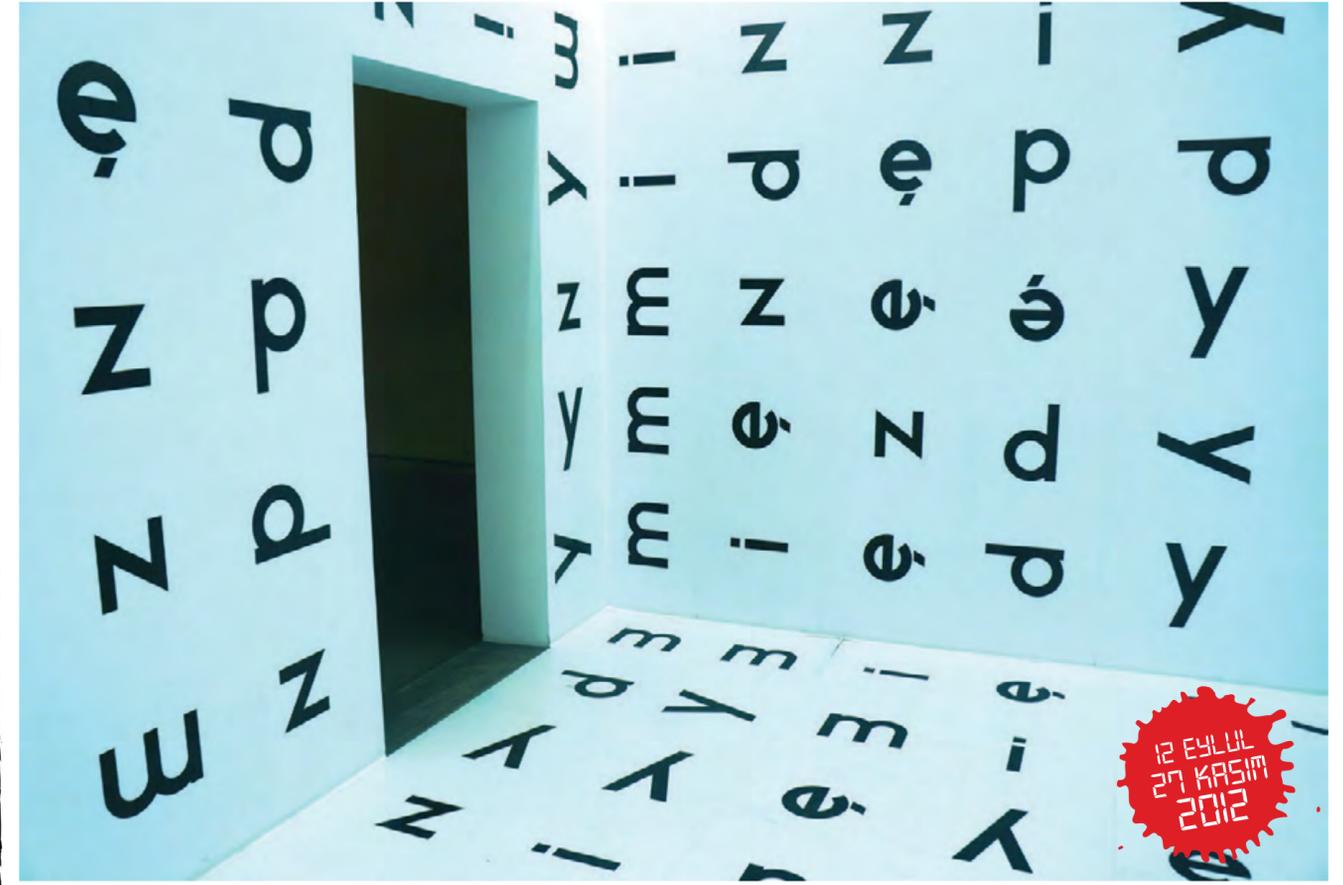
“DER MORGEN HELLER ALS DER TAG (DAWN BRIGHTER THAN DAY)”

KLEMM'S

15 EYLÜL
10 KASIM
2012

Sıradışı heykelleriyle kendine has bir koleksiyoner kitlesi oluşturan Rus sanatçı Alexej Meschtschanow, son dönem çalışmaları ile Berlin Klemm's'de sahne aldı. 11 Eylül – 27 Ekim tarihleri arasında sanatseverlerle buluşturun Meschtschanow, günlük hayatımızda kullandığımız objeleri deforme ederek yeni bir boyut ve işlev kazandırıyor. Warner Brothers ile yaptığı anlaşma ile özellikle Amerika'da büyük bir hayran kitlesi oluşturan Rus sanatçı, 2013 yılında Avrupa'nın pek çok ülkesinde sanatseverlerle buluşacak.

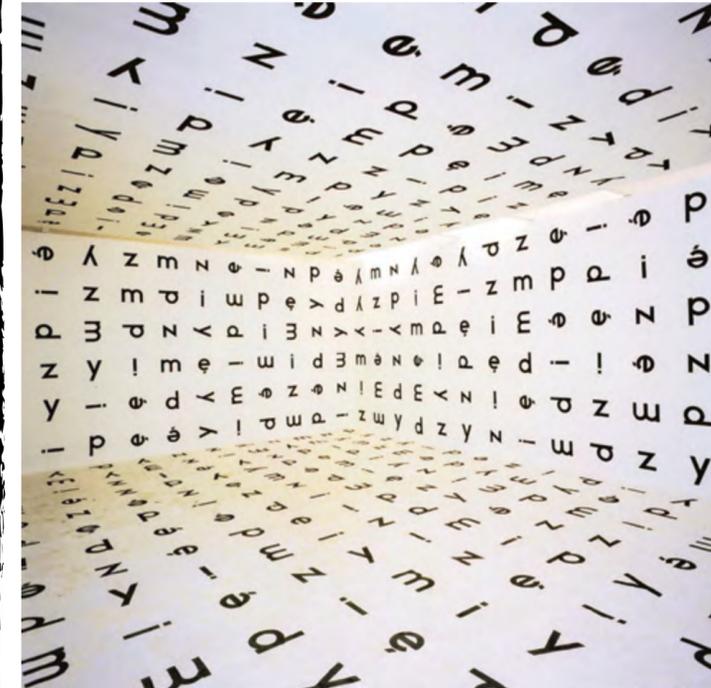
SIRADIŞI HEYKELLERİYLE KENDİNE HAS BİR KOLEKSİYONER KİTLESİ OLUŞTURAN RUS SANATÇI ALEXEJ MESCHTSCHANOW, SON DÖNEM ÇALIŞMALARI İLE BERLİN KLEMM'S'DE SAHNE ALDI.

12 EYLÜL
27 KASIM
2012

STANISLAW DROZDZ “FORGETTING”

ZAK / BRANICKA

2012'NİN KUŞKUSUZ EN DİKKAT SERGİSİ POLONYALI BAŞARILI SANATÇI STANISLAW DROZDZ'IN BERLİN ZAK'TA SANATSEVERLERE SUNDUĞU “FORGETTING” İSİMLİ SERGİ..DROZDZ, YENİ SERGİSİNDE DE SÖZCÜKLERİ ÖN PLANA ÇIKARIYOR.

2012'nin kuşkusuz en dikkat sergisi Polonyalı başarılı sanatçı Stanislaw Drozd'ın Berlin ZAK'ta sanatseverlere sunduğu “Forgetting” isimli sergi... Ülkesinde sözcüklerin efendisi olarak anılan ve şiirler çağdaş sanatı birleştiren Drozd, yeni sergisinde de sözcükleri ön plana çıkarıyor. Almanca, İngilizce ve Fince metinleri farklı bir bakış açısı ile kurgulayan başarılı sanatçı, iki ay boyunca Berlin'de sanatseverlerle buluşuyor.

poc
początek
zątek
początek

NEUE NATIONALGALERIE / HAMBURGER BAHNHOF “THE BOX”

Berlin’de galeriler dışında çağdaş sanatın kalesi durumunda iki de büyük modern sanat müzesi bulunuyor: Neue Nationalgalerie ve Hamburger Bahnhof. Müzelerden her ikisi de birbirinden ünlü modern sanatçıların eserlerini barındıran sürekli koleksiyonları ve çağdaş sanatçıları ağırlayan süreli sergileriyle dikkat çekiyor. Neue Nationalgalerie’de, müzenin geniş ve camlarla kaplı giriş katında Paul McCarthy’nin devasa eseri “The Box”ı 4 Kasım’a kadar sergilendi.

BERLİN’DE GALERİLER
DIŞINDA ÇAĞDAŞ SANATIN
KALESİ DURUMUNDA İKİ
BÜYÜK MODERN SANAT
MÜZESİ BULUNUYOR: NEUE
NATIONALGALERIE VE
HAMBURGER BAHNHOF
MÜZELERDEN HER İKİSİ DE
MODERN SANATÇILARIN
ESERLERİNİ BARINDIRAN
SÜREKLİ KOLEKSİYONLARI
VE ÇAĞDAŞ SANATÇILARI
AĞIRLIYOR.

İstanbul’da
SANAT’ın
renkli geçidi...

SONBAHARI TÜM
GÜZELLİĞİYLE
YAŞAYAN İSTANBUL’DA
GALERİLER DE, SANATIN
TÜM RENKLERİYLE
BULUŞTURUYOR BİZİ.

"EFENDİLER VE KÖLELER"

Sema Maşkili'nin tuvali'nde

Beyoğlu Akademililer Sanat Merkezi, Sema Maşkili'nin "Efendiler ve Köleler" sergisine ev sahipliği yapıyor. Sergiyi 30 Kasım'a kadar görebilirsiniz. Serginin teması, efendi ve köle... Biri olmazsa diğeri olamayacak insanlık puzzle'nin girintili parçalarıdır. Sema Maşkili, aynı insani gerilimin üzerinde gezdiriyor fırçasını. Damlayan her boya, sürülen her kıl parçası, üst üste binen, alttakini de gösteren her katman, uysal ve uygar hatalarımıza sinen tekinsiz bir güç savaşını çarpıyor rahat gözlerimize. Bizim onayımıza ve arzumuza kelepçelenmiş evcil efendi ve kölelik pozları bunlar. Durgun, mesafeli, tedirgin edici ve kavrama yapışmamış etkileyici bir figürasyonun resmi bunlar. Uzanan bir adam, dokunan bir el, gözlerini izleyiciye dikmiş bir yüz.. İçinde yuvalandığımız rahat ama tekinsiz kozamızı sorguluyoruz usul usul... Sema Maşkili gönüllü bir rahatsızlığa çağırıyor bizi.

Yer: Beyoğlu Akademililer Sanat Merkezi

Adres: Balo Sk. No:37 Beyoğlu/İstanbul

Tel: (0212) 245 02 29

www.akademililer.com

BEYOĞLU
AKADEMİLİLER
SANAT MERKEZİ,
RESSAM SEMA
MAŞKILI'NIN "EFENDİLER VE
KÖLELER" İSİMLİ SERGISINE 30
KASIM'A KADAR EV SAHIPLIĞI
YAPIYOR. SEMA MAŞKILI
İNSANI GERİLİMİN
ÜZERİNDE GEZDIRİYOR
FIRÇASINI.

EKAV ART
GALLERY, NEZİH
ÇAVUŞOĞLU'NUN
"ANITSAL RENKLER" SERGISINE
MONOKROMLAR SERGISINE
6-25 KASIM TARİHLERİ ARASINDA
EV SAHIPLIĞI YAPIYOR.
ÇAVUŞOĞLU RESİMLERİ, RENK
TEORİSİYLE BİRLİKTE, EVRENİN
OLUŞUMUNA DAİR
İPUÇLARI SUNUYOR.

EKAV Art Gallery'de

'ANITSAL RENKLER'

EKAV /Eğitim Kültür Araştırma Vakfı, Neziha Çavuşoğlu'nun 'Anıtsal Renkler ve Monokromlar' sergisine 6 - 25 Kasım 2012 tarihleri arasında evsahipliği yapıyor. Çavuşoğlu, eğitim aldığı dönemde Amerika'da Tomie de Paula atölyesinde renk teorisi konusunda uzmanlaşmış olan bir sanatçı, Türkiye'ye döndükten sonraki 3. kişisel sergisini açıyor. Neziha Çavuşoğlu'nun Avrupa ve Amerika'da sanat üzerine aldığı eğitimler boya ve renk bilgisine odaklı ve izleyicisini de bu odağa doğru çekiyor. Uzun yıllar boyu - ki sanatçıda bu arayış 30 yılı aşkın bir süredir sürüyor - aralıksız denemelerle ortaya çıkan, lekeye kayan renk alanları, izleyene birçok kavramı aynı anda hissetme şansı yaratır. Bu eserler izleyicisine renk bilgisi ile kurgulanmış estetik bir objeyi sunmakla birlikte, günlük hayatta es geçtiğimiz ama dikkatli bakıldığında karşımıza çıkabilecek evreni oluşturma biçimini de sunarlar. Çavuşoğlu resimleri, bazen evimizin bahçe duvarlarında, zaman içinde hava ve suyun temasıyla yeni ve eski boya

alt alta üst üste bir araya getirdiği, bazen sahilde terk edilmiş bir sandalın gövdesinde, güneşten dökülmüş boya parçalarının birleşiminde, bazen de, bir köşeye atılmış paslı bir demir sacın üzerinde karşılaşabileceğimiz evrenin yaratım biçimiyle tanışırır bizi. Hayatın içinde varlığını, bazen farkında olarak bazen de farkında olmadan hissettiğimiz bu oluşum sayesinde, ressamın resimlerine de yadığamadan bakarsız. Zamanın silikleştirdiği yüzeylerde sanatsal bakış açısıyla bir yaşamışlığın renk ve dokusundan oluşan spontan darbelerin izleri çarpıyor göze ve daha dikkatli bakmak için izleyicisini kendine doğru çekiyor. Neziha Çavuşoğlu, resimleri renk teorisi ile birlikte evrenin oluşumuna dair ipuçları sunuyor. Sergiyi Türkiye'nin ilk online sanat televizyonu www.ekavart.tv de izleyebilirsiniz. Salı-Cuma 11.00-18.30 / Pazartesi-Cumartesi 12.00-18.30

Yer: EKAV Art Gallery

Adres: The Ritz-Carlton Hotel, Süzer Plaza

No:15 Gümüşsuyu-İstanbul

Tel: (0212) 252 81 31

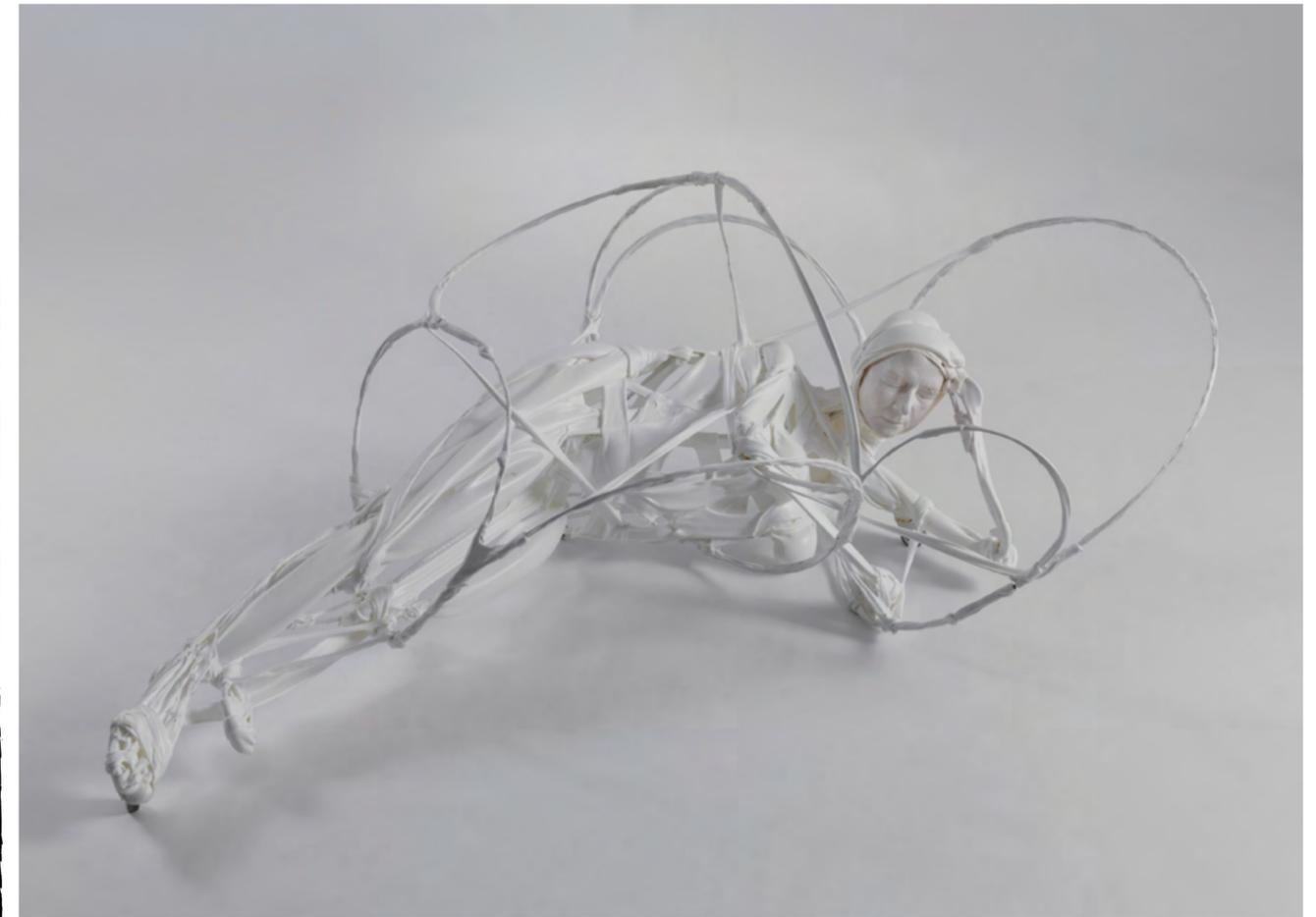
GALERİ
MANA'DA, 10
KASIM'A KADAR, ABASEH
MIRVALI KÜRATÖRLÜĞÜNDE
"YANSIMA ÜZERİNE
DÜŞÜNCELER" ADLI GRUP
SERGISİNİ GEZEBİLİR VE
GALERİNİN ÜST KATINDA
DA SERGİ BOYUNCA FİLM
İZLEYEBİLİRSİNİZ.

"YANSIMA ÜZERİNE DÜŞÜNCELER" GALERİ MANA'DA

Galeri Manâ, sezon açılışını, 18 Eylül-10 Kasım tarihleri arasında Abaseh Mirvali küratörlüğünde düzenlenen Yansima Üzerine Düşünceler adlı grup sergisi ile yapıyor. Galerî Manâ, Tophane'de 19. yüzyıldan kalma bir değirmen binasında, 400 metrekarelik bir alanda yer alıyor. Galerî, günümüz çağdaş sanatında özgün bir dil ve öncü bir duruşu temsil eden sanatçılarla çalışıyor.

"Yansima Üzerine Düşünceler" isimli sergide Saâdane Afif, Abbas Akhavan, Francis Alÿs, Kutluğ Ataman, Hera Büyüktaşçıyan, Özgür Demirci, Olafur Eliasson, Cevdet Ereğ, Lara Favaretto, Alicja Kwade, Matt Mullican, Philippe Parreno, Sarkis, Simon Starling, Rirkrit Tiravanija, Mario Garcia Torres ve Alexander Wagner'in yapıtları yer alıyor. Galerinin üst katında yer alan film gösterimleri kapsamında, sergi boyunca her gün saat 11:00, 14:00 ve 16:45 saatlerinde başlayan seanslar ile 3 film gösteriliyor. Rirkrit Tiravanija'nın özdeşimsel sohbetlerden oluşan Chew The Fat adlı filmi aynı kuşağa ait 12 sanatçının otobiyografik sohbetleriyle sanat pratikleri üzerinden birçok gündelik ve politik konuya değiniyor. Bu sene Documenta 13 için üretilen Mario Garcia Torres'in The/Tea adlı belgesel filmiyle, Francys Alÿs'in Reel-Unreel adlı kısa filmi ise Kassel'den sonra ilk kez İstanbul'da gösteriliyor.

Pawel Althamer'den

6 PORTRE HEYKELİ

Galeri Mana, 20 Kasım - 12 Ocak tarihleri arasında Pawel Althamer: 6 Heykel adlı sergiye ev sahipliği yapacak. Sanatçının İstanbul'daki ilk solo sergisinde Deutsche Guggenheim, Berlin siparişi üzerine ürettiği Almech isimli yerleşiminden altı adet heykel yer alıyor. Galerî Manâ, Tophane'de 19. yüzyıldan kalma bir değirmen binasında, 400 metrekarelik

bir alanda yer alıyor. Pawel Althamer: 6 Heykel, Abaseh Mirvali küratörlüğünde Galerî Mana'nın yer aldığı bina ve mahallenin tarihi ve mimari özelliklerinden başlayarak sosyal, kültürel ve politik deneyimleri bağlamıyla ele almayı amaçlayan bir dizi serginin ikincisi. Abaseh Mirvali, 2013 yılında gerçekleşecek bir çağdaş sanat ve düşünce bienali olan Biennial of the Americas'nın yöneticisi ve küratörü. Uluslararası tanınmış bir çağdaş sanat yorumcusu olan Mirvali birçok vakıf kuruluşunun seçici komitelerine üye olmanın yanı sıra çeşitli danışmanlık ve yönetim görevleri üstleniyor. Althamer'in doğal büyüklükteki altı adet portre heykeli, ruhani varlıklarıyla izleyicide hem huzur hem endişe uyandıran, bembeyaz ve solgun bir hayaletler topluluğu oluşturuyor. Deutsche Guggenheim ile sanatçının babasının Varşova, Polonya şehrinde kurmuş olduğu plastik üretim atölyesi Almech arasındaki bir değiş-tokuştan doğan bu seri, betimlenen kişilerin yüz kalıpları ile bedenlerini oluşturan plastik malzemeyi bir araya getiriyor. Pawel Althamer farklı medyumlar kullanarak ürettiği yapıtlarıyla olduğu kadar izleyicilerine ve değişik toplumsal gruplara yaşattığı çeşitli ve özgün sosyal deneyimlerle kendine özgü katılımcı bir sanat pratiği geliştirmiş. Kariyeri boyunca sanatın dönüştürücü potansiyelini kullanmayı amaç edinen Althamer, insanların kendi yaratıcılıkları üzerine düşünmelerine

ve günlük hayatlarına dair yeni bir anlayış geliştirmelerine yardımcı olabilecek bir tavır benimsemiş. 1994'ten beri yürütmekte olduğu MS hastaları için düzenlenen bir haftalık heykel atölyesi olan Nowolipie Grubu; 2000 yılında komşularının dairelerini kullanarak düzenlediği Bródnó 2000 isimli büyük çaplı grup performansları; 2008 yılından beri ailesi ve arkadaşları ile organize ettiği Common Task isimli Belçika, Brezilya ve Mali'ye yolculuklar dizisi ve Frühling (2009) kapsamında Museum Fridericianum, Kassel'deki solo sergisini şehirdaki okul çocuklarına devretmesi bu sanatsal tavrına örnek gösterilebilir. Pawel Althamer'in heykel, enstelasyon, video ve film gibi çeşitli medyumları barındıran yapıtı, çoğunlukla sakatat, kuru ot ve insan saçları gibi malzemeler kullanarak ürettiği kendisinin, aile üyelerinin ve arkadaşlarının doğal ölçülerde portrelerine odaklanıyor. Galerî Manâ, Tophane'de 19. yüzyıldan kalma bir değirmen binasında, 400 metrekarelik bir alanda yer alıyor. Mehveş Arıburnu tarafından 2011'de kurulan galerî, sergi programı, özel etkinlikleri ve yayıncılığı ile galerî kimliğinin ve kurumsal rolünün sınırlarını araştırmayı hedefliyor.

Yer: Galerî Mana
Adres: Kemankeş Mah. Ali Paşa Değirmeni Sk. No. 16-18 Beyoğlu İstanbul
Tel: 0212 243 66 66
www.galerimana.com

ELGİZ
MÜZESİ 10. YILI
NEDENİYLE MASLAK'TA
ETKİLEYİCİ BİR GÖRSELLİK
SERGİLEYEN AÇIK HAVA
SERGİ MEKANINDA,
"TERAS SERGİLERİ"
SERİSİNE DEVAM
EDİYOR.

Elgiz Müzesi'nde

TERAS SERGİLERİ

Elgiz Müzesi, kuruluşunun 10. yılı nedeniyle açılışını yaptığı, Maslak'ta hekkelsi binaların arasında etkileyici bir görsellik sergileyen 1500 metrekarelik açık hava sergi mekanında "Teras Sergileri" serisine devam ediyor. İlki 40 yaş altı sanatçıların eserlerinden oluşan sergi 8 Aralık tarihine kadar ziyarete açık olacak; ikincisinde 40 yaş üstü sanatçıların eserleri yer alıyor.

Teras Sergileri, tüm heykel sanatçılarına açık bir çağrıdan sonra başvuran eserler arasından seçilerek oluşturuluyor. Belli bir fikir veya tema çerçevesinde oluşturulmayan bağımsız serilerde sanatçıların yaş aralığı referans alınmış.

Çağdaş sanatın çok çeşitli boyutlarında dinamik bir yeni sezon programı hazırlayan Elgiz Çağdaş Sanat Müzesi, Teras Sergileriyle, sanatseverleri güncel ve çarpıcı örnekleriyle "heykel" ile buluştururken, sergi mekanıyla da yeni bir sanat durağı ve farklı bir deneyim sunuyor. Sergi 8 Aralık'a kadar ziyaret edilebilir. "Teras Sergileri 40+" konseptine katılan Sanatçılar; Ali Dirier, Bülent Çınar, Dilara Akay, Ertuğ Atlı, Hakan Uzuner, Hüseyin Suna, Kemal Tufan, Metin Yergin, Nevzat Atalay, Nilhan Sesalan, Nilüfer Ergin, Nurettin Bektaş, Ömer Emre Yavuz, Saim Gökhan Ercan, Sevgi Karay, Şeyma Uzunöz Üstüner, Tuğrul Selçuk, Ümit Öztürk, Yıldız Güner, Yunus Tonkuş, Yücel Kale, Ziyatin Nuriev. Ziyaret, Çarşamba, Perşembe, Cuma: 10:00-17:00, Cumartesi: 10:00-16:00

Yer: Proje 4L/ Elgiz Çağdaş Sanat Müzesi,
Adres: Meydan Sk. Beybi Giz Plaza, B Blok, Maslak/
İstanbul,
Tel: +(90) 212 290 25 25

Ozan Oganer'den

"DILEMMA"

Galeri Merkur, heykel sanatçısı Ozan Oganer'in galerideki ilk, kariyerindeki üçüncü kişisel sergisi olan "Dilemma"ya ev sahipliği yapıyor. İzmirli sanatçının en son heykel işlerinin yer aldığı sergi, 9 Kasım - 27 Kasım 2012 tarihleri arasında izleyiciyle buluşuyor. Heykel sanatına, dantel, iğne oyası gibi malzemeleri kazandıran sanatçı, bu sergide, kendine özgü tekniğini, alışılmış materyalin yanısıra yeni bir malzemenin sınırlarını zorlayarak genişletiyor.

Ozan Oganer, şimdiki dek kullandığı dantelin taşıdığı sembolik anlamın ötesine geçerek, malzemeyi hem biçim hem içerik bağlamında dönüşüme uğrattı. Bu dönüşümün sonunda, yeni malzemesini dantel gibi işleyerek, istemli bir düşünceyle içine düştüğü ikilemi, işlerinin tematik zeminine de yansıtıyor. Bir yanda saflığı, erdemi, felsefi açıdan ilahi düşünceyi temsil eden figürlere, insan ruhunun karanlık ve şeytani olarak nitelendirilebilecek yüzlerini ortaya koyan figürler cevap veriyor. Kompozisyonel olarak birbirlerini tamamlayan figürlere, izleyiciyle iletişime geçen "sürpriz" bir iş de eşlik ederken, fetiş kavramını besleyen küçük detaylar da temayı zihinlerde diri tutmaya yardımcı oluyor. İnsanların gizli dürtülerini ortaya koyan sanatçı, ruhun ikili yanına vurgu yaparken, iki malzeme arasında gidip gelen figürleriyle kendi "Dilemma"sını yaratıyor. Galeri Merkur, kendi ikilemlerini keşfetmek isteyen sanatseverleri, başarılı bir heykel sanatçısının malzeme yolculuğuna davet ediyor.

Yer: Galeri Merkur

Adres: Mim Kemal Öke Cad. Erenler Apt.

No: 12 D: 2 Nişantaşı / İstanbul

Telefon: 0212 225 37 37- 0212 231 69 87

Fax: 0212 231 55 07

www.galerimerkur.com

PERA MÜZESİ,
KOLEKSİYONER VE
SANATÇI YANNICK VU
VE BEN JAKOBER ÇİFTİNİN,
ÇARPICI YAPITLARINDAN
OLUŞAN "FLASH-BACK"
YANNICK VU & BEN JAKOBER,
YAPITLAR: 1982-2012"
İSİMLİ SERGISİNE DE EV
SAHIPLIĞI YAPIYOR.

Pera Müzesi'nde

"FLASH-BACK"

Pera Müzesinde sergilenen Altın Çocuklar 16. - 19. Yüzyıl Avrupası'ndan Portreler isimli sergiyi, sanatçı bir çifte borçluyuz. Hem koleksiyoncu hem de sanatçı olan Yannick ve Ben Jakober çifti, kendi adlarını taşıyan bir vakıf kurarak, Çocuk Portreleri Koleksiyonu'nu büyük bir aşkla ve özveriyle oluşturmuş. Bu koleksiyon, değişik şehirlere sergileniyor ve ilgiyle karşılanıyor. Yannick Vu ve Ben Jakober çifti, çağdaş sanat dünyasına yapıtlarıyla yeni boyutlar katan değerli sanatçı çift. Pera Müzesi, Yannick Vu ve Ben Jakober'in, 1982 - 2012 dönemlerinden seçtikleri

birbirinden çarpıcı yapıtlarından oluşan "Flash-Back, Yannick Vu & Ben Jakober, Yapıtlar: 1982-2012" isimli sergisine de ev sahipliği yapıyor, bu sergi de 3. katta yer alıyor. Bu sergide çiftin 30 yıllık yaratıcılıkları yer alıyor. Koleksiyoncu yönlerinin yanı sıra, çiftin sanatçı özelliklerini de gözler önüne seren Flash-Back sergisi, Vu ve Jakober'in sanatını ayrı ayrı irdeleme ve anlama olanağı verirken; ikiliyi, birlikte yarattıkları yapıtlar üzerinden, üçüncü bir sanatçı olarak incelemeye de olanak tanıyor. Sergide, geniş entelektüel birikimleriyle, yaratıcı yapıtlarıyla ve birbirinden

renkli koleksiyonlarıyla dünya kültürüne ve sanatına çok yönlü katkıda bulunan Vietnam asıllı Fransız Yannick Vu ile Macar asıllı İngiliz Ben Jakober'in 61 eseri bulunuyor. Pera Eğitim ise, "Altın Çocuklar" ve "İki Kişilik Sanat" başlıklarında iki farklı eğitim programı sunuyor. 23 Aralık 2012 tarihine kadar haftasonları yapılacak atölye programlarında 4 - 14 yaş grubu çocuklar, klasik çocuk portreler ve çağdaş sanat eserleri hakkında bilgi edinecek ve gözlemedikleri eserlerden yola çıkarak, hayal güçleriyle izlenimlerini birleştirebilecekler.

KASIM AYI İSTANBUL'DA

ÇAĞDAŞ SANAT AYI...

CONTEMPORARY İSTANBUL

7. YILINDA 600 SANATÇININ

2 BİN ESERİNİ BİR ARAYA GETİRİYOR

TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK ÇAĞDAŞ SANAT ETKİNLİĞİ UNVANINA SAHİP CONTEMPORARY İSTANBUL, 7. YILINI 22-25 KASIM TARİHLERİ ARASINDA, AKBANK PRIVATE BANKING SPONSORLUĞUNDA, İSTANBUL LÜTFİ KIRDAR ULUSLARARASI KONGRE VE SERGİ SARAYI RUMELİ SALONLARI'NDA KUTLAYACAK. ULUSLARARASI ÇAĞDAŞ SANAT DÜNYASI VE TÜRK SANATSEVERLERİN MERAKLA BEKLEDİĞİ ETKİNLİKTE, YURTDIŞINDAN VE TÜRKİYE'DEN 100'Ü AŞKIN GALERİYİ BİR ARAYA GELİRKEN, TOPLAM 600 SANATÇININ 2 BİNDEN FAZLA ESERİ YER ALACAK.

/ Hazırlayan: Eser BAYKUŞ

Türkiye'nin en kapsamlı uluslararası çağdaş sanat fuarı Contemporary Istanbul, 22-25 Kasım 2012 tarihlerinde sanatseverleri İstanbul Lütfi Kırdar Uluslararası Kongre ve Sergi Sarayı ve İstanbul Kongre Merkezi'nde buluşturuyor. Ana sponsorluğunu Akbank Private Banking, ortak sponsorluğunu Zorlu Center ve Yıldız Holding'in üstlendiği Contemporary Istanbul'a 55'i yurtdışı, 45'i yurt içi olmak üzere 100 çağdaş sanat galerisi ve 600 sanatçı katılacak. Dünyanın en önemli galerileri arasında sayılan Marlborough Gallery, Haunch of Venison, MaM-Mario Mauroner Contemporary Art gibi uluslararası çağdaş sanat galerileri ve Türkiye'den en önemli galeriler İstanbul Lütfi Kırdar Uluslararası Kongre ve Sergi Sarayı ve İstanbul Kongre Merkezi'nde buluşacak. 7. yılında yine uluslararası koleksiyonerleri, sanat profesyonellerini ve sanatseverleri konuk edecek olan Contemporary Istanbul'da birçok önemli çağdaş sanat eseri ilk defa görülebilecek. Contemporary Istanbul fuar boyunca çağdaş sanatının bugünü ve yarınının tartışılacağı. CI Dialogues Konferans Serisi ile

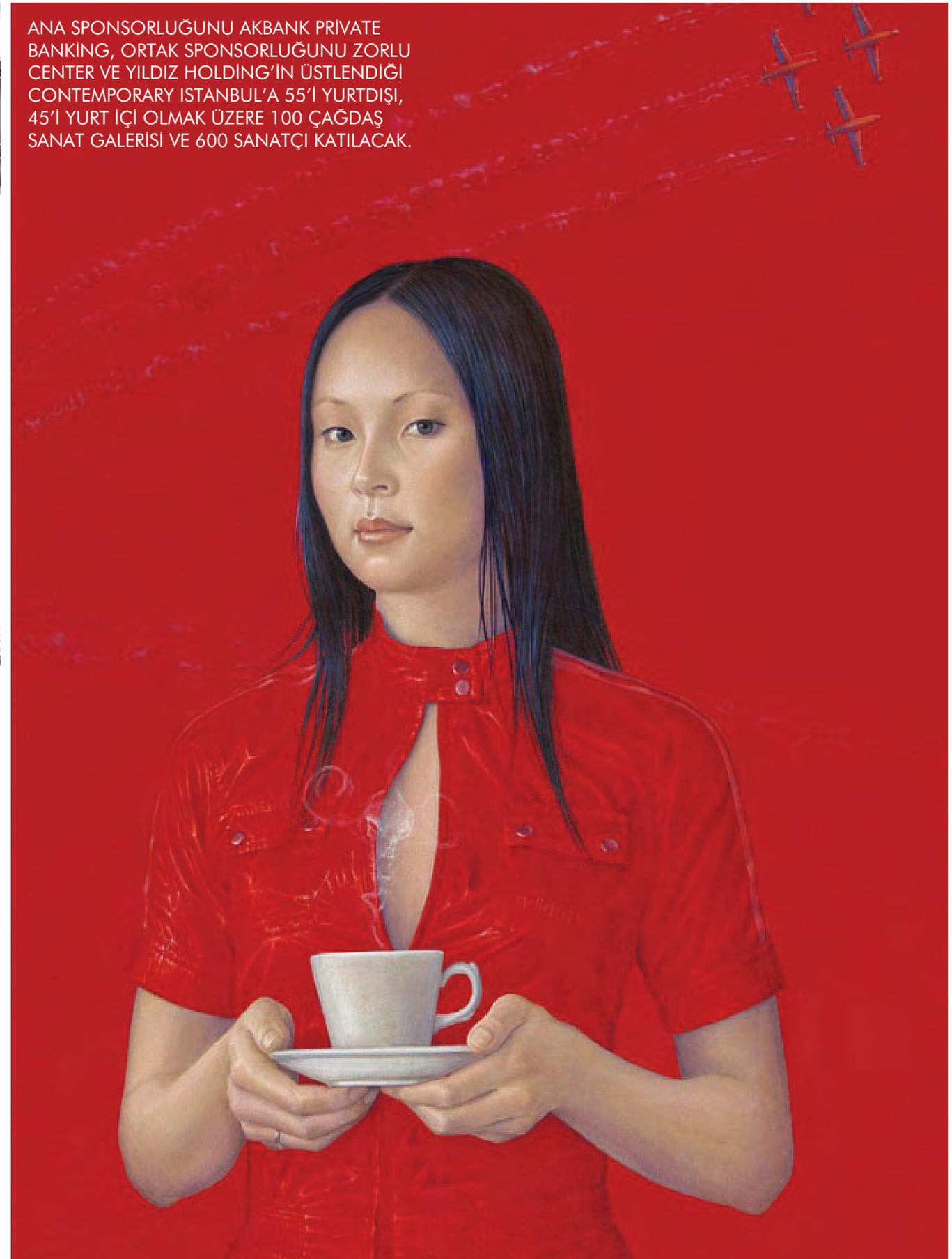
beraber özel davetler, açılışlar, açılış ve kapanış partileri gibi yan etkinlikleri de sanatseverlere sunmaya devam edecek. Contemporary Istanbul, 7. yılında daha da zengin 2012 senesinde başlatılan ve 5 seneyi kapsayacak alt yapı - içerik yatırımları Contemporary Istanbul'un en önemli yenilikleri arasında. Alt yapı yatırımları kapsamında; genel ve sanat eserleri aydınlatma sistemi ve sergileme ünitelerideğiştirildi. İçerik yatırımları kapsamında ise; önde gelen uluslararası galerilerin ve yükselmekte olan genç galerilerin teşvik edilmesi amacıyla bu galerilere özel alan tahsis edildi. Galerilerin yanı sıra Türkiye'den ve dünyadan 8 sanat inisiyatifi, Türkiye'nin önde gelen 10 sanat kurumu, Türkiye'den ve dünyadan önemli 15 sanat yayını da kendilerine ayrılan özel alanda sanatseverlerle buluşacak. "New Horizon: Yeni Ufuklar"ın Konuştuğu Orta ve Doğu Avrupa Ülkeleri Türk çağdaş sanatının yanında çevre ülkelere de ev sahipliği yaparak İstanbul'u merkez haline getirmeyi amaçlayan Contemporary Istanbul, bu

sene "New Horizons - Yeni Ufuklar" bölümünde Orta ve Doğu Avrupa ülkelerinden galerilere, sanatçılara, küratörlere, sanat eleştirmenlerine ve koleksiyonerlere yer veriyor. CI Dialogues Konferans Serisi'nde aynı zamanda Orta ve Doğu Avrupa'dan sanat profesyonelleri de konuşmacı olarak konuk edilecek. Hollanda Çağdaş Sanatı Contemporary Istanbul'da Hollanda - Türkiye diplomatik ilişkilerinin 400. yılı kutlamaları kapsamında, Mondriaan Fund ve Hollanda Konsolosluğu'nun desteğiyle Hollandalı galeriler fuar sırasında Hollanda'dan çağdaş sanatı temsil edecekler. Hollanda'dan yeni medya ve video sanatının son dönem örnekleri özel bir seçkiyle izleyicilerle buluşacak. CI Dialogues konferans programı kapsamında bir gün "Art as a Collaborative Space" teması altında Hollanda'dan Konuşmalar, 400. Yıl kutlamaları kapsamında 2012 yılında yapılan etkinliklere, iki ülkedeki karşılıklı sanat pratiklerine odaklanacak. İstanbul'un Yeni Çağdaş Sanat Haftası: Art İstanbul 2012 yılında ilk defa hayata geçecek Art İstanbul ►

ANA SPONSORLUĞUNU AKBANK PRIVATE BANKING, ORTAK SPONSORLUĞUNU ZORLU CENTER VE YILDIZ HOLDING'İN ÜSTLENDİĞİ CONTEMPORARY ISTANBUL'A 55'İ YURTDIŞI, 45'İ YURT İÇİ OLMAK ÜZERE 100 ÇAĞDAŞ SANAT GALERİSİ VE 600 SANATÇI KATILACAK.

DÜNYANIN EN ÖNEMLİ GALERİLERİ ARASINDA SAYILAN MARLBOROUGH GALLERY, HAUNCH OF VENİSON, MAM-MARIO MAURONER CONTEMPORARY ART GİBİ ULUSLARARASI ÇAĞDAŞ SANAT GALERİLERİ VE TÜRKİYE'DEN EN ÖNEMLİ GALERİLER, İSTANBUL LÜTFİ KIRDAR ULUSLARARASI KONGRE VE SERGİ SARAYI VE İSTANBUL KONGRE MERKEZİ'NDE BULUŞACAK.

projesi ile 19- 25 Kasım 2012 tarihlerinde İstanbul'da yerleşik sanat kurumlarının, galerilerin, müzelerin ve kültür kurumlarının düzenlediği etkinlikleri ortak bir yapı içinde Türkiye ve uluslararası çapta duyurulacak. Art İstanbul haftası birçok kültürel aktivite, sanat etkinliği, çağdaş sanat sergileri, yeni kültürel sunular, tartışmalar ve eğitim programlarına erişim sağlayacak. Art İstanbul sanat

haftası son yıllarda dünya çağdaş sanat çevrelerince çekim merkezi olan İstanbul'a gelen sanatsever sayısını arttırmayı ve Türkiye'den doğan çağdaş sanatı daha geniş coğrafyada duyurmayı amaçlıyor. **Encounters / Karşılaşmalar Sergisi** Türkiye'den çağdaş sanatın uluslararası platforma taşınması için çalışmalarını sürdüren Contemporary İstanbul önemli

7. YILINDA YİNE ULUSLARARASI KOLEKSİYONERLERİ, SANAT PROFESYONELLERİNİ VE SANATSEVERLERİ KONUK EDECEK OLAN CONTEMPORARY İSTANBUL'DA BİRÇOK ÖNEMLİ ÇAĞDAŞ SANAT ESERİ İLK DEFA GÖRÜLEBİLECEK.

bir uluslararası sergiye imza attı. 6-26 Eylül 2012 tarihleri arasında düzenlenen ve küratörlüğünü Prof. Dr. Hasan Bülent Kahraman'ın yaptığı "Encounters: Turkish Contemporary Art in Korea (Karşılaşmalar: Türk Çağdaş Sanatı Kore'de)" adlı sergide başarılı genç sanatçıların ve dünya çapında saygınlığa sahip Türk sanatçıların eserleri ilk defa geniş kapsamlı bir seçki ile Güney Kore'nin başkenti Seul'de yer aldı. Sergi Seoul'u takip eden günlerde Londra, Moskova, New York, Dubai, Sao Paulo kentlerinde sanatseverlerle buluşacak. **Çağdaş Sanat Buluşmaları** Türkiye çapında sanatsever ve koleksiyoner kitlesi yaratmak için 2010 yılından beri düzenlenen Çağdaş Sanat Buluşmaları bu sene daha da genişleyen kapsamıyla Türkiye genelinde 6 şehirde düzenleniyor, ilki Antalya'da gerçekleşen Çağdaş Sanat Buluşmaları İstanbul, Bursa, Adana, Ankara ve İzmir şehirleri ile devam edecek.

bir tasarım kenti: istanbul

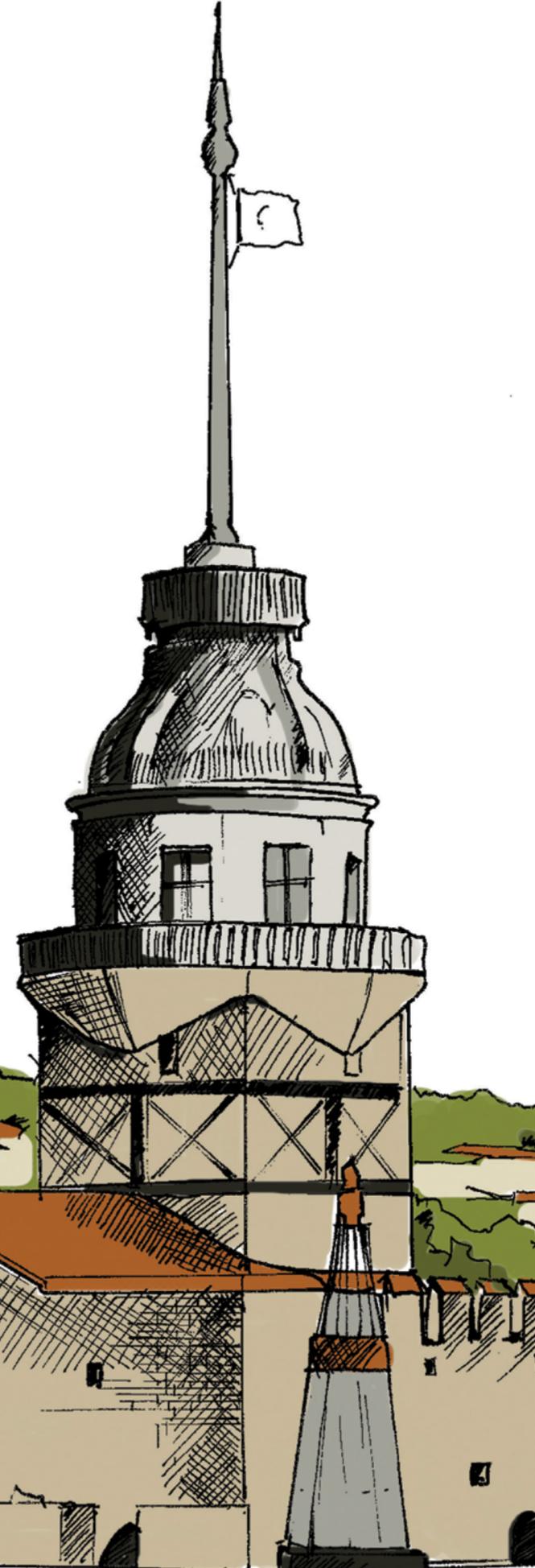
İSTANBUL 1. TASARIM BİENALİ, KENTSEL TASARIM, MİMARLIK, ENDÜSTRİ ÜRÜNLERİ TASARIMI, GRAFİK TASARIM, MODA TASARIMI, YENİ MEDYA TASARIMI GİBİ BAŞLICA ALANLAR VE İLGİLİ TÜM YARATICI ÜRÜN VE PROJELERİ KAPSIYOR.

/ Hazırlayan: Rana ALPÖZ

İ KSV tarafından gerçekleştirilen İstanbul Tasarım Bienali'nde, küratörler Emre Arolat ve Joseph Grima'nın, "Kusurluluk" (Imperfection) temasını, kendi bakış açılarıyla yorumladıkları iki farklı sergi

mekânında 46 ülkeden 300'e yakın tasarımcı ve mimarın 100'ün üzerinde projesi yer alıyor. İstanbul Tasarım Bienali, iki serginin yanı sıra 12 Aralık tarihine kadar, kentin farklı noktalarına yayılacak

akademi programı, atölye sergileri, seminer programı, yaratıcı film kuşağı, paralel katılımı programı ve tasarım yürüyüşleriyle iki ay boyunca İstanbul'u bir tasarım kentine dönüştürecek.

BiENALİN TEMASI: KUSURLULUK (IMPERFECTION)

13 EKİM CUMARTESİ GÜNÜ KAPILARINI ZİYARETÇİLERE AÇAN İLK İSTANBUL TASARIM BİENALİ'NİN TEMASI, İSTANBUL TASARIM BİENALİ DANIŞMA KURULU ÜYESİ VE LONDRA TASARIM MÜZESİ DİREKTÖRÜ DEYAN SUDJİC'İN ÖNERİSİ İLE "KUSURLULUK" (IMPERFECTION) OLARAK BELİRLENDİ. SUDJİC'E GÖRE İSTANBUL "KUSURSUZLUKTAN ÇOK UZAK, BUNA KARŞIN DÜNYADAKİ EN ENERJİ VERİCİ VE EN HAREKETLİ ŞEHİRLERDEN BİRİSİ".

İlk İstanbul Tasarım Bienali'nin teması "Kusurluluk" (Imperfection). Böyle bir temanın içeriğini incelemek için İstanbul'dan daha iyi bir şehir alamaz, çünkü sonsuz katmanları olan bu şehir sürekli gelişen kentsel, sosyal ve kültürel değişimin getirdiği bir canlılığa sahip. Bir şehir olarak İstanbul kusursuzluktan çok uzak, buna karşın dünyadaki en enerji verici ve en hareketli şehirlerden birisi. Bu şehrin kendine has özelliği, bu kusurluluğun doğurduğu belirsizlik ve geçicilik durumu. Bir tema olarak kusurluluk bir yandan İstanbul'un farklı yaratıcı potansiyeline övgü niteliği taşıırken, bir yandan da günümüz dünyasında tasarım ile ilgili geniş bir bakış açısının oluşumunu destekleyecek. Dünyaya İstanbul hakkında bir şeyler söylerken çağdaş tasarımın doğası adına keskin bir bakış açısı sunacak. Kusurluluk eski kavramlara yeni bir bakış açısı ile yaklaşıyor. Yeni nesiller için harekete geçirici olan kusurluluk, aynı zamanda ütöpik bir bakış açısından vazgeçtiğimizi, onun yerine gündelik hayatın dağınık gerçekliğiyle çalışmaktan ilham aldığımızı kabullenmek anlamına geliyor. Makine üretiminin kalitesi göz önünde tutulduğunda, kesinlik veya tekrar gibi kavramların arayışına girmek bir anlam taşıyor. Bu şekilde, algılanan standartlar ve süreçlerden sapmak olası

hale geliyor. Kusurluluk ile çalışmak her zaman kusursuzluk ile çalışmaktan zor olmuştur. Mükemmel bir obje yaratmaya çalışmak, tasarladığınız her birleşim yerinde, attığınız her dikişte, şekillendirdiğiniz her yüzeyde nereye ulaşmanız gerektiğini bilmek demektir. Ancak kusurlulukta olumlu nitelikler ararken bir sürece ya da kavramsal bir çerçeveye gözünüz kapalı bir şekilde inanıp, yalnızca beceri, istikrar ve tutarlılıkla istediğiniz sonuca ulaşmayı bekleyemezsiniz. Her karar kişisel bir seçimdir; bir felsefenin sonucu değildir."

MUSİBET:

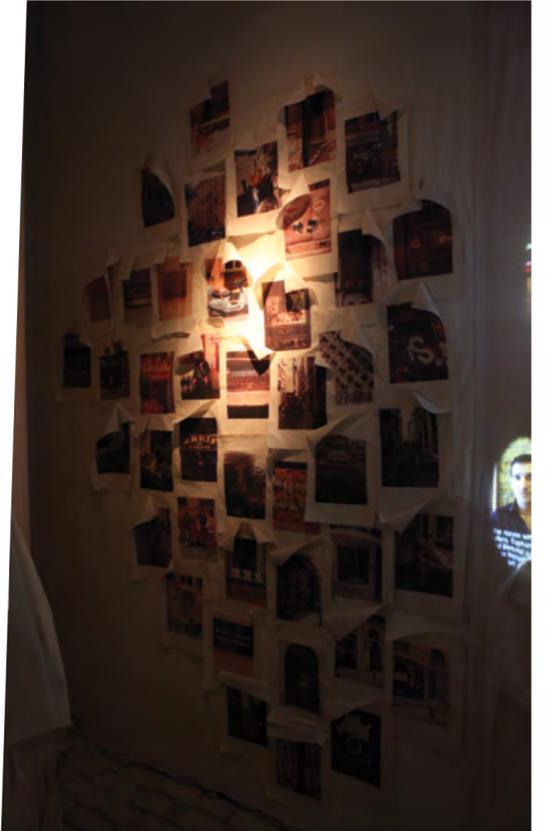
KENTSEL DÖNÜŞÜM VE TASARIMIN BAĞLAMINDAN KOPUŞU

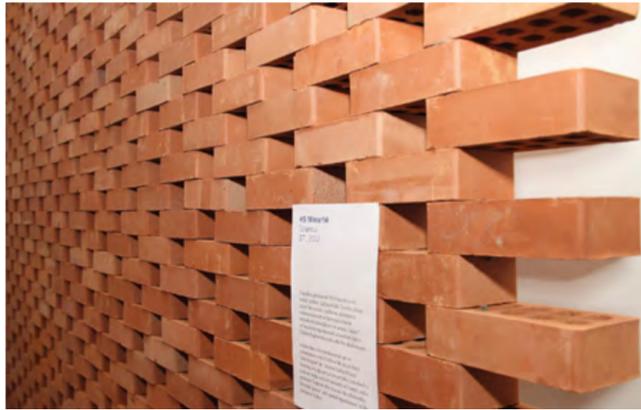

Küratörlüğünü Emre Arolat'ın üstlendiği "Musibet", 165 tasarımcı ve mimar tarafından hazırlanmış, İstanbul ve dışındaki coğrafyalarda süregiden büyük dönüşümlerin birbirinden farklı yüzlerini göz önüne seren 30'un üzerinde projeyi bir araya getirdi. Bu bağlamda, günümüzde gerçekleşen tasarım etkinliklerinin kerameeti kendinden menkul meşruiyet düzlemlerini sorgulayacak olan sergi, İstanbul Modern'de özel olarak tasarlanan 1.400 metrekaresel bir mekânda yer alacak. Sergisinin küratöryal çerçevesini iki ana başlık altında kurgulayan Emre Arolat, "Dönüşüm" başlığı altında, son dönemde İstanbul'da gündemde olan kentsel dönüşüm ve toplu konut projeleri ile bu projelerin ortaya çıkardıkları toplumsal gerginlikleri dünyadaki diğer örnek kentlerle karşılaştırarak irdelenecek. "Anti-Bağlam" başlığında ise ağırlık merkezinde İstanbul'un bulunduğu bir coğrafi palette yerel ve küresel aktörler tarafından üretilen düşünceler, yeni dünyanın evrensel kabulleri ve yeni teknolojilerdeki değişimler ile mimari ve moda tasarımı pratikleri arasındaki paralellik tartışılacak.

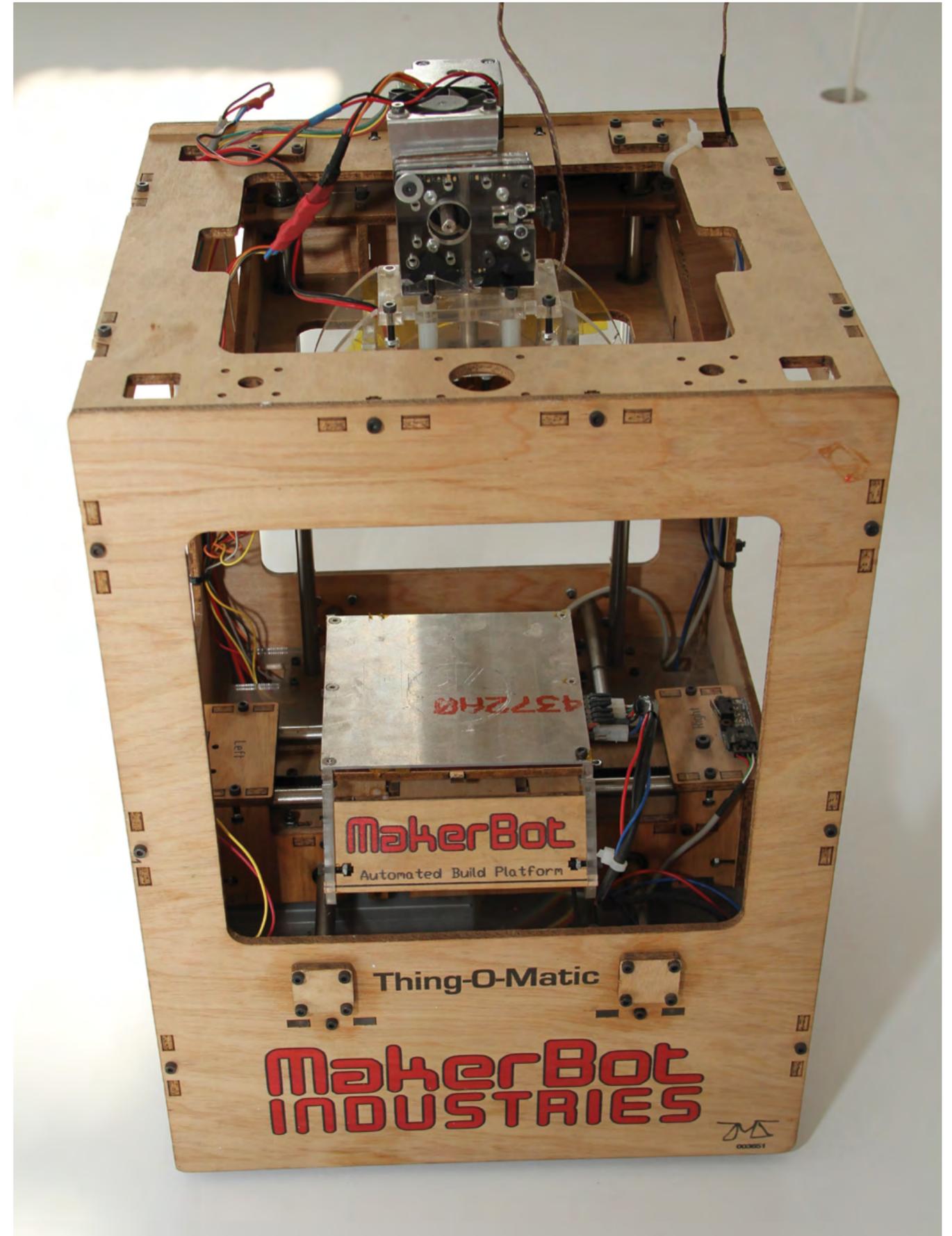
KÜRATÖRLÜĞÜNÜ EMRE AROLAT'IN ÜSTLENDİĞİ "MUSİBET", 165 TASARIMCI VE MİMAR TARAFINDAN HAZIRLANMIŞ, İSTANBUL VE DIŞINDAKİ COĞRAFYALARDA SÜREGİDEN BÜYÜK DÖNÜŞÜMLERİN BİRBİRİNDEN FARKLI YÜZLERİNİ GÖZ ÖNÜNE SEREN 30'UN ÜZERİNDE PROJİYİ BİR ARAYA GETİRDİ.

ADHOKRASI: BÜROKRASİNİN TAM TERSİ

Galata Özel Rum İlköğretim Okulu'nun 2.300 metrekaresel bir alanda evsahipliği yaptığı ve Joseph Grima'nın uluslararası bir küratör ekibiyle birlikte küratörlüğünü üstlendiği "Adhokrasi", 120 tasarımcı ve mimarın 60'dan fazla projesini bir araya getirerek son yıllarda tasarım dünyasını kökten değiştiren toplumsal ve teknolojik değişimlerin ardından, çağdaş tasarım sahnesini değerlendiriyor. "Adhokrasi", günümüzde tasarımın, maksimum ifade alanını nihai üründen ziyade, kullanıcıyı bitmiş ürünün tanımlanması sürecine dahil eden sistem, araç, ağ ve platformlarda bulunduğunu öne sürüyor. Sergi, üretim merkezinin fabrikadan zanaatkarın atölyesine dönüş yolculuğunun izini sürüyor. "Adhokrasi" başlığı ise sanayi çağına özgü bürokratik organizasyon modelinin hakimiyetinden, aşağıdan yukarıya yenilikçiliği benimseyen bir yaklaşıma doğru yol alınmasına gönderme yapıyor. Sergide, yaratıcı ve anında üretimin festivali olan Maker Faire Africa'da sergilenen buluşların bir seçkisinden, Meksikalı sanatçı Pedro Reyes'in ele geçirilen yasadışı silahları enstrümana dönüştürdüğü Imagine/Hayal Et'e, Belçikalı açık kaynak platformu OpenStructures'ın İstanbullu zanaatkarlarla birlikte yaptığı yeni OS Oyuncakları'ndan, gizemli Fransız hacker kolektifi Les UX'un ilk kez seyirci ile buluşacak Panthéon: Mode d'Emploi adlı filmine uzanan projeler yer alıyor.

GALATA ÖZEL RUM İLKÖĞRETİM OKULU'NUN EVSAHIPLİĞİ YAPTIĞI VE JOSEPH GRİMA'NIN ULUSLARARASI BİR KÜRATÖR EKİBİYLE BİRLİKTE KÜRATÖRLÜĞÜNÜ ÜSTLENDİĞİ "ADHOKRASI", 120 TASARIMCI VE MİMARIN 60'DAN FAZLA PROJESİNİ BİR ARAYA GETİRDİ.

AKADEMİ PROGRAMI

İstanbul Tasarım Bienali, İstanbul, Ankara, İzmir, Eskişehir ve Kıbrıs'ta bulunan 26 üniversitenin 76 bölümü ile işbirliğinde geliştirdiği Akademi Programı'yla bienalin ana temasına farklı bakış açıları sunan birçok sergi ve projeye ev sahipliği yapacak. Üniversitelerin ilgili bölümleri tarafından 2011-2012 akademik yılında bienalin teması üzerine gerçekleştirilen atölyeler, projeler ve yarışmalarla ortaya çıkan ürün ve fikirlerin yanı sıra paneller ve kolokyumlarla Akademi Programı, bienal süresince İstanbul'un çeşitli bölgelerindeki 17 üniversite kampusunda ve 5 farklı mekânda ücretsiz olarak izlenebilecek. Akademi Programı sergileri, 13 Ekim tarihinden itibaren; Mimarlar Odası (Yıldız), Bahçeşehir Üniversitesi (Karaköy, Beşiktaş), Doğu Üniversitesi, İstanbul Grafik Sanatlar Müzesi, Haliç Üniversitesi, Galeri İşık, İstanbul Aydın Üniversitesi (Florya), İstanbul Bilgi Üniversitesi (Santralistanbul), İstanbul Moda Akademisi, İTÜ (Taşkışla, Gümüşsuyu), İstanbul Ticaret Üniversitesi (Eminönü), Kadir Has Üniversitesi, Mixer Galeri, Vitra Nişantaşı Mağazası, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Beykent Üniversitesi (Maslak), İstanbul Kültür Üniversitesi, Maltepe Üniversitesi, Marmara Eğitim Köyü, Yeditepe Üniversitesi ve Yıldız Teknik Üniversitesi Yüksel Sabancı Sanat Merkezi'nde gezilebilir.

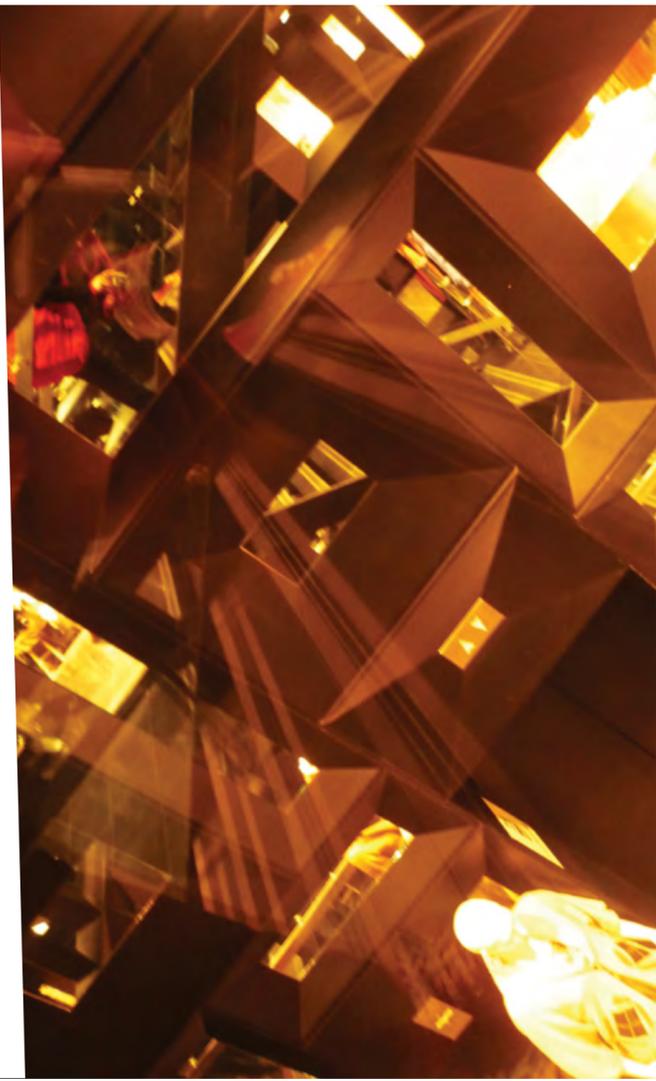

ATÖLYE SERGİLERİ

İstanbul Tasarım Bienali ön etkinlikleri kapsamında, 22-27 Mart 2012 tarihlerinde gerçekleştirilen 12 ayrı atölye çalışmasında 250'ye yakın öğrenci, 30 uluslararası tasarımcıyla çalışma ve proje geliştirme imkânı buldu. Atölye çalışmaları sırasında tasarlanan ürünler, projeler, eskizler ve bu sürece dair tüm materyaller bienal süresince farklı mekânlarda sergilenen. Ayrıca, bienal süresince 12-18 Kasım tarihlerinde yeni bir atölye çalışması daha yapılacak. İstanbul merkezli proje "Made in Şişhane" ve Köln merkezli Alman girişimi "Design Quartier Ehrenfeld" tarafından yürütülen "More Than Design" atölyesi kapsamında, Şişhane ve Galata bölgesinde yer alan 6 farklı mekâna özel tasarlanan aydınlatma üniteleri ve mobilyalar, süreci aktaran dokümanlarla beraber sergilenen. İngiliz kil tasarımcısı Max Lamb'in önderliğinde gerçekleştirilen Kil Fabrikası" temalı atölye çalışmasında öğrencilerin kilden ürettiği 1.500 farklı obje, Vitra'nın Nişantaşı'ndaki Intema mağazasında sergilenen. Taylandlı ürün ve mobilya tasarımcısı Anon Pairoit öncülüğünde gerçekleştirilen "Deri Tasarımı" atölyesi kapsamında üretilen 48 parçadan oluşan 3 farklı koleksiyon, Matras'ın Nişantaşı mağazasında görülebilecek. Faslı tasarımcı ve mimar Amina Agueznoy'ın önderliğinde gerçekleştirilen "Taki Tasarımı Atölyesi"nde, karton, kâğıt, ip gibi tamamen doğal malzemelerden üretilen takı sergisi Karaköy'deki

Mimarlar Odası'nda yer alacak. Atölyede yaratılan işlerin bazıları ayrıca bienal boyunca IKSVM Tasarım Mağazası'nda da satışa sunulacak. Tasarımcı Luis Urculo tarafından yürütülen ve "Bir (Tasarım) Savaş Alanı" olarak İstanbul'u ele alan "Mimarlık Atölyesi"nde, katılımcıların İstanbul'dan esinlenerek hazırladıkları 10 özgün desen Nef 136 binasında görülebilecek. Ünlü yemek tasarımcısı Marc Bretillot'un yürüttüğü "Geleceğin Yemeği" temalı "Yemek Tasarımı Atölyesi"nde yürütülen çalışmalara dair filmler, Mimarlar Odası'nda görülebilecek. Atölye çalışmalarına Dükkan steakhouse evsahipliği yaptı ve çalışmalar boyunca katılımcılar, tasarım konusu olarak yemek ve yiyecek malzemelerini baştan keşfederek yorumlama şansını elde ettiler. "Herkes için Tasarım" atölyesinde, günlük yaşamda insanların karşılaştığı tasarım problemleri ele alındı. Atölye sonucunda ortaya çıkan bank kapmaca ve otobüs barfeksi gibi esprili oyunlar içeren Karaköy Olimpiyatları Kampanyası'na ait tüm çalışmalar Mimarlar Odası'nda gezilebilecek. Bienal süresince bu oyunların sokaklarda oynanması da planlanıyor. Sürdürülebilir Yaşam İçin Tasarım ve İnovasyon Girişimi tarafından düzenlenen "Temel İhtiyaçlar İçin Tasarım" atölyesine ait çalışmalar Mimarlar Odası'nda ziyaretçilere sunulacak. Farklı malzemelerin tasarımı konusunda uzmanlaşan SALON/Amsterdam'ın tanınmış moda ve ürün tasarımcılarının, İstanbul'daki

yaratıcı endüstriler, zanaatkarlar ve tasarımcılarla işbirliğinde yarattığı 10 farklı ürün, Karaköy-Galata yürüyüş rotasında yer alan 9 farklı mekânda sergilenen. Vestel Beyaz Eşya Endüstriyel Tasarım Grubu önderliğinde yürütülen "Tasarımda Özelleştirme" temalı atölye çalışmasında, 17 ayrı şehir için özelleştirilerek tasarlanan buzdolabı tasarımları İstinye Park içinde yer alan Vestel Mağazası'nda görülebilecek. İstanbul Tasarım Bienali Direktörü Özlem Yalım Özkaraoğlu yürütücülüğünde gerçekleştirilen "Geri Dönüşümlü Malzemelerle Mutlu Tasarımlar" başlıklı atölye çalışmasında Coca-Cola kutuları kullanılarak tasarlanan farklı ürünler İstanbul Bilgi Üniversitesi Santralistanbul'da park etmiş bir Coca Cola TIR'ında sergilenen. **YARATICI FİLM KUŞAĞI** İstanbul Tasarım Bienali kapsamında 19 günde 9 ülkeden 19 filmin gösterileceği Yaratıcı Film Kuşağı'nda, tasarıma, tasarımcıya ve tasarım nesnesine odaklanan yaratıcı belgeler ve video işlerinden oluşan bir seçki izleyicileri buluşacak. Gösterimler Kasım ayında Pera Müzesi Sinema Salonu, Akbank Sanat, İstanbul Modern, TMMOB Mimarlar Odası ve Fransız Kültür Merkezi'nde gerçekleştirilecek. Mimarlıktan moda tasarımına, ürün tasarımı, grafik tasarım ve gastronomiden kentsel tasarıma uzanan geniş yelpazedeki filmler arasında, Herbert

İSTANBUL TASARIM BİENALİ, İSTANBUL, ANKARA, İZMİR, ESKİŞEHİR VE KIBRIS'TA BULUNAN 26 ÜNİVERSİTENİN 76 BÖLÜMÜ İLE İŞBİRLİĞİNDE GELİŞTİRDİĞİ AKADEMİ PROGRAMI'YLA BİENALİN ANA TEMASINA FARKLI BAKIŞ AÇILARI SUNAN BİRÇOK SERGİ VE PROJEYE EV SAHİPLİĞİ YAPIYOR.

Matter, Karl Lagerfeld, Philippe Starck ve Yves Saint Laurent gibi efsaneleşmiş tasarımcılar üzerine hazırlanmış belgesellerin yanı sıra Miao Wang ve Ben Loeterman gibi tanınmış yönetmenlerin çektiği filmler de yer alacak.

Yaratıcı Film Kuşağı, 5 Kasım Pazartesi günü, ünlü yönetmen Gary Hustwit'in tasarım üçlemesinden biri olan Urbanized filminin gösterimi ve kendisinin konuşmacı olarak katılacağı bir panel ile başlayacak. Hustwit, ünlü tasarım üçlemesi Helvetica, Objectified ve Urbanized filmleriyle tüm dünyada büyük etki yaratmıştı.

PARALEL KATILIMCI PROGRAMI

Yaratıcı alanlarda faaliyet gösteren mimarlık/ tasarım ofisleri ve firmalar, Paralel Katılımcı Programı'yla kendi mekânlarında, bienal teması ile bağlantılı etkinlikler gerçekleştirecek. +D Group, Arzum, BMS, Camhane, Camper, ÇEBİ, Dhoku, Dilek Hanif, Ersu, Koleksiyon, Meriç Akay, Milli Reasürans Sanat Galerisi, Mozaik, NORDist, Tayfun Mumcu, Türk Patent Enstitüsü ve Zebra Design Factory gibi firmaların ve stüdyoların aralarında bulunduğu Paralel Katılımcı etkinliklerinde Prof. Dr. İlhan Tekeli, Ali Cindoruk, Ela Cindoruk, Ayşe Birsal, Koray Özgen gibi önemli Türk tasarımcı, düşünür ve fikir liderlerinin yanı sıra Marcel Wanders, Giulio Cappellini,

Filip Pagowski ve Bibi Seck gibi dünyaca tanınmış tasarımcılar yer alacak.

SEMINER PROGRAMI

İstanbul Tasarım Bienali süresince gerek küratöryel sergiler kapsamında gerekse çeşitli meslek kuruluşlarına ait çok sayıda seminer, panel ve konferans, TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi, Hasköy İplik Fabrikası, İstanbul Modern ve Galata Özel Rum İlköğretim Okulu'nda düzenlenecek. Seminer programı katılımcıları arasında GSD-Kamusal Alan, Sanat ve Tasarım programının yürütücüsü Krzysztof Wodiczko, Londra Royal College of Art Dekanı Ute Meta Bauer, Gwangju Biennale Foundation Direktörü Yongwoo Lee, Columbia Üniversitesi Graduate School of Architecture, Planning and Preservation Dekanı Mark Wigley, yazar, küratör, mimarlık tarihçisi Zeynep Çelik ve mimar Felicity D. Scott gibi isimler yer alıyor.

Seminer programının bir diğer önemli etkinliği ise TÜSIAD tarafından düzenlenecek "İnovasyon Konferansı". 12 Kasım Pazartesi günü İstanbul Modern'de yapılacak "İnovasyon Konferansı"na TÜSIAD Başkanı Ümit Boyner ve YANDEX Başkanı Arkady Volozh konuşmacı olarak katılacak.

TASARIM YÜRÜYÜŞLERİ

İstanbul'un farklı bölgelerindeki tasarım odaklı ofis,

mağaza, atölye, imalathaneler ve mimari yapıların gezileceği Tasarım Yürüyüşleri, katılımcılarını İstanbul'a yeni bir gözle bakmaya davet ediyor. Tasarımın farklı disiplinlerine dair bilgi edinme ve gözlem yapma olanağı sağlayacak yürüyüşler, Kuzguncuk, Beyoğlu-Cihangir-Galatasaray, Şişhane-Galata, Nişantaşı-Tesvikiye, Sultanahmet, Fener-Balat, Karaköy ve TasaPlatform ile Tasarım Yürüyüşü olmak üzere 8 ayrı rotada oluşacak. Tasarım yürüyüşleri Kasım ayı boyunca bienal sonuna kadar Cuma ve Cumartesi günleri özel bir rehber eşliğinde 20 kişilik gruplar halinde yapılacak.

İSTANBUL TASARIM BİENALİ ÇOCUK EĞİTİM PROGRAMLARI

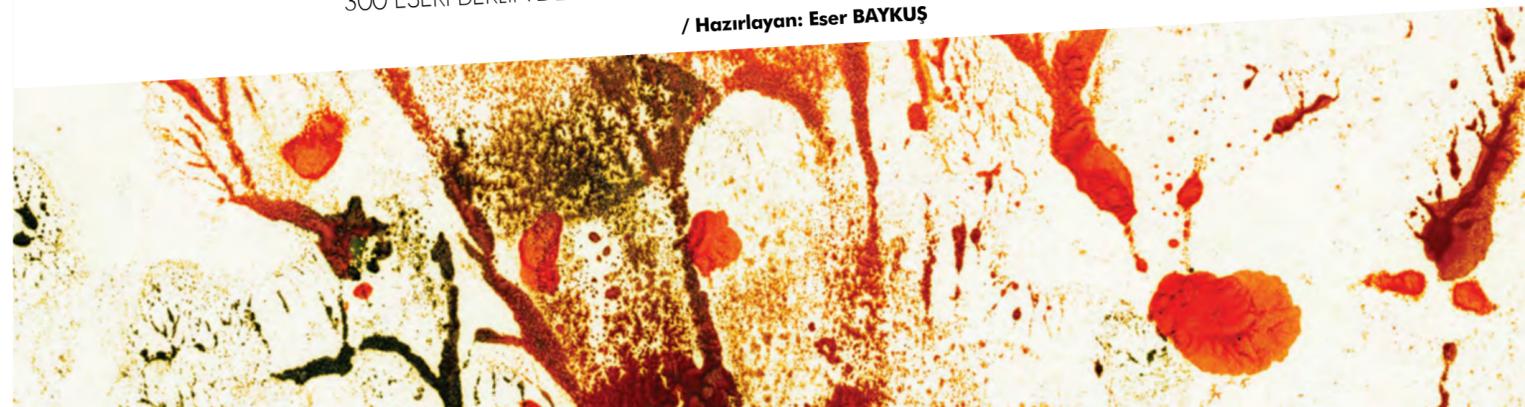
İstanbul Tasarım Bienali kapsamında İstanbul Modern tarafından hazırlanan 9-12 yaş aralığındaki çocuklara özel "Tasarım Zamanı" adlı eğitim programı yapılacak. Bu programda, tasarım kavramı çerçevesinde uygulamaların gerçekleştirildiği bir oyun alanı bulunacak. Çocuklar katılabilecekleri "Lunapark", "Geleceğe Yön Veren Araçlar" ve "Kentin Dokusu" başlıklı atölye çalışmalarında, çevrelerindeki mimari değişime, teknoloji ve tasarım ürünleri arasındaki ilişkiye, tasarımın temel prensiplerine odaklanarak mekanlar yaratacak, ulaşım ve iletişim araçları üreterek, maketler hazırlayacak.

TÜRKLER AVRUPA'DA!

İSTANBUL VE BERLİN'İN KARDEŞ OLUŞUNUN 20. YILI NEDENİYLE ÇAĞDAŞ TÜRK SANATININ 300 ESERİ BERLİN'DE SERGİLENİYOR. SERGİ, BERLİN'DE 3 BÜYÜK GALERİDE AÇILIYOR.

/ Hazırlayan: Eser BAYKUŞ

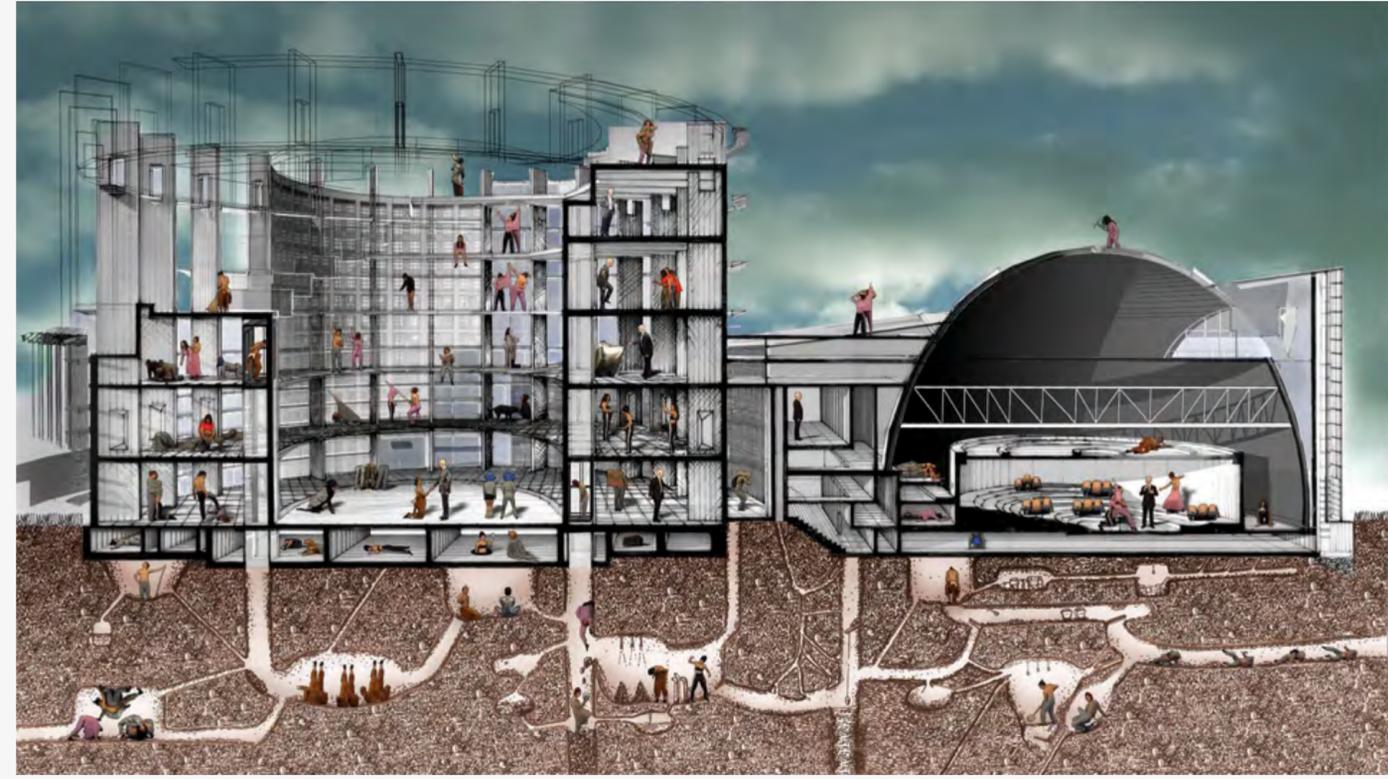
ÇAĞDAŞ TÜRK SANATI BERLİN GALERİSİ'NDE GÖRÜCÜYE ÇIKIYOR!

TÜRKİYE'NİN ÜLKE DIŞINDAKİ EN BÜYÜK SANAT ETKİNLİKLERİNDEN BİRİ ALMANYA'NIN BAŞKENTİ BERLİN'DE GERÇEKLEŞTİRİLİYOR. 80 SANATÇININ 300 ESERİ, ÜÇ AYRI MEKANDAKİ GALERİLERDE SERGİLENECEK...

İstanbul ve Berlin'in kardeş şehir oluşunun 20. yılı nedeniyle çağdaş Türk sanatının 80 sanatçısının 300 eseri Berlin'de sergileniyor. Sergi'yi; Çetin Güzelhan, Beral Madra ve Levent Çalkoğlu ile birlikte küratör Johannes Odenthal hazırladı. Sergi 1928 yılından günümüze Türk modernleşmesinin bir hikayesini oluşturuyor. Türk modernizminin sanıldığı gibi Avrupa ve Batı'nın kopyası olmadığını, kendi özgün sanatını yarattığını gözler önüne seren sergi aynı zamanda

modern sanatının özellikle kadın sanatçılar tarafından domine edildiğini anlatıyor. Sergi Berlin'de üç büyük galeride (Akademie der Künste, Martin-Gropius- Bau, Akademie Hansaetenweg) gerçekleştirilirken sergi açılışı öncesi İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanı Kadir Topbaş ve Berlin Eyalet Başbakanı Klaus Wowereit basın toplantısı düzenleyecek. Berlin'de 10 Kasım'da düzenlenecek VIP Turu ile başlayacak etkinlik 11 Kasım tarihinde halka açılacak.

PARİS'TE

TÜRK RÜZGARİ

KADİR HAS ÜNİVERSİTESİ, GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ GRAFİK TASARIM BÖLÜMÜ ÖĞRETİM ÜYESİ DOÇ. İNCİ EVİNER'İN ÇALIŞMALARI 26 KASIM 2011-10 OCAK 2012 TARİHLERİ ARASINDA PARİS'TE GALERİE MOR CHARPENTIER'DE YER ALACAK. KREATÖRLÜĞÜNÜ NAZLI GÜRLEK'İN YAPTIĞI "THE RIOT ACT" İSİMLİ SERGIYE KATILAN DİĞER SANATÇILAR; ATHANASIOS ARGIANAS, CEVDET EREK, JAN FREUCHEN VE DENİZ GÜL.

Türkiye'den çağdaş sanatın önde gelen isimleri arasında bulunan Cevdet Erek, İnci Eviner ve Deniz Gül, Norveçli sanatçı Jan Freuchen ve Yunan sanatçı Athanasios Argianas ile birlikte Paris'te bir grup sergisi açıyor. "The Riot Act", başlığı altında düzenlenen serginin küratörlüğünü ise Nazlı Gürlek üstleniyor. Sergi, 26 Kasım-10 Ocak arasında Galerie Mor Charpentier'de sürecek.

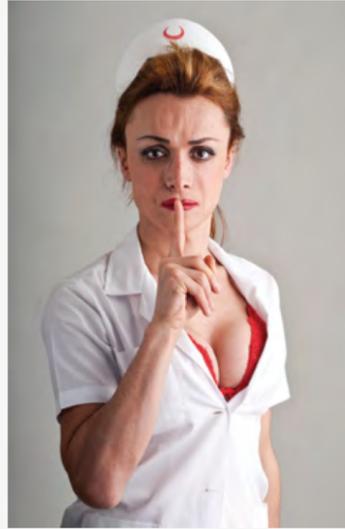

BERLIN TANAS, HALİL ALTINDERE'Yİ AĞIRLIYOR!

TÜRKİYE'NİN EN ÖNEMLİ SANATÇILARINDAN BİRİ OLAN HALİL ALTINDERE'NİN "SONSUZLUĞUN AKSANI YOKTUR" ADLI KAPSAMLI SOLO SERGİSİ 24 KASIM'A KADAR BERLİN'DE SERGİLENİYOR.

Güncel sanatın dünyadaki en önemli merkezlerinden Berlin'de, Türk sanatçıların sergilerine ev sahipliği yapan Tanas Galeri, 24 Kasım'a kadar ünlü Türk sanatçısı Halil Altındere'nin "Sonsuzluğun Aksanı Yoktur" adlı kapsamlı solo sergisine ev sahipliği yapıyor. Sergide, Altındere'nin son 5 yıllık çalışmalarının yanı sıra bu sergi için ürettiği yeni heykel, fotoğraf ve video çalışmaları da yer alıyor. Halil Altındere, Manifesta, Gwangju, Cetinje, Sharjah ve İstanbul bienallerinin yanı sıra Documenta 12'ye katıldı. New York, Rio, Bern, Copenhag, Seattle, Moenz, Amsterdam, Linz, Belgrad ve İstanbul'da çok sayıda grup sergisinde çalışmaları yer aldı. Centre Pompidou, Essl Museum, Neue Galerie'nin yanı sıra Neues Museum, Museum Weserburg gibi önemli mekanlarda eserleri gösterildi.

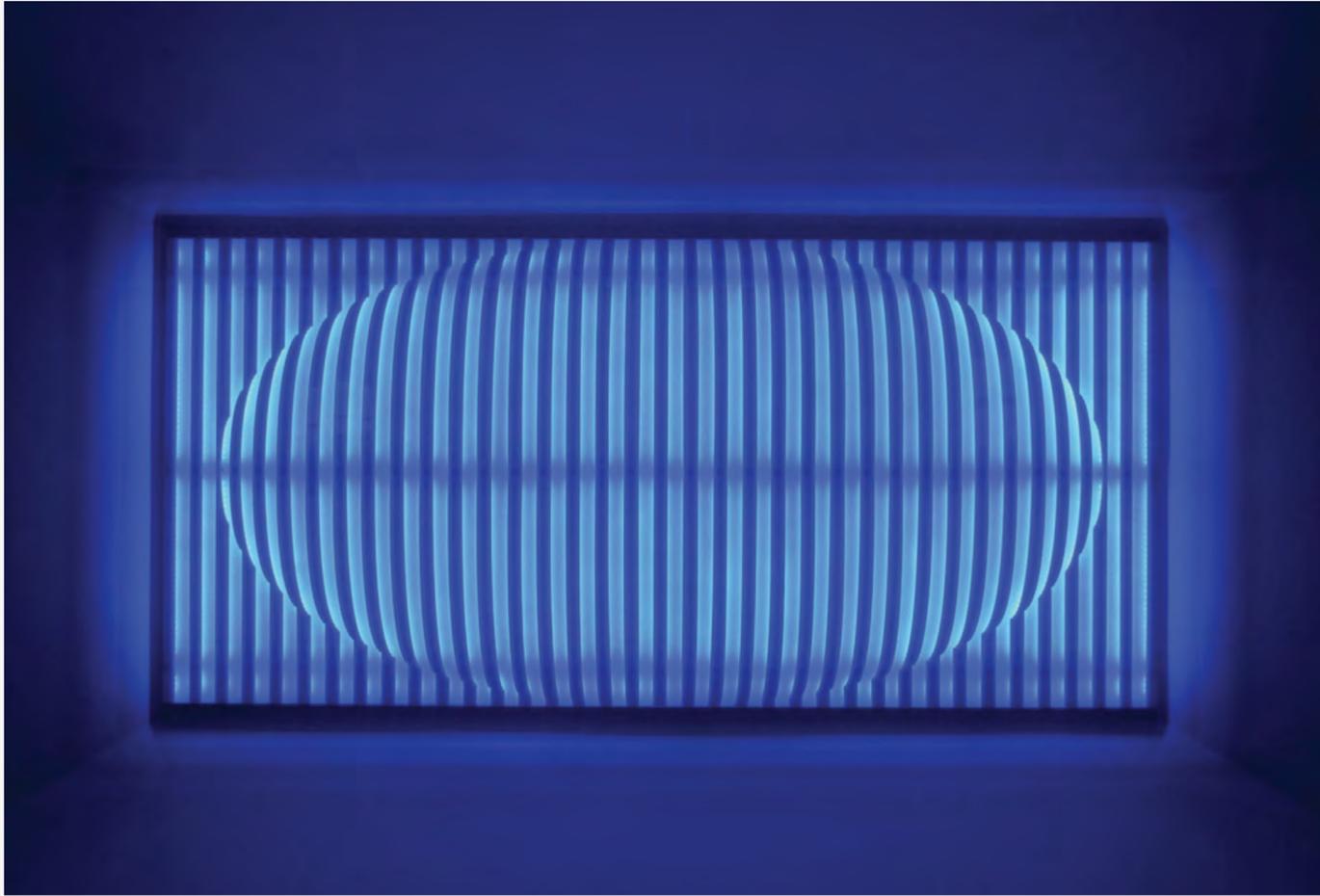
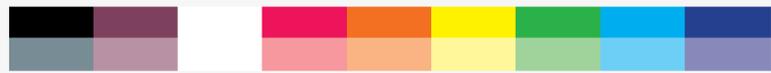

TÜRK ÇAĞDAŞ SANATI

ÇAĞDAŞ SANAT KONUSUNDA İNANILMAZ BİR YIL GEÇİREN PARİS 2012'NİN SON ÇEYREĞİNE DE OLDUKÇA İDDİALİ GİRİYOR. PARİS'İN BU SEFERKİ KONUKLARI TÜRK ÇAĞDAŞ SANATÇILARI. **PARİS'TE!**

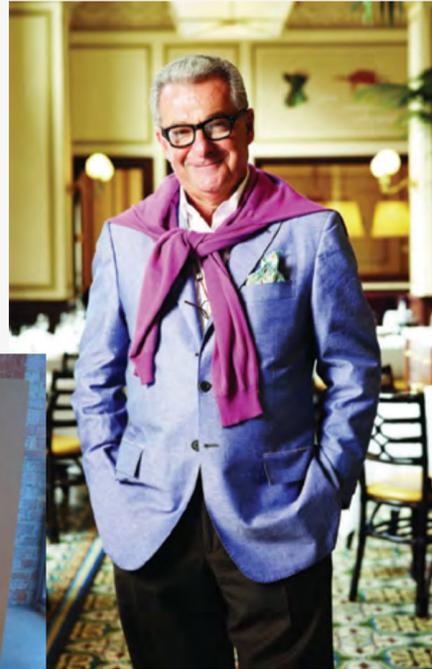
Çağdaş sanat konusunda inanılmaz bir yıl geçiren Paris, 2012'nin son çeyreğine de oldukça iddialı giriyor. Paris'in bu seferki konukları Türk çağdaş sanatçıları. Türk çağdaş sanatının başarılı isimleri Murat Akagündüz, Halil Altındere, Silva Bingaz, Canan Tolon, Gözde Ilkin, Murat Morova, İhsan Oturmak, Ceren Oykut, Tayfun Serttaş, Ali Taştık ve Hale Tenger Ekim ayında Paris'in en ünlü sanat merkezlerinden biri olan Louis Vuitton'a ait Espace Culturel'da sanatseverlerle buluştu. Lüks sektörünün önde gelen markalarından Louis Vuitton'un sahip olduğu sanat merkezi Espace Culturel'de sanatseverlerle buluşan çağdaş Türk sanatçıları sergisinin küratörü ise başta LVMH'nin patronu Bernard Arnault olmak üzere birçok önemli koleksiyonere danışmanlık yapan Herve Mikaeloff. 09 Ekim'de kapılarını açan olan sergi, Kasım ayı başına kadar ziyaret edilebilir.

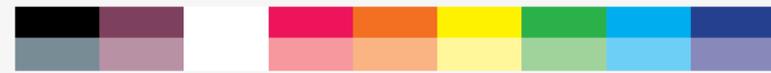
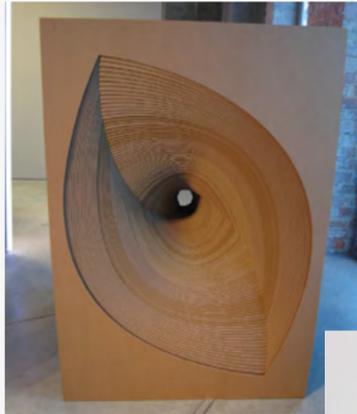
SEÇKİN PİRİM

LONDRA SAATCHI GALERİ'DE

SEÇKİN PİRİM'İN 'DİSİPLİN FABRİKASI', 29 EKİM'DE LONDRA'DAKİ SAATCHI GALLERY'DE DÜNYA SANATININ VİTRİNİNE ÇIKTI.

Türk çağdaş sanatının genç isimlerinden Seçkin Pirim, Ekim ayının sonunda dünyanın en ünlü galerilerinden biri olan Londra Saatchi Galerisi'nde kişisel sergisi 'Discipline Factory Series' açtı. Saatchi Galerisi'nin kurucusu Charles Saatchi, dünyanın en önemli sanat koleksiyonerlerinden biri. Seçkin Pirim'in sergisi 29 Ekim'de açıldı. 4 Kasım'a kadar devam eden Saatchi Galerisi'nin sahibi Irak asıllı İngiliz reklamcı Charles Saatchi, hiç kuşkusuz çağdaş sanatın en tartışmalı, sansasyonlu ve zengin patronu... Reklamcılık geçmişinden koleksiyonculuğu alışlagelmişin dışında, reklam ve sansasyona dayalı. Pek çok kimse tarafından eleştirilen Saatchi, her ne şekilde olursa olsun hiç kuşkusuz çağdaş sanatın yaratıcısı ve pazarlayıcısıdır. Ve efsanevi Damien Hirst'i keşfeden adam olarak biliniyor. 27 yıldır modern sanatın çekim merkezi olan, ne tam müze ne de tam anlamıyla bir galeri olarak tanınan Saatchi Gallery her yıl 1.2 milyondan fazla ziyaretçiyi ağırlayan ve 2009, 2010, 2011'de Londra'nın en fazla gezilen 10 sergisinden yedisine ev sahipliği yapan bir galeri. Son derece özenli seçim kriterlerine bağlı olarak her yıl dünyanın dört bir yanından sınırlı sayıda sanatçıyı kişisel sergi açmak üzere kabul ediyor. Galeride bugüne kadar Andy Warhol, Jeff Koons, Damien Hirst gibi dünyaca ünlü sanatçıların eserleri sergilendi.

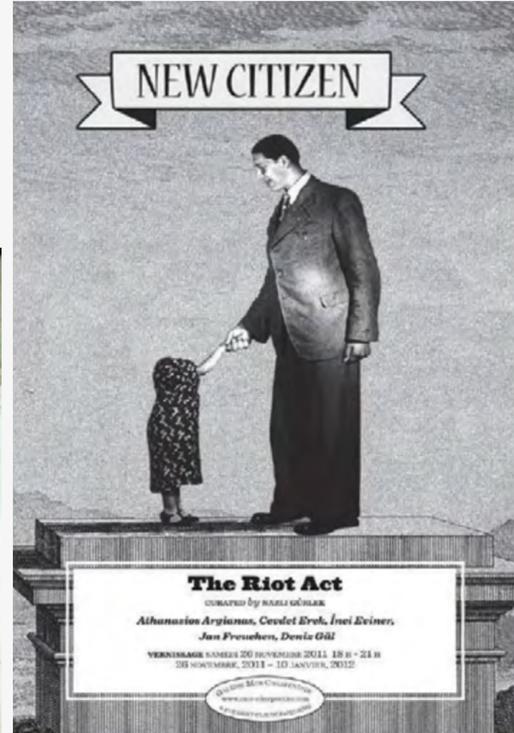

ŞÜKRAN MORAL

KASIM'DA VICTORIA & ALBERT MÜZESİ'NDE

AVRUPA'DA KASIM AYINDA VICTORIA & ALBERT MÜZESİ'NDE ŞÜKRAN MORAL'A YAPILACAK SERGİ, BİR DİĞER YANDAN ABU DHABI SANAT FUARI'NDA GAGOSIAN, LISSON, ROPAC, SIMON LEE, WHITE CUBE, HAUSER & WIRTH GİBİ ÖNEMLİ GALERİLER ARASINDA TÜRKİYE'DEN "BİDAYA" STATÜSÜNDE CDA PROJECT'İN YER ALMASI ÇAĞDAŞ SANAT ALANINDA ÖNEMLİ DİĞER GELİŞMELER.

Dünyanın önemli müzelerinden Londra'daki Victoria & Albert Museum, Şükran Moral'ın 'Despair' adlı fotoğrafını geçtiğimiz yıllarda satın alarak koleksiyonuna katmıştı. Moral'ın müze koleksiyonuna katılan eseri Ortadoğu ve Türkiye'den 20 sanatçının birer eseriyle yer aldığı, British Museum ve Victoria & Albert'in ortaklaşa gerçekleştireceği uluslararası bir proje kapsamında sergilenmeye başladı. 2012 Kasım ayından itibaren Londra'dan başlayarak Avrupa ve Amerika'ya gizecek olan sergide Türkiye'yi Şükran Moral temsil ediyor. Şükran Moral'ın 'Bordello-For Sale' adlı bir başka işi de British Museum'un kalıcı koleksiyonuna alınmıştır.

EROL ÖZMANDIRACI

BAY İNŞAAT YÖNETİM KURULU ÜYESİ
VE 42 MASLAK YÜRÜTME KURULU BAŞKANI

EROL ÖZMANDIRACI

“İstanbul’un küresel gayrimenkul pazarında marka değeri ve kimliği nasıl şekillenecek?”

SANATIN, BİR KONSEPT OLARAK KULLANIMI İLE İSTANBUL MARKASINA KATACAĞI DEĞER DE, KENDİNİ TAM OLARAK BURADA GÖSTERİYOR. SANAT, BU DEĞERİN OLUŞTURULABİLMESİ İÇİN EN GÜÇLÜ OLGU. KENTLERİN REKABET VE MARKA DEĞERİ, YARATICILIKLA DOĞRUDAN ORANTILIDIR.

Yerleşim tarihi 300 bin yıl geriye giden İstanbul’un kentsel tarihi, İ.Ö. 667 yılına, yani yaklaşık 3000 yıllık bir geçmişe tarihleniyor. Megara Kralı Byzas’ın kurduğu Bizans kentinin etkileyici kuruluş efsanesinde, bugünün Kadıköy’ü olan Chalcedon kolonisinin atfen, karşısındaki topografyanın sunduğu değerleri görmemeleri nedeniyle, ‘körlere kolonisi’ ifadesi geçiyor. Büyüklü şehrimizin gözümüzün önündeki değer potansiyelini görememek, efsanelerde bile kendine yer buluyor. Bugün her anlamda dünyanın en önemli şehirlerinden biri olmanın yanı sıra, küresel gayrimenkul pazarında en parlak markalardan bir olma yolunda ilerleyen İstanbul’da, bu tuzağa düşmememiz gerekiyor. Son dönemde İstanbul’da gayrimenkul alanında yaşanan muazzam canlılığın, inşaat sektörü ve ulusal emlak

pazarına yansımaları için ‘büyüme’ kelimesi yetersiz kalıyor. Tam manasıyla farklı bir boyuta ve kimliğe ulaşan inşaat sektörü ve emlak pazarı, küresel pazarda İstanbul markasının değerinin belirleyicisi olacak bir paradigma değişiminin birinci safhasını parlak bir başarı ile geçmiş bulunuyor. Bugün, tarihi bir eşikteyiz ve karşımızda, hem kelime, hem de mecazi anlamıyla ‘milyon dolarlık soru’ bulunuyor: “İstanbul’un küresel gayrimenkul pazarındaki marka kimliği ve değeri nasıl şekillenecek?” Bu sorunun yanıtı, inşaat sektörünün oyuncularının yaklaşımı ve kararlarıyla oluşacak. Maddî açıdan belirli bir getiri sunan, ancak sonrasında farklılaşıp, İstanbul markasının rekabet gücüne değer katmayı başaramayacak projelerle yetinirsek, aynı 3000 sene öncesinin

yerleşimcileri gibi, kentin sunduğu değer potansiyelini ıskalama riski bulunuyor. Oysa İstanbul markasını, çok yüksek bir değere oturtabiliriz. Bunun için gerçekleştirilen projelerin, katalarda sadece bir yatırım aracı olarak değil, bir yaşam teklifi olarak yer edebilmesi gerekiyor. Dünyanın en değerli kentsel gayrimenkullerine ve marka değeri yüksek kentlerinde olduğu gibi, yaşam tarzı ve kalite sunabilmeliyiz. İşte o zaman, ‘körlere kolonisi’ sakinlerinden ayrışıp, karşısındaki değeri görebilen Kral Byzas’ın yaptığı gibi, dünyaya damgasını vurabilecek bir kentsel marka oluşturmak mümkün olacaktır. Sanatın, bir konsept olarak kullanımı ile İstanbul markasına katacağı değer de, kendini tam olarak burada gösteriyor. Sanat bu değerini oluşturulabilmesi için en güçlü

İSTANBUL MARKASINI, ÇOK YÜKSEK BİR DEĞERE OTURTABİLİRİZ. BUNUN İÇİN GERÇEKLEŞTİRİLEN PROJELERİN, KAFALARDA SADECE BİR YATIRIM ARACI OLARAK DEĞİL, BİR YAŞAM TEKLİFİ OLARAK YER EDEBİLMESİ GEREKİYOR.

“SANAT EKONOMİSİ AVRUPA’DA DA YÜKSELİŞİNİ GÖSTERİYOR. ÜSTELİK BU YÜKSELİŞ, ŞU AN AVRUPA EKONOMİLERİNDE YAŞANAN İSTİKRARSIZLIKLARDAN DIĞER BİRÇOK SEKTÖRE ORANLA DAHA AZ ETKİLENİYOR.”

olgu. Kentlerin rekabet ve marka değeri, yaratıcılıkla doğrudan orantılıdır. Yaratıcı kent olabilmek için, sanatı yaşam ile iç içe sunabilmek gerekiyor. Galerilerin, tiyatroların, gösteri merkezlerinin sayısının artması elbet çok önemli, ancak bununla birlikte sanatın yaşama sirayet etmesi, yaşamdan beslenebilmesi ve yaşamı besleyebilmesi temel unsur oluşturuyor.

New York’da, 70’lerden günümüze uzanan çizgide yaşanan SoHo Etkisi buna bir örnektir. En basit anlamı ile, sanatçıların, sanat merkezlerinin ve galerin varlığı ile nezhleşen ve değeri artan SoHo’da bu değer artışı öyle bir noktaya geldi ki, bir çok sanatçı maddi nedenlerle taşınmak zorunda aldı. Ancak, SoHo’nun yaratıcılıkla ortaya koyduğu fark öylesine güçlü ki, bugün William Bennett, Martin Lawrence, Terrain, Franklin Bowles ve Pop International gibi birçok galeri ve nice sanatçı bölgede kalmayı tercih etti. Öte yandan, bölgede sanat ve sanatçının yaşatılması için hem özel sektör, hem de kent yönetimi çeşitli yatırımlar ve projeler gerçekleştiriyor.

Bunun bir sonucu olarak da SoHo, bugün tüm dünyada adından söz ettiriyor.

Sanat ekonomisi Avrupa’da da yükselişini gösteriyor. Üstelik bu yükseliş, şu an Avrupa ekonomilerinde yaşanan istikrarsızlıklardan diğere birçok sektöre oranla daha az etkileniyor. Son beş yıllık süreçte istihdamın % 8’inin yaratıcı endüstri alanında faaliyet gösteren kuruluşlarca gerçekleştirilmiş olması bunun bir göstergesidir. Sanat ekonomisi, turizm gelirlerini de doğrudan etkiliyor. Örneğin, 2011 verilerine göre turist girişlerinde 7.’likten 6.’lığa yükselmışken, turizm gelirlerinde 12. sırada yer alan Türkiye açısından, gelirlerin artırılmasında sanat alışverişleri ve etkinlikleri önem taşıyor. Sıradan bir turist bu gelir kalemlerine 1 dolar civarında katkı yaparken, kültür sanat turistinde bu rakam kişi başı 13 dolarlara çıkıyor.

Ekonomik figürlerin de ötesinde, sanat ekonomisini doğru kurgulayabilmek, yaratıcı şehir olarak rekabet avantajı getiriyor. Bugün İstanbul ‘finans merkezi’ olma iddiasını-

da. Bu iddiayı, kalite, yaşam ve sanat değeri ile destekleyebilirsek, insanların iş için geldikleri bir yer değil, yaratıcılıkla kalite kazanan bir yaşam merkezi olarak konumlanabiliriz. İstanbul’un küresel gayrimenkul pazarındaki marka değerini de, bu perspektiften oluşturabiliriz.

Bunun için sanatın toplum hayatına daha fazla nüfuz edebilmesine olanak sağlamamız gerekiyor. Sanatı yaşamla harmanlayan Artful Living konseptimizle yükselen BAY İnşaat 42 Maslak projemizin bu konuda öncü bir görev üstlendiğine inanıyoruz. Bu öncülüğümüzün ve proje konseptimizin yansımaları olarak hazırlanan, konseptle aynı ismi taşıyan ‘Artful Living’ dergisinin de, sanatın nabzını hayatın ritmiyle birleştirmesi, bizlere büyük heyecan veriyor. Bu heyecanımızı bizlerle paylaşan, Türkiye’den ve dünyadan sanat etkinliklerini barındıran muazzam bir içerikle, sanatın hayatlara nüfuz etmesine, hayatları zenginleştirmesine yardımcı olan herkes için bir teşekkürü ve övgüyü hak ediyor.

MARKA İNANCI, SADECE REKLAM KAMPANYALARINDA DEĞİL PR PROJELERİNDE DE KARŞIMIZA ÇIKIYOR. HARVEY NICHOLS VİTRİNLERİ, 42 MASLAK HEDEF KİTLESİNİN YAŞAM ALANI İÇİNDE YER ALAN ÖNEMLİ BİR NOKTA.

42 MASLAK PROJESİ'NİN REKLAM AJANSI TBWA'IN KREATİF DİREKTÖR BAŞKAN YARDIMCISI İLKAY GÜRPINAR SANATLA İÇ İÇE YAŞAMI ANLATTI

"MARKA İNANCINIZI NET BELİRLERSENİZ, BUNDAN SONRA YAPACAĞINIZ İLETİŞİM ANLAYIŞI DA OTURMUŞ OLUYOR. BİR MARKA NEYE İNANIYORSA, HAREKETLERİNDE DE ONU BENİMSEMELİ. İNSANLAR GİBİ ASLINDA, ÖZÜ SÖZÜ BİR ADAM DERLER YA, AYNEN ÖYLE."

İstanbul'un merkezinde inşaatı devam eden en kapsamlı ve en iddialı karma projelerden birisine imza atmaya hazırlanan Bay İnşaat, doğal ve konforlu yaşamın niş hayat biçimi ile paralel olabileceği projesi ile hem İstanbul'a hem de Maslak bölgesine yeni bir bakış açısı getiriyor. 42 Maslak Projesi'nin reklam ajansı TBWA'ın Kreatif Direktör Başkan Yardımcısı İlkay Gürpınar ile sanatla iç içe yaşam hakkında keyifli söyleşi gerçekleştirdik.

TBWA 42 Maslak markasını nasıl oluşturdu? Marka yaratma sürecinin ilk ve belki de en önemli adımı iyi bir isim oluşturmaktır. Projenin başında, Bay İnşaat ekibi ile beraber uzun bir süre isim çalışması yaptık. Son yıllarda artan gayrimenkul projelerinden sıyrılan, daha farklı bir yere oturan, tek duyuşta akılda kalan bir isimdi aradığımız. Hemen hemen tüm proje isimlerinin benzer kelimeler etrafında dönüyor olması, bizi, kelime değil, bir "rakam" kullanma fikrine yöneltti. Projede yer alan iki ikonik kulelerin 42 kattan oluşması da bize bu rakamı işaret etti. Ses olarak güzel,

söylenmesi kolay ve güçlü bir rakam. 42 Maslak projesinin yeri de çok değerli. Şehir dışında garip bir yerlerde değil, şehrin tam kalbinde, Maslak'ın da gözbebeği olan gerçekten harika bir noktada yer alıyor. Bu nedenle Maslak kelimesini de koruyarak 42 MASLAK isminde karar kıldık.

Bu marka hangi değerleri ifade ediyor? Artful Living konsepti markanın neresinde duruyor?

Bay İnşaat'la çalışmaya başladığımızda, önce markanın DNA'sını tarif ettik. Nasıl bir markayız, nelere inanıyoruz, nerede duruyoruz bunları belirledik. Tabii bu noktada, Bay İnşaat'ın geçmişten bugüne inandığı değerler belirleyici oldu. Bay İnşaat tarafında, tasarım, teknoloji ve çevrecilik konularına duyulan ilgi ve saygı markanın kimliğinde önemli rol oynuyor. Reklam ajansı olarak bizi asil şaşırtan ve heyecanlandıran ise, Bay İnşaat'la yaptığımız toplantılarda neredeyse her iki cümleden birinde "sanat" kelimesinin geçiyor olmasıydı. (Herhangi bir inşaat şirketiyle yapacağınız toplantıda pek

sık rastlanmayacağınız bir kelime.) Bay İnşaat gerçekten sanatın; zeka, teknoloji ve fikirleri birleştirici gücüne inanıyor. Geçmişten bugüne bir çok projede de bunun sinyallerini vermiş. Biz de tüm bunlardan yola çıkarak TBWA olarak Brand Belief diye kodladığımız "Marka İncancını" tespit ettik. Bay İnşaat, "Biz sadece evler, mekanlar, işyerleri inşa etmiyoruz, insanların her anlamda sanatla iç içe yaşadığı hayat stilleri inşa ediyoruz" diyen, buna inanan bir marka. Bu marka incancını "Artful Living" olarak özetledik.

Artful Living'in yaşama kattığı değerler nelerdir?

Sanatla iç içe yaşam. Bu ne demek, yediğiniz yemeğin de sanatsal bir anlayışla ve özenle hazırlanmış olması, oturduğunuz koltuğun da, evinizin katına çıkaran asansörün de... İnce düşünülmüş fikirler, rafine zevkler ile donatılmış bir yaşam diyebiliriz.

42 Maslak markası çevresi ile nasıl konuşuyor?

Marka incancınızı net belirlerseniz, bundan sonra

ARTFUL LIVING ANLAYIŞINI, BU SEFER İŞÇİLERİMİZ ÜZERİNDEN ANLATTIK. İLANLARDA, TOZLA/ ÇAMURLA KIRLA KAPLI İŞÇİLER YERİNE, RENGARENK SANATSAL BOYALAR İÇİNDE KALMIŞ SANATÇI İŞÇİLER YER ALIYOR. BU İLANLAR, İŞİN TEMELİNDEN İTİBAREN SANATSAL ANLAYIŞA İNANDIĞIMIZI, GÖRSEL BİR BENZETMEYLE ANLATIYOR.

yapacağınız iletişim anlayışı da oturmuş oluyor. Bir marka neye inanıyorsa, hareketlerinde de onu benimsemeli. İnsanlar gibi aslında, özü sözü bir adam derler ya, aynen öyle. İnandığı değerlere göre davranma. "Brand Behaviour" olarak ifade ettiğimiz bu kavram, markanın atacağı tüm adımları, yapacağı tüm hareketleri kapsıyor. TBWA olarak, Artful Living'e inanan bir marka, bu konuda neler yapmalı, nasıl davranmalı diye düşündük. Ve her yaptığımız işi bu temele dayandırdık.

Artful Living iletişimi altında neler yaptınız? Örneğin kataloğumuz. Madem Artful Living'e inanıyoruz, o zaman Artful bir kataloğumuz olmalı dedik. İnşaat sektörünün onbinlerce basılan o tipik katalogları yerine, bir sanat eseri gibi, sınırlı sayıda kişiye gönderilen ve her sayfasını sanatçıların hazırladığı "Limited Edition"

bir tanıtım kiti hazırladık. Bu kitle, proje ile ilgili bilgileri anlatan her posterin ön tarafı, ilgili konuya gönderme yapan, bir sanatçının elinden çıkmış ve duvarınıza asmak isteyeceğiniz bir eser. **TBWA'ın 42 Maslak için hazırladığı ilanlarda alışılmışın dışında...** Evet, bir pazar günü gazeteyi açın, inşaat şirketlerinin ilanlarında 3D'de hazırlanmış maketler görürsünüz genelde. Biz marka incancını anlatmak için işe temelden başladık. İlanları bizzat inşaat alanımızda çekti. Artful Living anlayışını, bu sefer işçilerimiz üzerinden anlattık. İlanlarda, tozla, çamurla, kirlenmiş işçiler yerine, rengarenk sanatsal boyalar içinde kalmış sanatçı işçiler yer alıyor. Bu ilanlar, işin temelinden itibaren sanatsal anlayışa inandığımızı, görsel bir benzetmeyle anlatıyor. Yine bu anlayışla inşaat alanında çalışan tipik sarı inşaat araçlarını, grafik

tasarım sanatçılarına tasarlattık. Bu rengarenk, daha önce hiç bir inşaat alanında görmediğimiz bizzat çalıştı ve satış ofisinden izlenebildi. Böylece satış ofisine gelen müşteri adayları da bu araçları görerek, Artful Living anlayışını kendileri görebilmiş oldu. Belli bir süreliğine "event" olarak gerçekleştirdiğimiz bu işin filmi, internette farklı sitelerde on binlerce kez izlendi, sinemalarda da reklam filmi olarak yer aldı. Proje, Türkiye'de Mediacat Açık hava Ödülleri'nde en büyük ödül olan Grand Prix'nin sahibi oldu. Geçtiğimiz haftalarda aldığımız güzel bir haberle de, Avrupa'nın en önemli reklam yarışmalarından biri olan Golden Drum Awards'da, açık hava kategorisinde en büyük ödül olan Grand Prix'yi kazandığını öğrendik. Tabii tüm bu güzel sonuçlar, Bay İnşaat'ın vizyoner ve sıradışı bakış

SANATLA İÇ İÇE YAŞAM. BU NE DEMEK, YEDİĞİNİZ YEMEĞİN DE SANATSAL BİR ANLAYIŞLA VE ÖZENLE HAZIRLANMIŞ OLMASI, OTURDUĞUNUZ KOLTUĞUN DA, EVİNİZİN KATINA ÇIKARAN ASANSÖRÜN DE... İNCE DÜŞÜNÜLMÜŞ FIKIRLER, RAFINE ZEVLER İLE DONATILMIŞ BİR YAŞAM DİYEBİLİRİZ.

GÜNÜMÜZDE, GÖRMekten SIKILDIĞIMIZ VE ANINDA ZAPLANAN REKLAMLAR YERINE, BU TARZ ŞAŞIRTICI VE KULAKTAN KULAĞA YAYILMA ETKİSİ KUWVETLİ FIKIRLER (ÖZELLİKLE ŞEHİRLİ KİTLELERİ) DAHA GÖNÜLDEN YAKALIYOR.

açısı sayesinde gerçekleşti. "Müşterin kadar iyisin" derler bizim sektörde. Gerçekten de öyle, bu fikirlerin hayata geçmesinde Bay İnşaat'ın gösterdiği iştah ve enerji çok çok önemliydi. **Bir inşaat markasının, bir mağaza vitrininde reklam yaptığına pek rastlamamıştık. Harvey Nichols vitrinleri de Artful Living iletişim çatısı altında mı hazırlandı?** Tabii ki. Marka inancı, sadece reklam kampanyalarında değil PR projelerinde de karşımıza çıkıyor. Harvey Nichols vitrinleri, 42 Maslak hedef kitlesinin yaşam alanı içinde yer alan önemli bir nokta. 42 Maslak, bu noktada yine onların karşısına, şaşırtıcı bir proje ile çıkmak istedi. Bay İnşaat'ın yönettiği PR projesinde, değerli çağdaş sanatçımız Günseli Kato 42 Maslak'ı yorumladı. Günümüzde, görmekten sıkıldığımız ve anında zaplanan reklamlar yerine, bu tarz şaşırtıcı ve kulaktan kulağa yayılma etkisi kuvvetli fikirler (özellikle şehirli kitleleri) daha gönülden yakalıyor. TBWA terminolojisinde "Media Arts" olarak tanımladığımız bu kavram, medyadaki her noktayı ilginç bir kullanıma çevirmeyi hedefliyor. 42 Maslak da Media Arts'ı sonuna kadar benimseyen ve bu yenilikçi düşünceden bolca meyve toplayan markalarımızdan biri oldu.

NILGÜN MİRZE, EROL ÖZMANDIRACI, GÜNSELİ KATO

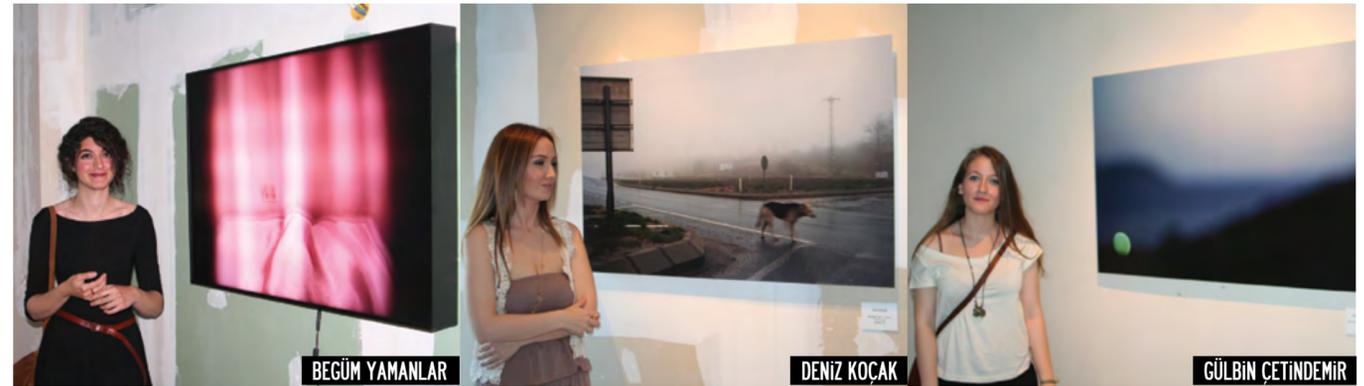
EROL ÖZMANDIRACI, RABİA ÇİFTÇİ, DENİZ KOÇAK, BEGÜM YAMANLAR, GÜLBİN ÇETİNDİR, MERİH AKOĞUL

GİDİLMEMİŞ ZAMANLARA YOLCULUK

MERİH AKOĞUL VE 4 ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİSİNİN 'GİDİLMEMİŞ ZAMANLAR' FOTOĞRAF SERGİSİ DEVAM EDİYOR. SERGİ 'GİTMEK', 'ZAMAN' VE 'İNSANLARIN BIRAKTIĞI İZLER' KAVRAMLARINDAN OLUŞUYOR.

GİDİLMEMİŞ ZAMANLAR SERGİSİ'NE EV SAHİPLİĞİ YAPAN HILPARK SUITES İSTİNYE, BAY İNŞAAT'IN İSTİNYE'DE GERÇEKLEŞTİRDİĞİ BUTİK PROJELERİN SONUNCUSU...

BEGÜM YAMANLAR

DENİZ KOÇAK

GÜLBİN ÇETİNDİR

Bay İnşaat, sanat ile yaşamı iç içe sunan Artful Living konsepti ile sanata ve genç sanatçılara desteğini tüm projelerinde sürdürüyor. Klasik müzikten çağdaş resim ve fotoğraf sanatına kadar birçok projenin destekçisi olan Bay İnşaat, Hilpark Suites Projesi ile de bir sergiye ev sahipliği yapıyor. Hilpark Suites İstinye'de sanatseverlere kapılarını açan Gidilmemiş Zamanlar Fotoğraf Sergisi'nde Merih Akoğul ve 4 öğrencisinin eserleri yer alıyor. Serginin bitmemiş betonarme bir dairede yapılıyor olması ise dikkatleri mekan olarak da üzerine çekiyor. Merih Akoğul'un Bahçeşehir Üniversitesi'ndeki dört öğrencisi ile birlikte gerçekleştirdiği sergide gitmek, zaman ve insanların bıraktığı izler kavramları fotoğraf aracılığıyla yeniden ele alınıyor. Akoğul'un öğrencileri Nejat Çiftçi, Gülbün Çetindemir, Deniz Koçak, Begüm Yamanlar'ın imzalarını taşıyan eserlerin yer

aldığı Gidilmemiş Zamanlar Sergisi, günümüzde çağdaş fotoğrafın bulunduğu noktaya yaptığı göndermelerle farklı bir gövde ve nitelikli bir örnek oluşturuyor. Sergi 15 Kasım 2012 tarihine kadar gezilebilir. **Sergi kadar mekanın mimarisi de ilgi çekiyor** Gidilmemiş Zamanlar Sergisi'ne ev sahipliği yapan Hilpark Suites İstinye, Bay İnşaat'ın İstinye'de gerçekleştirdiği butik projelerin sonuncusu... Her yaşa hitap eden zengin sosyal tesisleri, yenilikçi yapısı ve üstün kalitesiyle dikkatleri çeken Hilpark Suites İstinye farklı mimarisi ile dikkatleri üzerine çekiyor. Bu ayrıcalıklı yaşamın içinde olmak isteyenler için halen son 24 adet özel daire farklı planları ile çeşitli alternatifler sunuyor. Klasik daire planı anlayışından farklı olarak tasarlanan alanlar, çalışılan mimarla birlikte

zevke göre tasarlandığında ilginç çözümler sunan ve farklı bir anlayışla benzeri olmayan dairelere dönüşebiliyor. Bay İnşaat'ın butik projelerinde her zaman ön plana çıktığı kapsamlı spor, spa ve yaşam alanları özelliği Hilpark Suites'te de dikkat çekiyor. Mimari Projesi Tago Mimar/ Gökhan Altuğ ve Tatsuya Yamamoto tarafından projelendirilen, sosyal alanları İç Mimar Ayhan Geveli tarafından tasarlanan Hilpark Suites'te yaşamı güzelleştiren ve kolaylaştıran her türlü detay yer alıyor. Signature Suit daire ise Anna Fresko imzasını taşıyor. Kapalı kullanılabilen havuz ve jakuzi, cafe, havuz cafe ve güneşlenme terası, fitness center, sauna, buhar ve masaj odaları, pilates, yoga ve step salonları bulunuyor. Hatta iş toplantılarınızı yapabileceğiniz bir toplantı salonu bile var. www.hilparksuitesistinye.com

THE MARK

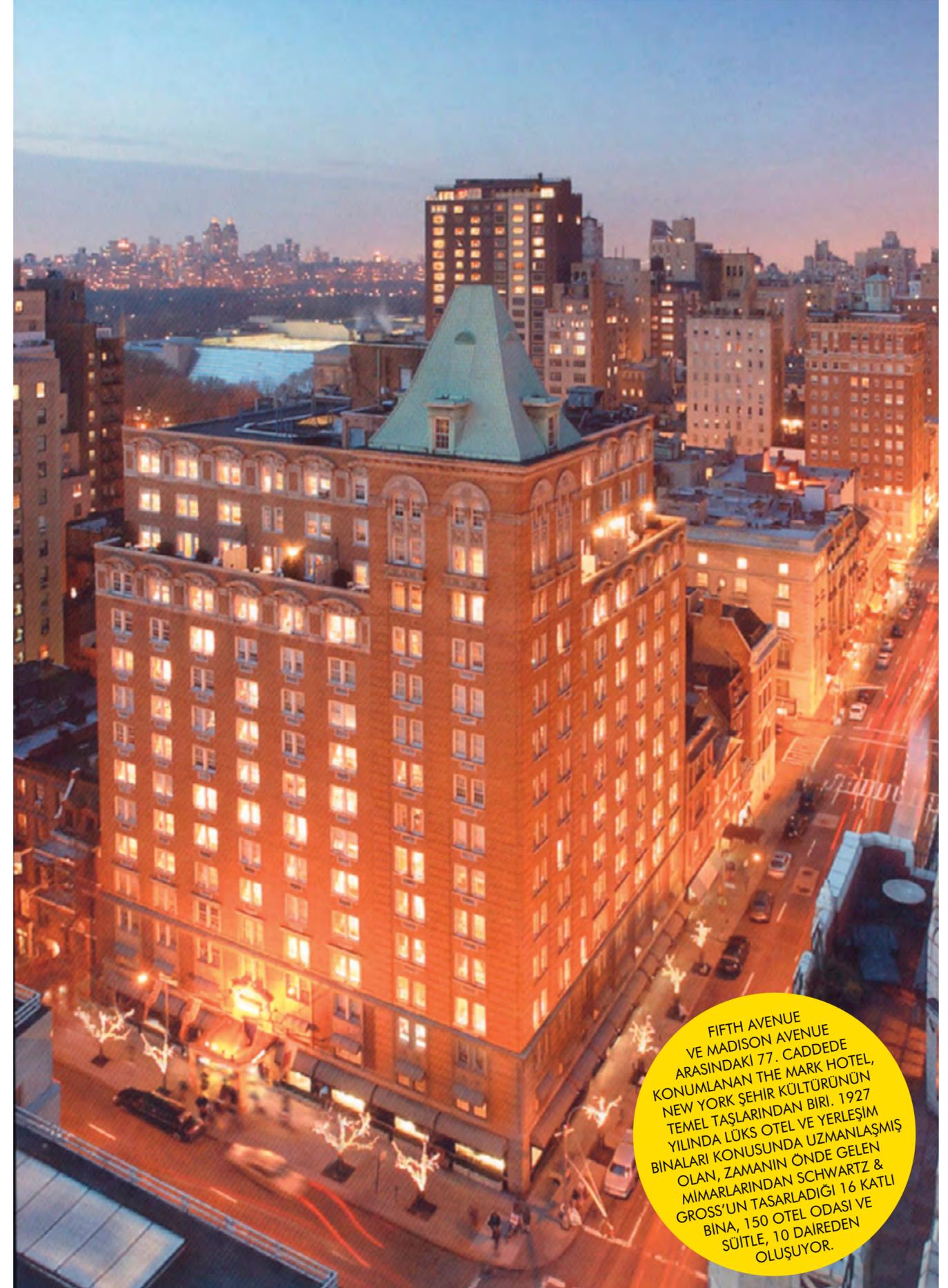
NEW YORK'UN SANAT MERKEZİNDE

FRANSIZ TARZINA

MODERN YORUM KATAN

THE MARK HOTEL

/ Hazırlayan: Ayça BARUT TANMAN

FIFTH AVENUE
VE MADISON AVENUE
ARASINDAKI 77. CADDEDE
KONULANAN THE MARK HOTEL,
NEW YORK ŞEHİR KÜLTÜRÜNÜN
TEMEL TAŞLARINDAN BİRİ. 1927
YILINDA LÜKS OTEL VE YERLEŞİM
BINALARI KONUSUNDA UZMANLAŞMIŞ
OLAN, ZAMANIN ÖNDE GELEN
MİMARLARINDAN SCHWARTZ &
GROSS'UN TASARLADIĞI 16 KATLI
BİNA, 150 OTEL ODASI VE
SÜİTLE, 10 DAİREDEN
OLUŞUYOR.

METROPOLİTAN
VE GUGGENHEIM
MÜZELERİNE YÜRÜYÜŞ
MESAFESİNDE OLAN
THE MARK HOTEL'İN
DEKORASYONU FRANZİS
TASARIMCI JACQUES
GRANGE'İN İMZASINI
TAŞIYOR. LOBİDE YER ALAN
AVİZE RON ARAD
TASARIMI.

MODERN DUYARLILIĞI GELENEKSEL ESTETİKLE KOMBİNLEYEREK EKLEKTİK BİR ORTAM YARATAN TASARIMCI, OTELDE RON ARAD, MATTIA BONETTI, ANNE CORBIERE, VINCENT CORBIERE, PATRICE DANGEL, JEAN-PHILIPPE DELHOMME, VLADIMIR KAGAN, PAUL MATHIEU, GUY DE ROUGEMONT VE ERIC SCHMITT GİBİ ÇAĞDAŞ SANATIN TEMSİLCİLERİNİN ESERLERİNE YER VERMİŞ.

JACQUES GRANGE'IN GUY DE ROUGEMONT VE VLADIMIR KAGAN'IN ÖZEL OLARAK TASARLADIĞI MOBİLYALARLA DEKORE ETTİĞİ MARK BAR, BÖLGENİN EN ŞİK BULUŞMA NOKTALARINDAN BİRİ.

Fifth Avenue ve Madison Avenue arasındaki 77. Caddede konumlanan The Mark Hotel, New York şehir kültürünün temel taşlarından biri. 1927 yılında lüks otel ve yerleşim binaları konusunda uzmanlaşmış olan, zamanın önde gelen mimarlarından Schwartz & Gross'un tasarladığı 16 katlı bina, 150 otel odası ve süitle, 10 daireden oluşuyor. Lüks butikler, galeriler ve gurme restoranlarıyla bir cazibe merkezi olan Manhattan Upper East Side'da yer alan The Mark, Central Park'ın yanı sıra Metropolitan, Guggenheim ve Whitney Müzeleri'ne de yürüme mesafesinde.

The Mark Hotel'in dekorasyonu ve otelde yer alan mobilyalar Légion d'Honneur sahibi Fransız tasarımcı Jacques Grange'in imzasını taşıyor. Modern duyarlılığı geleneksel estetikle kombineyerek eklektik bir ortam yaratan tasarımcı, otelde Ron Arad, Mattia Bonetti, Anne Corbière, Vincent Corbière, Patrice Dangel, Jean-Philippe Delhomme, Vladimir Kagan, Paul Mathieu, Guy de Rougemont ve Eric Schmitt gibi çağdaş sanatın temsilcilerinin eserlerine yer vermiş. Grange, siyah-beyaz çizgili lobisiyle dikkat çeken otelin odalarında ise 1930'ların Paris lüksüne gönderme yapan ve rahatlatan pastel tonların

ağırlıkta olduğu bir dekorasyonu tercih etmiş. 24 saat görevli concierge hizmetinin bulunduğu otelde yer alan Punch Fitness, spor tutkunlarını memnun edecek donanıma sahip. Fitness salonunda Uzakdoğu sporlarında uzmanlaşmış eğitmenler de görev alıyor. Otelde aynı adı taşıyan Mark Restaurant'da ödüllü şef Jean-Georges Vongerichten, klasik yemeklere kattığı modern yorumla lezzet avcılarını ağırlıyor. Zaman zaman 150 kişilik davetlere de ev sahipliği yapan restoranın avlusu da bulunuyor. Jacques Grange'in Guy de Rougemont ve Vladimir Kagan'ın özel olarak tasarladığı mobilyalarla dekore ettiği

OTELLE AYNI ADI TAŞIYAN MARK RESTAURANT'DA ÖDÜLLÜ ŞEF JEAN-GEORGES VONGERICHTEN, KLASİK YEMEKLERE KATTIĞI MODERN YORUMLA LEZZET AVCILARINI AĞIRLIYOR.

THE MARK
HOTEL'İN
SÜİTLERİNDE YER
ALAN MUTFAKLAR
PIERO LISSONI
İMZASINI
TAŞIYOR.

ODALARDA
1930'LARIN PARIS
LÜKSÜNE GÖNDERME
YAPAN VE RAHATLATAN
PASTEL TONLARIN
AĞIRLIKTA OLDUĞU BİR
DEKORASYON
TERCİH EDİLMİŞ.

THE MARK HOTEL'İN EN ÜST KATINDA YER ALAN İKİ KATLI TERAS DAİRESİ BÜYÜLEYİCİ BİR NEW YORK MANZARASINA SAHİP.

Mark Bar, bölgenin en şık buluşma noktalarından biri. Bar klasik kokteyllerin yanı sıra Lychee Raspberry Bellini ve Cucumber Martini gibi imza kokteylleriyle de adından söz ettiriyor. Bugüne kadar birçok derginin hazırladığı listelerde "New York'un En İyi Otelleri" arasında yer alan The Mark, konuklarına Republic Bike tarafından otele özel olarak hazırlanan

bisikletlerle gezme imkanı da tanıyor. Otelin siyah-beyaz çizgili dekorasyonuna gönderme yapan bisikletlerle Jean-Georges Vongerichten'in hazırladığı yiyeceklerden oluşan sepetle parkta piknik yapmak isteyenler için otelin ödüllü concierge'i Isabelle Hogan özel bir bisiklet haritası oluşturmuş. The Mark'ın en üst katında yer alan ve özel asansörle

çıkılan iki katlı teras dairesi, muhteşem bir manzaraya sahip. Beş yatak odası, bir salon, yedi banyo ve egzersiz odasından oluşan penthouse'da şömineli bir kütüphane, kahvaltı alanının bulunduğu mutfak ve yemek odası da yer alıyor. Terasta Eric Schmitt'in özel olarak tasarladığı merdivenle çıkılan bir sera da bulunuyor.

TERAS DAİRESİNDE ERIC SCHMITT'İN ÖZEL OLARAK TASARLADIĞI MERDİVENLE ÇIKILAN SERA DA BULUNUYOR.

BEŞ YATAK ODASI, BİR SALON, YEDİ BANYO VE EGZERSİZ ODASINDAN OLUŞAN PENTHOUSE'DA ŞÖMİNELİ BİR KÜTÜPHANE, KAHVALTI ALANININ BULUNDUĞU MUTFAK VE YEMEK ODASI DA YER ALIYOR.

ÜÇ KUŞAGIN GEZİP MUTLU OLABİLECEĞİ BİR MEKAN: OYUNCAK MÜZESİ

“Kenti korumak uygarlıktır sloganı yıllardır bizim sloganımız oldu. Biz kenti korumak adına kültüre, sanata büyük önem verdik.”

OYUNCAK DEYİP GEÇMEYİN! ÇOCUKLARIN HAYAL DÜNYASINI SÜSLEYEN OYUNCAKLAR, BİR KUŞAĞIN, BİR ÜLKENİN VE DÜNYANIN GELECEĞİNİ DE ŞEKİLLENDİRİYOR. İSTANBUL OYUNCAK MÜZESİ, SUNAY AKIN'IN ÜLKESİNİN GÜZEL YARINLARI İÇİN YAZDIĞI BİR MASAL... OYUNCAKLARIN ÖNEMİNİ VURGULAMAK VE BU MASALSI MEKANI ALEM OKURLARINA DA TANITMAK İÇİN İSTANBUL OYUNCAK MÜZESİ'Nİ ŞAİR-YAZAR SUNAY AKIN'LA BİRLİKTE GEZDİK.

/ Hazırlayan: Rana ALPÖZ

Sunay Akın tarafından kurulan İstanbul Oyuncak Müzesi, 23 Nisan 2005 yılında kapılarını ziyaretçilere açtı. Müze 20 yılda dünyanın çeşitli ülkelerinde bulunan antikacılardan ve açık arttırmalardan edinilen 1000'den fazla oyuncakla kuruldu ve şu anda 4000'den fazla oyuncak sergileniyor. Sergilenen oyuncaklar, sanatçının kitaplarından, tek kişilik sahne oyunlarından ve televizyon programlarından edindiği teliflerle satın alındı. Sanatçı, ailesine ait Göztepe'deki beş katlı tarihi konağı bu düşün gerçeğe dönüşmesi için kullandı.

Çocuğun önüne ne koyarsan, ona öyle bir gelecek vaat edersin
Oyuncak, bir çocuğun dünyasının tamamını oluşturuyor. Oynadığı oyun ve oyuncaklar

o çocuğun karakterini, dünyaya bakışını, gelecekle ilgili hayallerini belirleyen en önemli etmen. Çocuklukta hangi oyuncaklarla oynayıp nasıl bir dünya hayal ederse büyüyünce de bu hayallerin peşinden gitme olasılığımız çok yüksek. Bu nedenle çocuğun gelişiminde oyuncakların payı büyük. Oyuncakların çocuğu geliştirdiğini söyleyen Sunay Akın da, “Ne yazık ki bizde oyuncak çocuğu oyalayan bir şey olarak görülüyor,” diyerek Türk toplumu olarak geleceğimizin yaratılmasında belki de en büyük eksiklerimizden birinin altını çiziyor. Kız çocukların eline bebek, erkek çocukların eline silah ve araba vererek onların hayallerini de kısıtlıyoruz bilinçsizce, bunun ne kadar önemli sonuçlar doğuracağını farkında olmadan.

SUNAY AKIN TARAFINDAN KURULAN İSTANBUL OYUNCAK MÜZESİ, 20 YILDA DÜNYANIN ÇEŞİTLİ ÜLKELERİNDE BULUNAN ANTİKACILARDAN VE AÇIK ARTTIRMALARDAN EDİNİLEN 1000'DEN FAZLA OYUNCAKLA KURULDU.

Bebek evleri, müzenin en etkileyici bölümü

Her odası bir tiyatro sahnesi görünümünde olan müze, sahne tasarım sanatçısı Ayhan Doğan tarafından tasarlandı. Sergileme teknikleri açısından çok zengin olan müze bir şairin açtığı ve sahne tasarım sanatçısının tasarladığı bilinen ilk müze olma özelliğini taşıyor. Sunay Akın, müzeyi gezdirmeye bebek evleri bölümünden başlıyor. Müzenin en nadide koleksiyonlarının bulunduğu bu odaya girdiğimizde heyecanımız artıyor. Gerçekten de Sunay Akın'ın söylediği kadar etkileniyoruz bebek evlerinden.

Aklınıza gelebilecek her mekanın en ince ayrıntısına kadar yeniden canlandırıldığı bu minik dünyalar aynı zamanda üretildiği toplum için tarihsel bir değer de taşıyor. Antika oyuncaklar arasında günümüzde en zor bulunan oyuncak çeşitlerinden bir tanesi bebek evleri. "Dollhouse" olarak tanımlanan bebek evleri çok küçük parçalardan oluşuyorlar ve bunların yapımında genellikle ahşap malzeme kullanılmış. Bebek evleri kırılğan yapıları, el işçilikleri ve hayranlık uyandıran ayrıntılarıyla müzenin en seçkin oyuncakları arasında yer alıyor. Sirk Odası'nda sergilenen Almanya 1910-1930 yapımı

bebek evleri özellikle kız çocuklarının ilgi odağı olmuş. 1920 ABD yapımı bebek evlerinin küçük tenekeler de burada yer alıyor. Odadaki diğer bebek evleri arasında ilk bebek evlerinin örneklerinden 1850 Almanya yapımı iki katlı bebek evi, 1900'lerin başında yapılmış pastane, oyuncakçı, ayakkabıcı, manifaturacı, saatçi, şekerçi, bakkal, kasap, derslik, şarap mahzeni, parfümeri dükkanı ve eczane de sayılabilir. Bebek Evleri'nin bulunmasının ne kadar zor, Türkiye'ye getirilmesinin ne kadar zahmetli olduğunu belirten Sunay Akın, her bir Bebek Evi'nin öyküsünü tek tek anlatıyor bize. "Her oyuncak müze değer"

MÜZEDE ŞU ANDA 4000'DEN FAZLA OYUNCAK SERGİLENİYOR. SUNAY AKIN, AİLESİNE AIT GÖZTEPE'DEKİ KONAĞI BU DÜŞÜN GERÇEĞE DÖNÜŞMESİ İÇİN KULLANDI. HER ODASI BİR TİYATRO SAHNESİ GÖRÜNÜMÜNDE.

ANTIKA OYUNCAKLAR ARASINDA GÜNÜMÜZDE EN ZOR BULUNAN OYUNCAK ÇEŞİTLERİNDEN BİR TANESİ BEBEK EVLERİ. BEBEK EVLERİ ÇOK KÜÇÜK PARÇALARDAN OLUŞUYORLAR VE BUNLARIN YAPIMINDA GENELLİKLE AHŞAP MALZEME KULLANILMIŞ.

taşımaz," diyen Akın, koleksiyonerlerin şahsi eşyaları olduğu için bunları müzeye almaya giderken kız istemeye gider gibi hazırladıklarını belirtiyor. 20. yüzyılın ilk yarısında oyuncak piyasasına Almanya ve Alman markalar hakim olduğu için Lehmann, Gunthermann, Fleischmann, Marx, Steiff, Arnold, Schuco gibi Alman markalarının ürettiği oyuncaklar büyük değer taşıyor. Müze değeri taşıyan çok az Türk markalı oyuncak var. Bazıları da Nekur, Alasya, Gürel, Alın ve Fotoş. Tek Türk Bebek Evi'ni de 1970'te Buluş Oyuncakçılık üretmiş. Sirk Odası'nın dışında Eyüp Oyuncakçısı, İtfaiye Odası, Vahşi Batı Odası, Tren Odası, Hastane ve Polis Odası, Harita Odası, Asker Odası, Uzak Odası, Şövalye Odası, Bahçe Oyuncakları Odası ve bir de Denizaltı'nın bulunduğu müzede düşlerin ve bilimin tarihi

oyuncakların diliyle anlatılıyor. Oyuncakların öyküleri ziyaretçilere dünya tarihini sunarken bir yandan da geçmişin izlerinden oluşan bir yolculuğun kapılarını açıyor. Pazartesi hariç hafta içi her gün 9:30'dan 18:00'e, hafta sonları 19:00'a kadar ziyarete açık olan müzede gerçekleştirilen çeşitli söyleşiler, atölye çalışmaları, oyun gösterileri, seminer ve eğitimlerin yanında doğum günü etkinlikleri, kahvaltılı organizasyonları, kurumsal organizasyonlar da düzenlenebiliyor.

Toyco Projesiyle Avrupa müzeleri ilk kez birleşiyor

İstanbul Oyuncak Müzesi, sergilediği eserlerle dünyadaki örnekleri arasında ilk sıralarda yer alıyor. 2009 yılında ICOM'a (Uluslararası Müzeler

Birliği) üye oldu ve Avrupa Müzeler Forumu'nun faaliyetlerine katılmaya başladı. 2010 ve 2011'de "Avrupa'nın En İyi Müzesi" yarışmasında ödüle aday gösterildi. Ayrıca Avrupa Oyuncak ve Çocuk Müzeleri Birliği Türkiye buluşmasının proje yöneticiliğini de İstanbul Oyuncak Müzesi yürütüyor. Alanında bir ilk olan TOYCO projesiyle tüm Avrupa müzeleri arasında bir iletişim ağı kurulmuş olacak. 14-21 Kasım tarihleri arasında dünyadaki en önemli oyuncak ve çocuk müzeleri, müzecilik alanında en önemli kurumların başında gelen Avrupa Müzeler Akademisi ve Avrupa Müzeler Forumu temsilcileri Türkiye'ye davet edildi. 25 müzenin de katılacağı organizasyonda yetkililer kendi müzelerinde yaptıkları çalışmalarını paylaşacaklar.

*"Kenti korumak
uygarlıktır sloganı
yıllardır bizim
sloganımız oldu. Biz
kenti korumak adına
kültüre, sanata
büyük önem verdik."*

MEDENİYET KENTLERDE YEŞERİR, KENTLERDE BÜYÜR MUSTAFA SARIGÜL

"ŞİŞLİ BELEDİYESİ OLARAK BUGÜNE KADAR DÜZENLEDİĞİMİZ SANATSAL ETKİNLİKLER, FESTİVALLER, KONSERLER VE HİZMETE AÇTIĞIMIZ KÜLTÜR MERKEZLERİ SAYESİNDE ŞİŞLİ İÇİN SANATIN KALBİNİN ATTIĞI YER TANIMLAMASINI YAPMAK MÜMKÜN."

KENT SINEMASI'NI BELEDİYE OLARAK SATIN ALDIK VE BURAYI KENT KÜLTÜR MERKEZİ HALİNE GETİRECEĞİZ. GEÇTİĞİMİZ GÜNLERDE USTA SANATÇILARIMIZLA BİRLİKTE BU MEKÂNIN TEMEL ATMA TÖRENİNİ GERÇEKLEŞTİRDİK.

Sıslı Belediye Başkanı Mustafa Sangül ile İstanbul ve sanat üzerine keyifli bir söyleşi gerçekleştirdik. Mustafa Sangül Sıslı'de gerçekleştirdikleri sanat etkinliklerini anlattı. **İstanbul, son yıllarda gerçekleştirilen etkinliklerle kültür ve sanat kentine dönüşüyor. Bu dönüşümü tetikleyen, İstanbul'a güç katan unsurlar nelerdir?** Sıslı, eskiden sanatla anılan bir kenti. Biz bunu tekrar canlandırmak için, göreve geldiğimizde kültür ve sanat çalışmalarına dört elle sarıldık. Bugün Sıslı, eskiyi aratmayacak nitelikte sanat ve kültürün çekim merkezi haline gelmiş durumda. Sıslı Belediyesi olarak bugüne kadar düzenlediğimiz sanatsal etkinlikler, festivaller, konserler ve hizmete açtığımız kültür merkezleri sayesinde Sıslı için sanatın kalbinin attığı yer tanımlamasını yapmak mümkün. Son olarak yaptığımız çalışma ile ilgili bilgi vermek istiyorum. İlçemizdeki Kent Sineması'nı yeniden halkımıza açıyoruz. 1960'lı yılların gözde sanat merkezleri olan sinema salonlarını yeniden canlandırmak adına giriştiğimiz bir çalışma bu. Kent Sineması'nı belediye olarak satın aldık ve burayı Kent Kültür Merkezi haline getireceğiz. Geçtiğimiz günlerde usta sanatçılarımızla birlikte bu mekânın temel atma törenini gerçekleştirdik. Kültür merkezinde sinema ve tiyatro salonunun dışında sergi alanları da yer alacak.

Türkiye'nin genç ve yaratıcı nüfusu, bu dönüşüme nasıl dâhil edilebilir? Türkiye'nin nüfusu genç ve bu nüfusun ruhunu yakalayabilmek için gençlik odaklı projeler üretmek lazım. Biz yaptığımız çalışmaları gençleri de içine alabilecek şekilde planlıyoruz. Son olarak, belediyemiz bünyesinde Kent Konseyi'ne bağlı olarak Gençlik Meclisi'ni kurmuş bulunmaktayız. Gençlerimizi yerel yönetimlerde karar alma sürecine katarak, bölgemizdeki projelerle ilgili onların söz sahibi olmalarına olanak sağlıyoruz. Ayrıca gençlerimizin bütünleşmeleri için onların hayata geçirdikleri projelere destek veriyoruz. Böylece kentimiz nasıl daha iyi bir hale gelebilir diye gençlerimizin de bilgi ve düşüncelerini öğrenerek hareket ediyoruz.

Sanat ve medeniyet arasında nasıl bir denge var? Bilim, sanat, kültür ve medeniyet ürünüdür. Medeniyet kentlerde yeşerir, kentlerde büyür. "Kenti korumak uygarlıktır" sloganı yıllardır bizim sloganımız oldu. Biz kenti korumak adına kültüre, sanata büyük önem verdik. Diliyoruz ki; tüm yerel yönetimler bilime, kültüre, sanata gereken özeni gösterirler. Ulu Önder Atatürk'ün de söylediği gibi; "Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir".

Özel sektörün sanata desteğini nasıl

değerlendiriyorsunuz? Sizce sağlanan katkı yeterli midir? Son yıllarda özel sektörün sanata ve kültüre verdiği desteğin arttığını görüyoruz. Yapılan sergiler, konserler, uluslararası festivaller bunun en büyük kanıtı. Bu, çok olumlu bir gelişme. Sanata ve sanatçıya destek, geleceğe yatırım demektir. Sıslı Belediyesi olarak sanatın gelişmesi için her türlü projeye açığız.

Sıslı Belediyesi gerek moda gerekse sanat etkinlikleriyle İstanbul'a değer katmaya devam ediyor. Sivil toplum kuruluşları ve özel sektör neler yapmalıdır? Yaptığımız etkinliklerde genel olarak sivil toplum kuruluşları ile birlikte çalışmaya özen gösteriyoruz. Sanat alanında birliktelerin düşüncelerini birbir onlara ulaştırarak kendilerinden öğrenmek bizim için çok önemli. Buna göre birlikte nasıl daha iyi bir sinerji yaratırız, onun üzerine odaklanıyoruz.

Sıslı Belediyesi olarak 2013 ile birlikte hayata geçireceğiniz yeni projeler neler olacak? Öncelikle bizim için en önemli hususlar, eğitim, sağlık ve kültür. Yeni dönemde de bu çalışmalarımıza hız kesmeden devam edeceğiz. İnşası süren kültür merkezimizi 2013 yılı içerisinde tamamlamayı hedefliyoruz. Kentsel tasarım çalışmalarımızı diğer bölgelerimizde uygulamaya geçireceğiz.

LA FURA DELS BAUS'UN İSTANBUL'U

GEÇTİĞİMİZ AYLARDA İSTANBUL KÜLTÜR SANAT VAKFI'NIN 40.YIL KUTLAMALARI İÇİN DÜNYACA ÜNLÜ SANAT TOPLULUĞU LA FURA DELS BAUS İSTANBUL'A GELDİ. LA FURA DELS BAUS, BARCELONA'DA SOKAK TİYATROSU TOPLULUĞU OLARAK KURULDU.

Geçtiğimiz aylarda İstanbul Kültür Sanat Vakfı'nın 40.yıl kutlamaları için dünyaca ünlü sanat topluluğu La Fura dels Baus İstanbul'a geldi. Kuruluşunun 33. yılını kutlayan topluluk İstanbullu sanatseverlerle buluştu. Aslında 1992 Barcelona Olimpiyatları'nın görkemli açılışıyla ünlülenen topluluğun İstanbullu sanatseverlerle ilk buluşması değil bu, 1998 yılında yine Tiyatro Festivali kapsamında bir başka nefes kesen projeye, F@ust Sürüm 3.0 tanışmıştı onlarla. La Fura dels Baus, 1979 yılında Barcelona'da sokak tiyatrosu topluluğu olarak kuruluyor. Gösterilerini kentin çeşitli bölgelerindeki alternatif mekanlarda yapan topluluk, yıllar içinde kendi özgün dilini yakalıyor... Yaptıkları her projede sanatın farklı disiplinlerini olağanüstü bir koreografiyle bir araya getiren topluluk aynı zamanda çağdaş teknolojiye de yararlanarak görsel bir şölene dönüştürüyor performanslarını. La Fura dels Baus topluluğunun IKSİV için özel olarak hazırladığı "İstanbul İstanbul" projesinin dünya prömiyeri, 21 Haziran'da Haliç Camialtı tersanesinde yapıldı. Tiyatro sanatçısı Tilbe Saran'ın, 9 metrelik dev bir metal kuklanın yüzüne yansıyan görüntüsü, Orhan Veli'nin "İstanbul'u Dinliyorum" ▶

LA FURA DELS BAUS TOPLULUĞUNUN İKSV İÇİN ÖZEL OLARAK HAZIRLADIĞI "İSTANBUL İSTANBUL" PROJESİNİN DÜNYA PRÖMİYERİ, HALIÇ CAMIALTI TERSANESİNDE YAPILDI. İSTANBUL'UN PEK FARKINA VARAMADIĞIMIZ YAŞAM KESİTLERİNİ, İNCE VE GÜÇLÜ BİR SEMBOLİZMLE YANSITAN GÖSTERİ, İZLEYENLERİ BÜYÜLEDİ.

şiiirini seslendiren sesiyle başlayan gösteri, yerden onlarca metre yüksekte tam anlamıyla görsel bir şölene dönüştü. Yavaş yavaş, İstanbul'da her gün gördüğümüz ve belki de göre göre artık pek de farkına varmadığımız yaşam kesitlerini ince ve güçlü bir sembolizmle yansıtan gösteri, izleyenleri büyüledi. La Fura dels Baus topluluğunun iki sanat direktöründen biri olan Alex Olle'yle kısa bir söyleşi gerçekleştirdik

Alex, La Fura dels Baus nasıl doğdu?

Bundan 33 yıl önce Katalunya'da... Yerel popüler bir sokak tiyatrosu olarak kentte bulduğumuz her türlü alanda, terk edilmiş fabrikalarda, hangaralarda, meydanlarda gösteriler yaptık... Gösteri yaptığımız her mekan bize yeni bir şey öğretti. Sokak sanatı geleneğinden doğdu La Fura dels Baos... Böyle bir geleneğe yaslandığımızda gözü pek oluyorsunuz... Yeniliklere, deneysel yaklaşımlara, farklı ifade biçimlerine açık oluyorsunuz. Böyle bir bakışla farklı sanat disiplinlerini bir potada kaynaştırıyoruz. Bizim gösterilerimizde klasik sanattan dansa, minyatür geleneğinden video sanatına, filme, operaya, sirk geleneğine kadar farklı sayılabilecek pek çok ögeyi bir arada görebilirsiniz.

"İstanbul İstanbul"da beni çok etkileyen birşey de kentin ruhunu yakalamış olmanız... Nasıl bir hazırlık sürecinden geçti bu proje?

Öncelikle her proje için titiz bir araştırma sürecimiz var. Bir başka özelliğimiz de gösteri yaptığımız her kentte, yerel genç sanatçılarla çalışmamız. "İstanbul İstanbul" için 80 genç Türk sanatçıyla çalıştık.

Teknik ekibimiz de Türk ve İspanyol elemanlardan oluştu... İyi bir hazırlık ve araştırma sürecinden sonra projeyi hayata geçirmek için yalnız 7 günümüz vardı... Ancak genç sanatçıların tutkusu o kadar güçlüydü ki gece gündüz demeden ve hiç şikayet etmeden büyük bir konsantrasyon içinde çalıştılar... Çok çabuk kavradılar ve hemen bir ekip ruhu içine girebildik... Tabi genç Türk sanatçılarla birebir çalışmanın getirdiği etkileşim çok önemli... Birlikte çalışmanın "kentin ruhu"nu yakalamamızda büyük katkısı oldu... Bunun izleyiciye ulaştığını duymak çok güzel...

Aslında biz böyle bir özel projeyi İstanbul'un Avrupa Kültür Başkenti olduğu 2010 yılında yapmak istemiştik. İstanbul Kültür Sanat Vakfı çok uğraştı bu hayali gerçekleştirmek için ama olmadı... Yani en az 2-3 senelik bir istek bir arzu var "İstanbul İstanbul"un arkasında... Bugün burada bu projeyi yapabilmis olmaktan çok mutluyum. Burada tüm İstanbul Kültür Sanat Vakfı yönetimine, Dikmen Gürün'e çok teşekkür etmek isterim.

Gösterilerinizde çağın sunduğu teknik donanımlara çok yer veriyorsunuz... Bu hem çok pahalı, hem de çok riskli olmalı. Bu süreç nasıl oluyor, gösterilerinizde var olan teknik olanakların da kimi zaman size esin verdiğini söyleyebilir miyiz?

Evet, bizi çok etkileyen bir teknik ögeyi, bir anı bir durumu yansıtmakta nasıl kullanabiliriz diye düşünüp bir sahneyi planlayabileceğimiz gibi, kimi zaman da bu duyguyu nasıl bir teknik destekle daha iyi yakalayabiliriz diye yeni bir şeyler keşfetmeye

çalışıyoruz. Tabi en başta güvenlik geliyor. Gördüğün gibi neredeyse gökyüzünde çalışıyor oyuncularımız... Atıkları her adımdan, yaptıkları her hareketten emin olmaları gerekir. Bunun için de teknik koşulların kusursuzluğuna güvenmeleri gerekiyor. Her zaman öncelikle güvenliği gözetiyoruz, hiçbir şeyi riske atmayacak önlemleri büyük titizlikle almaya çalışıyoruz.

Son bir soru: La Fura dels Baus'u hayatta tutacak fonları nasıl sağlıyorsunuz?

En büyük savaş ta bu değil mi? Barcelona Belediyesi yıllık bütçemize yüzde 5 oranında katkıda bulunuyor. Bu çok değil ama bizler gibi bağımsız toplulukların ayakta kalması için önemli bir destek. Geri kalan çoğunlukla iş dünyasından, turnelerden ve "İstanbul İstanbul" gibi özel projelerden geliyor. Bir de tabi Valentina Carrasco gibi gönüllülerimiz destekçilerimiz var. Ama bize asıl güç veren yaratıcı insanlarla biraya gelebilmek ve ne pahasına olursa olsun hayal ettiklerimizi gerçekleştirebilmek. Böyle bakınca her birimiz birer kahraman sayılırız değil mi?

Son olarak harika bir seyirciye oynadığımızı söylemeden edemeyeceğim. Sıcak yakınlıkları ayrı bir ödül oldu....

Bu güzel gösteri için çok teşekkür ediyorum. Ve tabi, 40 yıldır yaşamlarımıza sanatın sihiriyle dokunup ruhumuzu zenginleştiren İstanbul Kültür Sanat Vakfına, Nejat Eczacıbaşı'na, Şakir Eczacıbaşı'na, bayrağı daha da yüksele taşıyan Bülent Eczacıbaşı'na ve tüm İKSV'nin özverili ekibine.... Çok teşekkür ediyorum...

SANAT ELEŞTİRMENİ SERKAN AZERİ'DEN TÜRKİYE'DEKİ ÇAĞDAŞ SANAT

"GENÇ SANATÇILAR PIYASAYA GİRME VE TANINMA ADINA İNANMADIĞI İŞLERE İMZA ATIYOR. GÜNÜMÜZ TÜRKİYE'SİNİN YAŞAM KOŞULLARI VE EKONOMİK SIKINTILARI BÖYLE BİR YÖN DEĞİŞTİRME ANLAYIŞINI ÇABUKLAŞTIRIYOR MAALESEF."

/ Hazırlayan: Eser BAYKUŞ

Sanat tarihi araştırmacısı, sanat yazarı ve eleştirmeni Serkan Azeri, aslında bir röportajında sarfettiği; "Dünya çapında ünlü sanat galerilerinde sergiler açan, uluslar arası çağdaş sanat fuarlarına katılan, büyük koleksiyonlara ve çağdaş sanat müzelerine girmiş sanatçılarımız var. Bu sanatçılarımızın ayrıcalığı, Batı resmi ile kendi kültürümüz arasında bir senteze varıp, kendi üsluplarını oluşturmuş olmalıdır." cümleleriyle aslında genç sanatçıların ne yapması gerektiği hakkında ipucu vermişti. Biz de Serkan Azeri ile bir araya gelerek Türkiye'deki çağdaş sanat ortamı hakkındaki düşüncelerini aldık.

Türkiye'de genelleyecek olursak, sanat dair son 5 yılda neler oldu?

Son yıllarda özellikle çağdaş sanat etkinliklerinin sayısının artmasının ve Contemporary'nin başı çektiği çağdaş sanat fuarlarının artmasının, ülkemizde toplum ile bugünün sanatının karşı karşıya gelmesinde ve toplumun bugünün sanatına yönelik ilgisinin gelişmesinde çok önemli bir rol oynadığını söyleyebilirim. Ayrıca fuarların sanat

piyasası üzerinde canlandırıcı önemli etkiler yarattığı tartışılmaz bir gerçektir. Bu süreç içerisinde, özel müzelerin sayısının artması ve dünya sanat tarihi içerisinde "usta" olarak kabul edilebilecek sanatçıların yapıtlarını sergilemeleri de dikkate değer başka bir konu. Sanat piyasasının gerçekleşen bu etkinlikler sonucu canlanması, galerilerin çizgilerinin şekillenmesi adına etkili oldu. Son beş yıl içerisinde bu anlamda yeni birçok galeri açıldı.

Günümüz internet çağının sanata katkılarından bahsedebilir miyiz?

Bugünün sanatçısı için içerisinde yaşadığı çağın teknolojik olanaklarından faydalanması ve üretimle araştırma boyutunda bir araç olarak kullanması kaçınılmazdır. Elbette bu anlamda günümüz sanatının şekillenişine internetin katkılarını büyük olmuştur. İnternet aracılığı ile artık sanatçılar dünyanın büyük sanat kentlerinde gerçekleşen çok önemli sanat etkinliklerini, fuarları, müzayedeleri takip edebiliyorlar. Dünya müzelerini internet üzerinde gezerek yapıtları görebiliyorlar. İncelemeyi ve takip etmeyi istedikleri her sanatçıya kolayca

ulaşabiliyorlar. Durum böyle olunca görsel beslenme ve bugünün sanatını takip etme çok daha kolay bir biçimde gerçekleşiyor.

Bir sanatçının, güncel olma adına, yabancılaşması söz konusu olabilir mi?

Bu gerçekten çok önemli bir konu. Ülkemizde özellikle sanat beğenisinin gelmiş olduğu noktaya piyasanın gelişmesi, özellikle genç kuşak sanatçıların etkilemektedir. Belirli noktalara daha çabuk ulaşmak ya da para kazanmak adına çoğu zaman genç sanatçılarımızın yönlendirmeler sonucu sorgulamadan kendi çizgilerinden uzaklaşıp, farklı çizgilere kaydıklarını görüyoruz. Bu anlayış sanatçının kendine yabancılaşması ve kendi karakterinden kopuş gerçeğini beraberinde getiriyor. Piyasaya girme ve tanınma adına inanmadığı işlere imza atıyor. Günümüz Türkiye'sinin yaşam koşulları ve ekonomik sıkıntılarla böyle bir yön değiştirme anlayışını çabuklaştırıyor maalesef. Elbette çağdaş sanatın anlatım biçimlerinden yararlanabilir bir sanatçı. Fakat bilgi birikimi sınırlı olduğundan araştırıp incelediği ve belirli kişilerce kendisine

sunulan dünya sanat fuarları ya da etkinliklerinde niteliklerinden çok "fiyatları" "piyasaya hitap etmeleri" ve "alıcı bulmaları" gibi özellikleriyle ile ön plana çıkan, çalışmaları sorgulamadan, dönüştürmeden büyük ölçüde aynen uygulama yoluna gidiyor genç sanatçı. Sanatçının entelektüel birikiminin güçlü olması lazım. Eğer bu birikim güçlü ise sanatçı, araştırıp gözlemlediği veya kendisine model olarak sunulan yapıtları merkezine alarak sorgulayacak, belki çıkış noktası yapıp dönüştürerek kendi çizgisinde özgün bir senteze varacak. Ama bu kolay olmuyor. Sonuçta da sanatçının kendi karakterini yansıtmayan, sorunlarımızı yabancı ve içerik adına sağlam felsefi ve kuramsal temellere dayanmayan işler çıkıyor ortaya.

Güncel sanatın, "galericilik" anlayışına kattığı yeni değerler var mıdır?

Son beş yılda ülkemizde sanat adına yaşanan gelişmeleri kısaca özetlerken de değindiğim gibi, bu süreçte sanat etkinliklerinin sayısı ve boyutlarının artması galerilerinde kendi çizgilerini ve duruşlarını belirlemelerinde etken oldu. Her şeyden önce galerilerin çeşitliliği arttı. Artık günümüzde sadece resim ve heykel gibi plastik sanatların en önde gelen türleri sergilenmiyor galerilerde. Özel kavramsal içerikte çok çeşitli çağdaş anlatım biçimleri ve teknikleriyle gerçekleşen kavramsal sanat, video art ve enstalasyon çalışmaları da sergileniyor. Hatta çizgisini zaman içinde güncel sanata kaydıran galeriler olduğu gibi, sadece güncel sanatı destekleyen ve bu çizgideki sergileri düzenleyen galeriler de açıldı. Bu gerçekten önemli bir değişim. Ayrıca bu eksenle gerek resim gerekse de güncel sanat çalışmalarının boyutlarına cevap verebilmesi adına galerilerin büyük mekanlarda açılması da, hem galericilik hem de sergileme alanında yaşanan gelişmeyi ortaya koyan dikkate değer başka bir durumdur.

Bu değerler, adı güncel sanat ile anılmayan sanatçıları nasıl etkiliyor?

Yaşanan bu gelişim ve değişimler doğal olarak galerilerin çizgisini şekillendirdiği için, galericilerin bu anlamda çalışmak istedikleri sanatçı çizgisini de belirledi. Galerici veya küratörlerin belirlediği çizgiye cevap verebilecek işler üreten sanatçılar tercih edilir oldu. Durum böyle olunca da bu çizgi dışında kalan sanatçılar kalburüstü sayılamayacak galerilerde sergiler açıyorlar ya da açamıyorlar. Ürettikleri işlerini piyasaya sunmaktan ve izleyici karşısına çıkarmaktan mahrum kalabiliyorlar. Böylesi bir sürecin yaşanması için başında olan özellikle genç kuşak sanatçıların ekonomik anlamda da sıkıntıya düşüyor.

Son yıllarda yabancı sanatçıların sergilerini sıkça görür olduk. Bize bu oluşumun olumlu ya da olumsuz yanlarından bahsedermisiniz?

Bu sergilerin olumlu yanı çağdaş sanatın dünya üzerindeki önemli temsilcisi olan sanatçıların yapıtlarının görülmesi ve incelenmesi adına imkan sağlamalarıdır. Ayrıca yabancı sanatçıların sergilerinin açılması yaşadığımız kent olan İstanbul'un bir çağdaş sanat merkezi haline geldiğinin açık bir kanıtıdır. Olumsuz yanını ise bir örnekle anlatmak istiyorum. Biliyorsunuz büyük sponsorların desteği ile gerçekleşen İstanbul Bienallerinin organizasyonu son dönemde tamamen yabancı küratörlere bırakılmış durumdadır. Bizim çağdaş sanatımız üzerine yetkin bilgi birikimi ve organizasyonda görev alacak tecrübeye sahip küratörlerimiz yok mu? Daha önceki yıllarda Türk küratörler organize etmekteydi. Neden İstanbul'da gerçekleşecek olan bir bienalin organizasyonu ve sanatçı seçimleri yabancı bir küratör tarafından yapılınsın? Son birkaç bienalde açık bir şekilde

"ARTIK GÜNÜMÜZDE SADECE RESİM VE HEYKEL GIBI PLASTİK SANATLARIN EN ÖNDE GELEN TÜRLERİ SERGİLENMİYOR GALERİLERDE. ÖZEL KAVRAMSAL İÇERİKTE ÇOK ÇEŞİTLİ ÇAĞDAŞ ANLATIM BİÇİMLERİ VE TEKNİKLERİYLE GERÇEKLEŞEN KAVRAMSAL SANAT, VIDEO ART VE ENSTALASYON ÇALIŞMALARINI DA SERGİLENİYOR. HATTA ÇİZGİSİNİ ZAMAN İÇİNDE GÜNCEL SANATA KAYDIRAN GALERİLER OLDUĞU GIBI, SADECE GÜNCEL SANATI DESTEKLEYEN VE BU ÇİZGİDEKİ SERGİLERİ DÜZENLEYEN GALERİLER DE AÇILDI."

görüldü ki, yabancı küratör tarafından seçilen yabancı sanatçıların sayıca çokluğu karşısında, bizim çağdaş sanatçılarımızın sayısının birkaç tane geçmemesi tartışılması gereken bir konudur. Bu anlayış, bienallerin giderek şekilsel bir hale gelmesine neden olmuştur.

Türkiye'de sanatın hitap ettiği kesim hakkında bize bilgi verebilir misiniz?

Maalesef sanat yapının değerinin fiyatının boyutu ile ölçüldüğü bir anlayış yerleşmiştir ülkemizde. Plastik değerlerden çok, nitelikten ve içerikten çok piyasası konuşulur olunca doğal olarak yatırım yapmak isteyen koleksiyonerler ve iş adamları tarafından alınıyor yapıtlar. Sanatçı yaratımında özgürdür ve belirli kişileri memnun etmek adına sanat yapmamalıdır. İdeal anlamda konuya yaklaşacak olursak, özellikle görsel boyutuyla sanat, toplumun her kesiminden insana yönelik bir olgudur. Ülkemizde gerçekleşen önemli sergilerin izleyici kitlelerine şöyle bir bakarsak görsel boyutu ile farklı statülerden ve yaş gruplarından birçok kişinin bu önemli etkinlikleri takip ettiğini söyleyebiliriz.

Çağdaş sanat yapan sanatçıların özellikle video, enstalasyon ve kavramsal sanat gibi sanatları yapan sanatçıların, dünya sanatçılarıyla daha kolay bağlantı kurabildiklerini görüyoruz. Bu konuda neler söylersiniz?

Dünya sanat piyasasının şimdi içinde bulunduğu durum ve beklentileri bu yönde olduğu için, gerçekleşen etkinliklerde temelde bir "ifade biçimi" ortaklığından bahsedebiliriz. Bu ortak ifade biçimlerini benimseyen sanatçılar bu çerçevede gerçekleşen etkinlikler kapsamında eş zamanlı olarak dünya sanatçıları ile bir araya geliyorlar.

Doğru kanalları bulamadıkları için yaptıklarını gösteremeyen genç sanatçılar var. Güncel sanat çevrelerinde nasıl fark edilir genç bir sanatçı?

Gerçekten de piyasanın beklentilerine yönelik çalışmalar yapmayan kendi çizgisini ve söylemini savunan genç sanatçılarımızın sayısı az değildir. Bir sanatçının fark edilmesi için öncelikle onun yapıtlarının objektif bir biçimde değerlendirilmesi lazım. Bu yüzden gerçekten yetkin bir çizgide sanatı bilen ve algılayan eleştirmenlerin ve küratörlerin arkasında duracağına inandığı bu genç sanatçıları, işlerini karma veya kişisel sergilerde izleyici karşısına çıkarması için doğru kanallara yönlendirmesi gerekiyor.

Her ne kadar son yıllarda sanatçıların işlerini gösterebilecekleri sanat mekânları artsa da, yine de sanatçıların yeni üretimlerde bulunabilmeleri, aynı zamanda da hayatlarını sanatçı olarak devam ettirebilmeleri için finansal desteğe ihtiyaçları var.

Özellikle genç sanatçılar bu açmazdan nasıl çıkabiliyorlar?

Eğer ürettiği işlerini istediği seviyede satamıyorsa veya herhangi bir galeri ile çalışan genç sanatçı değilse bu durum ciddi bir sıkıntı yaşıyor ekonomik anlamda. Bazı üniversitelerin güzel sanatlar fakültelerinde öğretim görevlisi olanlar düzenli maaş aldıkları için biraz daha rahat durumdadır. Ama böyle bir imkanı olmayan genç isimler çoğunlukla atölyelerinde yetenek sınavlarına öğrenci hazırlayarak veya hobi gruplarına resim dersleri vererek ayakta kalmaya çalışıyorlar. Üretimini devam ettirmek adına atölye kirası ve malzeme giderleri için ailesinden maddi destek gören genç sanatçıları da sayısı az değil. Gününü kurtarmak adına birçok genç sanatçı belirlediği fiyatların çok altında işlerini satmayı kabul etmek durumunda kalıyor.

Eleştirinin sanatçıya katkısı nedir? Günümüzde sanat yapısı gibi sanat eleştirisi de "meta" haline gelmiştir. Eleştiri objektif oluyorsa bir anlam ifade eder. Eğer eleştiri objektif olmuyorsa niteliğini kaybeder. Eleştirmen bir sanatçıyı öncelikle kendi çerçevesi içinde ele alır ve sanatının çizgisini ortaya koyar. Ayrıca geçmişe yönelik sanat tarihi bilgi birikiminin ışığında karşılaştırmalı incelemeler yaparak ele aldığı sanatçının hangi noktada olduğunun net bir biçimde anlaşılmasını sağlar. Günümüzde eleştiri adı altında plastik niteliklere sahip olmayan işler bile bir sanat şaheseri gibi gösterilebilmektedir. Sanat yapısı ve onu üreten sanatçı merkeze alınmayıp sadece kavramlar üzerinden yola çıktığında özünden uzaklaşmış

GENÇ SANATÇI TUNCA SUBAŞI ÇAĞDAŞ SANAT VE GELECEĞİ

"TOPLUMA BİR MESAJ VERMEK, KİŞİLERİ EĞİTMEK, KİŞİLERE DERS VERMEK GIBI KAYGILAR SANATIN, SANATÇININ İŞİ DEĞİLDİR. 'SANAT TOPLUM İÇİNDİR' DİYE ORTAYA ATILAN, SADECE SANATA BELİRLİ SINIRLAR ÇİZMEYE ÇALIŞAN BİR KURAM... SANAT KENDİNE AIT BİR GELİŞİM ÇİZGİSİ OLAN BİR OLGU KI BUNU SANAT TARİHİNİN TARİFİNDE BELİRTİYORUZ. SANATIN DA KENDİ TARİHİ İÇERİSİNDE BİR DEVİNİMİ SÖZ KONUSU."

/ Hazırlayan: Eser BAYKUŞ

"Kalıntı" isimli son kişisel sergisi ile 5 Ocak - 25 Şubat 2012 tarihleri arasında Pi Artworks Tophane'de gerçekleşen sergisiyle dikkat çeken genç ve başarılı sanatçı Tunca Subaşı ile bir araya gelerek Türkiye'dek çağdaş sanat ortamı ve geleceğini konuştuk.

Yaptığınız çalışmalara bakıldığında güncel sanatçı kategorisinde değerlendiriliyorsunuz. Güncel sanatçı olarak görüyor musunuz kendinizi?

Sanatın önüne ya da ardına takılan ekler beni pek heyecanlandırmıyor; kelimelere takılmadan iyi sanatçı olarak görülme yeterlidir nazarımda. Sanatçı kendini tanımlamalı; izleyicinin, küratörün, sanat tarihçinin inisiyatifinde bu tanım...

Sanattan uzak kalmış bir kişiye eserlerinizi anlatmak zorunda kalsanız neler söylersiniz?

Baştan başlayıp sanat yapmanın ne demek olduğunu, sanat yapmayı ilgilendiğimi, tarihin ne demek olduğunu, tarihle sanat arasındaki ilişkiyi ve bu ilişkiyi nasıl yorumladığımı ve yeniden kendime

ait sanatsal bir dille tarih oluşturmaya çalıştığımı anlatmaya çalışırdım. **İlk kişisel serginizi 2006 yılında açtınız. Son olarak Şubat ayındaki "Kalıntı" isimli serginizi ziyaret etme şansınız bulduk. İlk serginiz ile son serginizi kıyasladığınızda çalışmalarınızda, tarzınızda bariz değişiklikler görüyor musunuz?**

Evet, tabii ki görüyorum. Zaman değişiyor, hayatım değişiyor, çevre değişiyor, dünya değişiyor, vs. Bu değişimlerin sonucu olarak ben de değişiyorum ve bu değişim de haliyle üretime yansıyor. Ama temelde hala aynı soruları soruyorum diyebiliriz. Giderek problematikleşen sorular gelişiyor, genişliyor, derinleşiyor.

Sergi için nasıl bir yol izliyorsunuz. Önce bir konsept belirleyip konseptte göre mi iş üretiyorsunuz yoksa belli sayıda iş ürettikten sonra mı sergi açmaya karar veriyorsunuz?

Sürekliliği olan bir üretim içerisindeyim ve ortaya çıkan işler bir sergi oluşturuyorsa bu bütünlüğü

değerlendirip bir sergi haline getiriyorum diyebiliriz. **Ürettiklerinizde nelerden etkileniyorsunuz? Kişisel mi yoksa toplumsal olaylar mı etki ediyor çalışmalarınıza?**

İşlerimi üretirken kişisel anlamda belirli bir üretim süreci yaşamam gerektiğini düşünüyorum. Bu da işlerim için harcamam gereken, performatif olan bir süreçtir. Sıva yapmak, duvar yapmak, boyamak... Bu sürecin içerisinde ayrıca, bende biriken, konu olarak ilgimi çeken işlerimdeki durumlara ait görsellerle yaşadığım bir süreç de var. Daha çok izlemekle, hazmetmekle geçen bir süreç bu. Bu zaman dilimleri sonucunda da iş ortaya çıkıyor. Haliyle hem kişisel hem de toplumsal olaylarla, durumlara ilgili bir üretim sürecinden bahsediyorum.

Sanatın topluma mesaj vermek veya toplumu eğitmek gibi derterli olmalı mı sizce?

Topluma bir mesaj vermek, kişileri eğitmek, kişilere ders vermek gibi kaygılar sanatın, sanatçının işi değildir. 'Sanat toplum içindir' diye ortaya atılan,

sadece sanata belirli sınırlar çizmeye çalışan bir kurum... Sanat kendine ait bir gelişim çizgisi olan bir olgu ki bunu sanat tarihinin tarifinde belirtiyoruz. Sanatın da kendi tarihi içerisinde bir devinimi söz konusu.

Galeri mi sanatçıdan çıkar, yoksa sanatçı mı galeriden... Türkiye güncel sanat ortamında sanatçı ve galeri ilişkisi nasıl?

Her ikisi de mümkün. Ama her koşulda da sanatçı en önemlidir. Çünkü üretimi yapacak olan sanatçıdır; galeri sonuçta bir mecra, bir araçtır. Sanatçı ve galeri ilişkisi daha çok süistimale dayalı bir sistem sergiliyor ne yazık ki. Çünkü galericiler için önemli olan hala koleksiyonerler, satılabilir sanat... Fakat bunu söylerken galerilerin de sanatçıların da yaşamlarını sürdürülebilmek için satmaya ve satılmaya ihtiyaçları olduğu gerçeğini göz ardı etmemelim. Ancak koleksiyoner seçkilerine ve satılabilir sanat üretimine gereğinden fazla odaklanmak da sadece günü kurtarmayı sağlar.

Güncel sanatın, "galericilik" anlayışına kattığı yeni değerler var mıdır?

Özellikle 90 öncesi galeri anlayışının değişimi kendi zamanına dokunan, yaşadığımız bu zaman içinde şahit olduğumuz sanatın -yani güncel sanatın-, sanatçıların ve izleyicilerin talepleri ve üretimleri doğrultusunda şekillenmiştir, şekillenmekte. Bu anlamda galerilerin değişimini doğru ve olumlu yolda buluyorum. Daha da değişerek gelişmesini talep ve temenni ediyorum. Çünkü söz konusu güncel sanat, 90'lı yıllardaki koleksiyoner odaklı halinden sanatçı merkezli bir hale dönüşmekte. Kat edilecek daha çok yol var ama bu değişim süreci de oldukça olumlu ve hem sanat hem de sanatçı adına umut dolu.

Bu değerler, adı güncel sanat ile anılmayan sanatçıları nasıl etkiliyor?

Güncel sanatın göreceli olduğunu düşünerek bir sanatçıyı güncel sanat içerisinde anmak ya da anmamak... Ben mesela tarihle, eski olanla ilgilenen bir sanatçıyım, eminim ben de birilerine göre güncel değilim. Sanatın teorisiyle, konusuyla, formülüyle ve ele alınış biçimiyle bir bütün olduğunu düşünüyorum. Güncel sanatın algılanmasında sanatsal dilin de algılanmasını önemli buluyorum. Bütün sanatçıların bir dili, anlayış biçimi, konu skalası ve ele alınış biçimi vardır, dilden kastettiğim de bunların toplamıdır.

"GENÇ SANATÇILARA KAPILARI AÇIK PEK ÇOK KURUM VAR ARTIK. GENÇ SANATÇILARIN SADECE İYİ İŞLER ÜRETİP KENDİ ÜRETİMLERİ ÜZERİNE YOĞUNLAŞMALARINI GEREKTİĞİNİ DÜŞÜNÜYORUM. BU ŞEKİLDE BİR ARAYIŞ İÇİNDE OLMALARINA GEREK KALMAYACAK, DOĞRU KANALLAR TARAFINDAN ZATEN BULUNACAKLARDIR."

Doğru kanalları bulamadıkları için yaptıklarını gösteremeyen genç sanatçılar var. Güncel sanat çevrelerinde nasıl fark edilir genç bir sanatçı?

Genç sanatçılara kapıları açık pek çok kurum var artık. Genç sanatçıların sadece iyi işler üretip kendi üretimleri üzerine yoğunlaşmaları gerektiğini düşünüyorum. Bu şekilde bir arayış içinde olmalarına gerek kalmayacak, doğru kanallar tarafından zaten bulunacaklardır.

Her ne kadar son yıllarda sanatçıların işlerini gösterebilecekleri sanat mekânları artsa da, yine de sanatçıların yeni üretimlerde bulunabilmeleri, aynı zamanda da hayatlarını sanatçı olarak devam ettirebilmeleri için finansal desteğe ihtiyaçları var. Özellikle genç sanatçılar bu açmazdan nasıl çıkabiliyorlar?

Bahsettiğiniz açmazdan, gördüğüm kadarıyla, kolay kolay çıkılmıyor. Bir şekilde -diğer pek çok yetersiz gelir dağılımı alanda olduğu gibi- hayatta kalıyor ve bu çoğunlukla kişisel kaynakların sağladığı imkânlar sayesinde gerçekleşiyor.

Türkiye'de sanatın hitap ettiği kesim hakkında bize bilgi verebilir misiniz?

Belirli bir kesimden söz etmek doğru olmaz sanırım. Sanat, sanatı takip eden, takip etmek isteyen herkese hitap etmekte ve etmeli de.

Manipülasyonla öne çıkan sanatçılar olduğunu düşünüyor musunuz?

Mutlaka vardır ama açıkçası bu ve sorunun edipoze ettiği ilintili konularla ilgilenmemeyi tercih ediyorum.

Eleştirinin sanatçıya katkısı nedir?

Eleştiri, sanat üretiminin bir parçası. Sanatçının daha çok soru sorabilmesini sağlayan eleştiridir; doğru soruları sorabilmeye yönlendiren de doğru yapılan eleştiridir. Siz mesela bana sorular soruyorsunuz, ben de işimde sizin gibi sorular üretiyorum, bu soruların cevaplarını ben de bilmiyorum. Bu

sorulara cevapları bulmak benim değil, sanat tarihçilerinin, küratörlerin, eleştirmenlerin işi. Beni doğru sorulara yönlendirmek de. Burada ise körlerle sağırılar birbirini ağırlar durumunu gözlemlemekteyiz genelde. Bunun bir nedeni eleştirmenlerin sağlıklı bir şekilde kritik yapamamaları, diğer nedeni sanatçıların alınganlıkları.

Son yıllarda yabancı sanatçıların sergilerini sıkça görür olduk. Bize bu oluşumun olumlu ya da olumsuz yanlarından bahsedebilir misiniz?

Ben olumlu bir durum olarak görüyorum bu durumu. Türkiye'de üreten sanatçıların uluslararası dil ile uyumunu değerlendirme şansı bağlamında, yabancı sanatçıların ürettiklerini burada görmek ya da burada ürettiklerini yakından gözlemleyebilmek çok önemli.

Çağdaş sanat yapan sanatçıların özelliklerle video, enstalasyon, performans gibi sanatları yapan sanatçıların, dünya sanatçılarıyla daha kolay bağlantı kurabildiklerini görüyoruz. Bu konuda neler söylersiniz?

Bahsettiğiniz kolaylığın görülebilir ayrıcalıkta olup olmadığı konusunda emin değilim. Olsa bile, ne önemi var? Şu zamanda hangi araçla sanatınızı ifade ettiğiniz, dünya sanatçılarıyla bağlantı kurmaya bir kriter değil, olmamalı. Ayrıca bu bağlantı kolay ya da değil, o kadar önemli mi ki? Ben iyi sanatla doğru bağlantılar kurabilmenin önemli olduğunu düşünüyorum.

Günümüz internet çağının sanata katkılarında bahsedebilir miyiz?

Tabii ki katkıları vardır ama bu benim çokça ilgilendiğim bir konu değil. Bilgi erişiminin kolaylaşması, haberleşme yöntemlerinin artması, diyalogların hızlanması... Tüm bu yeni çağ avantajlarının sanata -katkı olarak da değerlendirilebilecek- etkisi aşikâr.

DOĞAL MALZEMELERİ SANATA DÖNÜŞTÜREN USTA AŞÇI ERDAL KILIÇ

"Sanatı, yaratıcılığın ve hayal gücünün ifadesi olarak kabul edecek olursak; yemek yapmak sanattır."

USTA AŞÇI ERDAL KILIÇ, SANAT VE YEMEK ÜZERİNE SOHBETİMİZDE, "BENİM İÇİN RENK, KOMPOZİSYONU, DOKU VE SÜRPRİZ EN ÖNCELİKLİ ÖGELERDİR VE DOĞAL MALZEMİYİ TERCİH EDERİM" DİYOR.

Doğal malzemeleri sanata dönüştüren usta aşçı Erdal Kılıç ile sanat ve yemek üzerine hoş bir sohbet gerçekleştirdik.

Sanat ve yemek arasında sizce nasıl bir etkileşim var?

Bu soruya yüzeysel bir yanıt vermeden önce, izninizle sanatın bence ne olduğu ile ilgili bir iki söz söylemek isterim, çünkü bu yüzyıllardır tartışılan bir konu. Bugün özellikle akademik çevrelerde sanatın nasıl tanımlanabileceği hatta tanımlanabilir bir şey olup olmadığı konusunda bile derin tartışmalar yürüyor. Ortak kabul edilen yegâne şey ise kelimenin kökeni olabilir. İngilizce'de "art" -- artificial = yapay -- benzer şekilde dilimizde "sanat" -- Arapça suni = yapay -- sözcükleri. O halde doğal malzemeler ile bile olsa yoktan var edilen ve tüketenlerin duyularına hitap edebilen bütün yaratımlar sanat olarak kabul edilebilir. Sanatı en geniş hali ile yaratıcılığın ve hayal gücünün ifadesi olarak kabul edecek olursak bence yemek yapmak sanattır.

Menülerinizi hazırlarken sanatın hangi dalından esinleniyorsunuz?

Benim için renk kompozisyonu doku ve sürpriz en öncelikli öğelerdir. Bir başka tutkum ise mümkün olduğunca doğal malzemeleri kullanmaktır. Dekorasyondan çok hoşlanmam. Benim için süs tamamı tüketilebilir yiyeceklerin, sadece belli süre ve yöntemlerle renk ve dokularını kaybetmeden pişirilmelerinden doğan renk armonisidir. Aynı

şey et veya balık için de geçerlidir. Çiğ gibi duran ama bizim yiyebileceğimiz kadar proteinleri denatüre edilmiş bir et parçası benim için en etkili süstür. Çünkü hem canlı ve parlak hali ile göze hitap eder hem de mümkün olduğunca az dokunulmuş tadı ile damağa. O halde denebilir ki benim için yiyeceklerin resimsel durumu en öncelikli öğedir. Bu sebeple logom da bu konsept üzerine tasarlanmıştır. Çok değerli dostum ve yaratıcılığına büyük saygı duyduğum Can Yalman logoyu böyle tasarlamıştı. Benim logoma farklı renkler giydirip biraz da hayal gücünüzü zorlarsanız kesilmiş bir dilim domates, bir dilim salatalık ya da bir havuç tranşı görmeniz isten bile değildir.

Dünya mutfaklarından hangisini sanata daha yakın görüyorsunuz?

Benim için bu sorunun tartışmasız yanıtı Japon mutfağıdır. Renk, form, doku ve tadın sanatsal bir kaygı ve disiplin ile sunulduğu daha iyi bir mutfak ben tanımiyorum. Unutmayınız ki iyi bir Japon şefi sadece pirincin istenen doku ve parlaklıkta olmasını öğrenebilmek için 5 yılını veriyor. Bu çok saygı duyulması gereken bir özellik. Tad duyusuna hitap etme konusunda ise tüm Akdeniz çanağını ama en öncelikle İspanyol mutfağını tercih ederim. Ancak eğer iyi bir sentez ve armoni açısından bakacak olursak Uzak Doğu'dan Akdeniz'e mükemmel bir sentezi içeren Osmanlı mutfağında çok etkilendiğimi de söylemeliyim.

Hangi dünya mutfağıyla hangi sanat dallarını eşleştirirsiniz?

Ben hemen hemen bütün mutfakları müzik ile eşleştiriyorum. Çünkü müzik sanatsal anlamda diğer bütün sanatlardan biraz farklıdır. Birinci ve en önemli fark tıpkı müzik gibi yemek bile sadece tükettiğiniz süre boyunca size aittir ve sadece o süreçte haz veya acı verir. Bir müzik eserine örneğin bir resme ya da heykale sahip olduğunuz gibi sahip olamazsınız. Notasını satın bile alsanız - tıpkı reçetesi size ya da annenize ait bir dolma gibi- eğer doğru zamanda doğru kişiler ve doğru teknikler ile icra edilmezse sonuç hiçbir şeye benzemez. O notayı sihirli kılan size haz veren o notalara o ezgilere kendinden tanrısal bir katkı koyan, müzisyenin dokunuşudur; tıpkı bir aşçının yemeği yaparkenki dokunuşu gibi. Örneğin simit dediğiniz şey su, un, susam ve ısıdan oluşur. Nasıl oluyor da bu denli az malzeme sadece ustalık farkı yüzünden bu kadar çok ve farklı olabiliyor. Bu farkı sanatın sadece müzik alanında bu kadar net görebilirsiniz bence.

Ekleme istediğiniz konular var mı?

Ekleme istediğim aslında çok şey var ama uzatmadan küçük bir sitem ile bitirmek isterim. Güzel bir atasözümüz var " Marifet iltifata tabidir" diye. Yurtdışına gittiğinde en ücra köşedeki lokantaları konser salonlarını gezen "gusto" sahibi hemşerilerimiz nedense kendi şehirlerinde 500 metrelik bir çap dışındaki yerleri arayıp bulmaktan bile imtina ediyorlar. Onlar için önemli olan zarf oluyor, mazruf değil. Bu beni üzüyor sadece bunu belirtmek isterim.

